Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Oehlenschläger, Adam.
Titel | Title:	Knud den Store : Tragødie ; Dina : et tragisk Drama.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : Forfatterens Forlag, trykt hos J. D. Qvist, 1839-1843
Fysiske størrelse | Physical extent:	158, 169 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

52,-119.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 52 8°

1 1 52 0 8 05673 5

+REX

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Oehlenschlägers

Tragødier.

Tiende Deel.

Kiøbenhavn.

Paa Forfatterens Forlag,

trykt hos F. D. Qvist, Bog- og Nodetrykker.

1843.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Knud den Store.

Tragødie

af

Oehlenschläger.

Kiøbenhavn.

Paa Forfatterens Forlag,

trykt hos J. D. Qvist, Bog- og Nodetrykker.

1839.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Indhold.

Knud den Store.

Dina.

Knud den Store.

Tragødie.

Personerne.

Knud, Konge i Danmark, Norge og England.
Emma, hans Dronning.
Hardeknud, hans Søn, et Barn.
Estrith, hans Søster.
Ulf Jarl, hans Svoger.
Svend, deres Søn, et Barn.
Edmund Jernside, Konge i England.
Sigfert, hans Ven.
Aldgitha, en Jarledatter.
Eadrik Streon, Hertug.
Alfwyn, Biskop.
Tym, først Chordreng, siden Ridder Banner.
Hakon Jarl fra Norge.
Athelwin, en engelsk Hertug.
Hemming, Staller ved Kongens Hof.
En Eremit.
Steen Skafteson, en Islænder.
Velent, en Smed.
En Bondekone.
Riddere, Fruer og Frøkner, Munke, Krigere.

Første Handling.

Et Telt i Edmunds Leir, i England.

Edmund sidder med Haand under Kind. **Sigfert**, en gammel Helt, træder ind.

Sigfert.

Du sidder i dit Telt og grunder, Edmund!
Ja Ingen kan fortænke dig deri;
Naar du tilbage skuer paa et Liv,
Saa mørkt af Skygger og saa fuldt af Sorger.

Edmund.

Jeg sørger aldrig, Ven! Jeg skuer fremad.

Sigfert.

Den vise Mand, som stiger over Field,
Maa see til alle Sider, at han ei
Nedstyrter i en Afgrund.

Edmund.

Raske Steenbuk
Kun kiender lidt til slig Forsigtighed.

Sigfert.

Men Jægeren dog træffer ham tilsidst.

(Efter et lidet Ophold.)

Og Jægeren har ogsaa truffet dig!

Edmund (springer rask op).

Hvor finder du mig saaret? Jeg kan røre
Saa stærk og qvik som forhen Haand og Arm.
Min Fod vel ikke skikket er til Flugt;
Men fast paa den jeg staaer, som Knud fra Danmark.
Det skal jeg vise ham, ifald han vover
At møde mig til Tvekamp.

Sigfert.

Tænkte du
Da sorrigfuld nu paa din Faders Død?

Edmund.

Nei, Sigfert! nei, hans Død har trøstet mig.
Som Engel kan han synge Hymner nu;
Men Sværd paa Jord forstod han ei at svinge.
Det er det Kongespir, som gielder nu.

Sigfert.

Nei, det er ei det Spir som gielder meer;
Thi som et Hav i Flod, der altid stolt
Og mægtigt overskyller Stranden meer,
Saa skyller Knud nu frem.

Edmund.

Til Ebben kommer.

Troer du, at disse Danske fæste Rod
I England? Aldrig! — Raseri og Vold
Fremtvinger for en Tid slig unaturlig
Uværdig Tilstand; som en Ildebrand,
Der græsseligt fortærer, hvad den griber;
Men Ilden slukkes dog og Solen skinner
Igien, og Sæden trives i vor Mark.
Jeg er en Angelsaxer, Alfreds Æt.
Ha lad mig gaae som Hyrde med min Stav!
Jeg finder Hyrder overalt, som hylde
Den unge Kongeson. Har Alfred selv
Ei maattet doie Farerne, som jeg?
Og blev dog Bretlands lykkelige Konge!
Snart Hyrdekiæppene forvandle sig
Til Sværd og Spyd. Saa prove vi paany
En Dyst med Eventyreren fra Siælland.

Sigfred.

Hvad fattes dig da nu?

Edmund.

Min gamle Ven —
Jeg vil tilstaae dig det, jeg elsker, Sigfert!
Aldgitha traf mig med sit Himmeloie.

Sigfert.

Nu sørger du, fordi du ei kan byde
Den Hulde Lykken?

Edmund.

Nei! Thi Lykken tvivler
Jeg ellers aldrig om, den kommer nok;
Hvis først jeg var saa lykkelig at vinde
Den Stoltes Hierte.

Sigfert.

Tvivler du om det?

Edmund.

Ja — meget!

Sigfert.

Est du ikke Drot og ung,
Og smuk og tapper?

Edmund.

Kiærligheden, Ven!
Har ei Forstand, den spørger ei om Sligt,
Den følger kun sit Indfald og sit Lune.

Sigfert.

Og Indfald, Lune kan beherske dig?

Edmund.

Ja! — Ene disse kan beherske mig.
Jeg følger selv mit Indfald og mit Lune.

Hvad er jeg andet end en Lykkeridder?
Men skal jeg seire, maa jeg, som en Ridder,
Besiæles og belonnes af min Elskte.

Sigfert.

Religion og Fædreland og Ære
Besiæle dig!

Edmund.

Ja — aabenbart i Hende!

Sigfert.

Hvi est du da forstemt?

Edmund.

Hun kommer selv
Idag som Bud fra hendes gamle Fader.

Sigfert.

Det tykkes mig just Kiærligheds Bevis!

Edmund.

Nei! Kiærlighed har ei saa dristigt Mod.

En Krieger kommer og melder.

Fra Nottingham hidkommer Jarlens Datter —

Edmund.

Jeg veed det alt! Bring hende! Fierner Eder!

(De gaae.)

Aldgitha træder ind med Hielm, i Pandſer, med Spyd i Haand. Et lidet Sværd hænger ved hendes Side.

Aldgitha (alvorlig).

Jeg kommer Drot — tilgiv en Mø,
Som du vel neppe kiender —

Edmund (venligt ſpøgende).

Nei, kiende giør jeg dig vel ei,
Men Hiertet for dig brænder.

Aldgitha.

Jeg veed ei om jeg før dig ſaae.

Edmund.

Det var en Aften ſilde,
Da træt paa Jagt i Nottingham
Jeg traf dig ved en Kilde.
Jeg tørſtig bad om en Drik Vand;
Strax du mig Hornet rakte;
Men Blodet kom i ſtørre Brand
Saaſnart jeg Vandet ſmagte.
Ha mon det ei var Hexeri?
Thi man forviſt vil ſige
At Ridder lokkes i Skoven tit
Af ſlig en Ellepige.

Aldgitha (rolig).

Saa har du været i vor Egn?
Vel muligt, at i Lunden
Jeg rakte dig en Lædskedrik. —
Erindringen er svunden.

Edmund (for at prøve hende).

Det var et deiligt Horn af Guld,
Som du mig monne bringe.

Aldgitha (stolt smilende).

Det var et fattigt Oxehorn,
Med tynde Sølverringe.

Edmund (glad).

Nu, Jomfru, har jeg grebet dig!
Hukommelsen er sikker.

Aldgitha
(fatter sig med den forrige Alvor).

Jeg mindes ikke dig; det Horn
Kun, hvoraf Vand jeg drikker.
Men her ei Tiden er til Spog!
Maaskee du med mig spøger,
Fordi jeg som en Skioldmø klædt
Dig i din Leir besøger?
Min Fader havde Sønner tre —

Edmund.

Jeg veed det.

Aldgitha.

Ingen kommer;
De seer ei tiere Vintrens Snee,
Ei Blomsten i Skiærsommer;
De faldt i Slaget.

Edmund (medlidende).

Sønnelos!

Aldgitha.

Og syg, nedtrykt i Sorgen
Den sølvgraa Gubbe ligger nu
Og græmmer sig paa Borgen.
Nu tomme staae, reent uden Fryd,
De gamle Fædrehaller;
Nu spotter ham den hule Lyd,
Naar sine Børn han kalder.
Ak! han har Ingen uden mig,
Paa hvem han sig forlader;
Men Møen vorder ogsaa Helt,
Naar Kampen gielder Fader.

Edmund.

Du loved ham at gaae til mig?

Aldgitha.

Hans Hær er ikke slagen;
Men den har ingen Høvding meer.
Jeg er med Hæren dragen.
Den staaer en halv Miils Vei herfra,
Og den til din vil støde,
For at forstærket, Edmund! du
Den stolte Knud kan møde.
Lov mig, at du vil slaae Kong Knud!
Da hiem jeg drager atter,
Og er ei stolt Heltinde meer,
Men kun en kiærlig Datter.

Edmund.

Aldgitha! du est just den Mø
Som Edmunds Hu kan vinde;
Thi du har Mandens Kraft og Mod
Og est dog deilig Qvinde.
Jernside kalder mig mit Folk,
Stærk, som mit Sværd ved Beltet;
Gud veed, hvordan dit Jomfrublik
Mit Jern saa reent har smeltet.
Nok — jeg er din! Og Mø! din Ast
Jeg haaber at fortiene.
Jeg møder dine Diekast

Med Heltedaad, du Vene!
Jeg tænker, snart jeg rødder ud
Af Blomsterne vor Nælde.
Den mægtige, den stolte Knud
I Tvekamp skal jeg fælde.
Fra Faren Eder jeg befrier,
Din Fader Seiren bringer;
Og — hvis jeg tvinger Knud til Fred, —
Mon jeg Aldgitha tvinger?

Aldgitha.

Den Tid den Sorg!

Edmund.

Den Tid den Fryd!

Aldgitha.

Saa frels os først fra Sorgen!
Nu er ei Ro til kiælen Leg;
Red Oldingen paa Borgen!

Edmund.

Det skal jeg vist. Men mindes du
Den Rosenkrands, du fletted,
Ved Kilden, hvor jeg sidst dig saae?

Aldgitha.

Det har jeg reent forgiettet.

Edmund.

Ifald jeg skaffer England Fred,
Og Faderen sit Rige,
Siig, skiænker du mig slig en Krands
Af Roser, stolte Pige?

Aldgitha

(tager en Krands ud af sin Hielm).

At skiære denne Krands, min Sax,
Mit korte Sværd, jeg hvæssed;
Den skiænker jeg dig, Edmund! strax.
Jeg meied den i Græsset.
Hvor grumme Danskes Blodbad stod,
Frem disse Blomster komme;
Du veed, de kaldes Daneblod —
Det er en deilig Blomme.
Vand disse Blomster, Bretlands Helt!
Paa mig du ikke tænke;
Skiænk Fædrelandet først en Mand!
Det græmmer sig som Enke.

(Gaaer.)

Edmund.

Troer jeg mit Syn i Teltet her?
Og skal jeg Gaven prise?
Var det dog Ellepigen ei

Fra gamle Kæmpeviſe?
Hun ſang mig kun om Mord og Blod,
I Skumringen, i Skyggen;
Og — ſom jeg efter hende greb —
Hun vendte huul mig Ryggen.

Krigeren (kommer).

Herolden fra Kong Knud er kommen, Herre!
I Harniſk, med nedſlaget Hielmegitter;
Men han forlanger førſt Heroldens Ret.

Edmund.

Det Løvte ſværges ham, forſtaaer ſig ſelv.

Krigeren gaaer. En harniſkklædt Mand med nedſlaaet Hielmgitter træder ind.

Edmund.

Nu Krebs! Kryb, hvis du kan, ud af din Skal.

Eadrik Streon

(ſlaaer Hielmgitteret op og ſiger rolig).

Ei noget Dyr ſaa ringe tænkes kan,
At Menneſket jo lærer noget af det,
Hvis Stolthed ſlover ei Opmærkſomheden;
Og ſaadan ogſaa Krebſen lærte mig
I rette Tid — at trække mig tilbage.

Edmund (forbittret).

Ha — Eadrik Streon!

Eadrik.

Jeg var myrdet alt,
Hvis ei mig lovet var Heroldens Ret.

Edmund.

Elendige! Du vover at fremtræde
For mine Øine?

Eadrik.

Ja — jeg vover det,
Og — som du seer — det voves uden Gysen.

Edmund.

Forbittrelsen fast rover Mælet mig.

Eadrik.

Du har en Krands i Haand af Daneblod —
Glem ikke reent i din Forbittrelse,
At jeg har hadet Danskerne, som du!
At det var mig, der raadte Ethelred
Til dette Blodbad, hvoraf Blomsten udsprang.

Edmund.

Som altid, raadte du til Nidingsværk.
I Fredens Tid blev Morderdolken stødt
I de Troskyldig-Ubevæbnede;

Men da den høie Thorkil kom med Flaaden,
Da svigted feig du Ethelred.

Eadrik.

Da først
Hans egen Kiækhed havde svigtet ham
Og hele Folket. Da først Anglerne
Hinanden folgte bort for Brød, som Trælle,
Til Danskken; da en Dansk med Lethed slog
Paa Flugt ti bange Britter; ja da svigted
Jeg Ethelred. Da Knud til England foer
Med gyldne Løvehoveder i Stavn,
Og spotted engelsk Tapperhed, med Fugle,
Veirhaner over Masterne, der sprætted
Med tynde Vinger; — svigted jeg din Fader,
Fordi han selv sig havde svigtet alt.

Edmund.

Og underkasted dig den vilde Hedning
Svend Tveskiæg, — der ei kiendte Grændser for
Sin Plyndrelyst og Gierrighed; der fræk
Forgreb sig paa min Navne, Bretlands Helgen
Sanct Edmund; men som ogsaa Straffen fandt,
Da han besvimet styrted fra sin Ganger,
Og Helgenen ham dræbte med sit Spyd.

Cadrik (smiler).

Et Folkesagn! Et Eventyr, som Hadet,
Uvidenhed, Lettroenhed har smeddet.

Edmund.

Det hører med til Lastens Egenskaber,
At det med Vantro spotter hellige Sagn.

Cadrik.

Jeg tiener ikke Svend, jeg tiener Knud.
Forskiellen er saa stor paa Knud og Svend,
Som paa Kong Edmund og Kong Ethelred.

Edmund.

Vil du nu smigre mig? Og tænker du,
Jeg er saa daarlig, at jeg derved glemmer
Dit sidste Nidingsværk, da du — min Svoger —
Løb under Slaget med din Hær til Knud?
Da, for at svække vore Landsmænds Mod,
Du viste Hæren et afhugget Hoved,
Der lignte mit, og raabte: Angler flyer!
Edmund er falden alt, — her er hans Hoved!

Cadrik.

Det giorde jeg kun for at redde dit,
Det Virkelige, som sad fundt paa Kroppen.

Edmund.

Jeg vædmes over din Lognagtighed!

Eadrik.

Det er naturligt, du miskiender mig.
Hør mig! Hvert Dyr maa følge sin Natur;
En Ræv kan ikke flyve som en Ørn,
Men den har meer Forstand; og hvad der siges
Om Rævens Troløshed, det er kun Snak.
Den bruger Listen til sin egen Frelse,
Deri kan Ingen vel fortænke den. —
Jeg forudsaae, det var umuligt, Edmund,
At kæmpe mod Kong Knud; thi han forstaaer
Krigskunsten som en Alexander, Cæsar,
En Karl den Store. Intet standser ham.
Han bringer ikke Kæmper med, men Djævle;
Saaledes kan vel kaldes disse danske
Barbarer, der i Blodet bade sig
Saa qvikt og lystigt, som en Fugl i Vand.
Og intet agte de; — kun Kongens Bud!
Velan, det Bud maae vi os underkaste;
Saa lyder det ei meer med Lovens Strænghed,
Det vorder os et Evangelium.

Edmund.

Jeg agter ei hans Lov, og jeg foragter
Hans Evangelium. — Jeg har ham æsket
Til Tvekamp; — har han taget mod min Handske?

Eadrik.

Nei! han har begge sine Handsker paa.
Din passer ikke Knud; den er for stor
I vis Forstand, i anden: alt for lille.
Han blotter ei for dig sin Haand, saa lidt som
Sit Hoved, hvis du tvinger ham dertil.
Han tilstaaer, du er mere stærk end han,
Hvad Kroppen angaaer, Hænder, brede Skuldre;
Men — siger han — en Seierherres Krop,
Det er hans Hær, og han er Hærens Hoved.
Han skiller ikke Hovedet fra Kroppen,
For at fornøie, for at føie dig.
Han deler ei din Fordom; han fortiener
Din Agtelse, foragter din Foragt.
Det er det Svar, jeg bringer som Herold.

Edmund.

Og saadan — af Heroldens Krebsefkal
Forskandset, — bræger du til mig, som Faaret
Til Ulven, da det sikkert stod paa Klippen.

Eadrik.

Lær først at kiende mig, før du fordømmer!
Du est min Svoger, min Edgivas Broder;
Med Skiældsord har du mig vel tit fornærmet;

Men Skiældsord af et hidsigt Menneske
Betragtes maa som Hundens Biæf.

Edmund
(gior en truende Bevægelse).

Eadrik.

Glem ei
Heroldens Helligheb! — At lignes ved
En Hund, er ingen Skam; thi hvad var Jagten
Vel uden den? Og du est vel afrettet
Til denne Leg; du est af ægte Kuld.

Edmund.

Herolden har jeg lovet Sikkerhed,
Ei Nidingen, som giftigt mig fornærmer.

Eadrik.

Ifald, som du, jeg er lidt mundkaad, Edmund!
Jeg Aarsag har dertil, saavel som du;
Thi du er vred; men jeg er saa fornøiet
Ved Evangeliet jeg bringer dig;
(Tilgiv! det er et Evangelium —)
At det mig dristig gior og overgiven.

Edmund.

Hvad bringer du?

Eadrik.

Hvad ei du kunde vente:

Et Tilbud efter dette Slag, der faldt
Ulykkeligt kun ud for dig, saa herligt,
Som om du havde vundet bedste Seier;
Og derfor kan du takke mig, din Svoger.

Edmund.

Tael! Troer du jeg, letsindig som et Barn,
Alt venter mig stor Fordeel af din Pral?

Eadrik.

Knud er en ædel Drot, som sparer Blod,
Hvor ei det strider mod hans store Plan.
Han ynder dig som tapper Helt; han agter
Dig som den gamle Kongestammes Æt;
Han troer at dit og at hans eget Held
Kan fremmes ved en broderlig Forening;
Og derfor vil han dele Land og Rige
Med dig, som Ven, og slutte Fred med dig.
Han kræver Mercia, samt hvad der ligger
I Nord og Øst for Themsen; dig afstaaer han
Vestsaxen, med alt Land i Vest og Syd.

Edmund.

Vil du mig giække?

Eadrik.

(rækker ham et Pergament).

Her er Kongens Brev.

Edmund (læser forundret).

Et ærligt Tilbud! Meer end jeg kan vente.

Eadrik.

Af Kiærlighed kun til mit Fædreland
Lod jeg mig skielde for en lumsk Forræder;
Af Kiærlighed til Edmund, til min Svoger,
Lod jeg, som om jeg havde spillet Riget
I Danskens Hænder. Ord er ogsaa Vaaben;
Knud vandt jeg med mit Ord; og var han vundet,
Da blev det mig ei vanskeligt med Ord
At vinde ham for dig, og Land for dig.

Edmund

(efterat have læst Brevet).

Hvis jeg har vundet Knud, da veed jeg vist,
Jeg takker ikke dig derfor, men ham.

Eadrik.

Du snart vil see, vi mene dig det ærligt.
Tag med en Deel af Hæren, hvis du ei
Troer Knud!

Edmund.

Ham troer jeg, men jeg troer ei dig.
Knud er for stolt til, som en Rottejæger
At stille Fælder ud; og Ulven lader
Sig heller ikke fange som en Rotte;

Den bider, selv i Fælden, til den dør.
Jeg gaaer, at give mine Mænd Befaling.
(Gaaer.)

Edrik (ene).

Det giver mig et Skin af Trofasthed
Hos Knud, at jeg har hiulpet denne Svoger.
Jeg frygter Edmund ei, han er for plump.
Thi hvad er Ærlighed i Verden Andet?
Bedrag ei skilles kan fra vor Natur;
Det svøbes og det vugges alt med os.
Hvi smiler Noret venligt til sin Moder?
For at hun ei skal trække Vorten bort!
Hvi lesler Beileren sødt for sin Mø?
For at opnaae den Gunst, der kildrer ham.
Hvi bukker Stolthed dybt for Rigets Stormænd?
For at erhverve Guld og Magt og Glands.
Hvi dyrke de en Gud? — De Daarer troe,
At ogsaa Ham de vinde kan ved Smiger;
Men jeg meer ærlig er, langt meer oprigtig.
Min List gaaer ei saa vidt. Var der en Gud til,
Saa satte man ham ei Vornæser paa.
Men, evige Natur! kun du er Gud,
Derfor tilbeder jeg dig i mig selv.
Det er den rette Tro. De Fleste har den,

Men tør ei være sig det selv bekiendt.
Jeg frygter ikke for min Selvbevidsthed.

Edmund (kommer tilbage med Algithas Krands i Haand).

Min Hest er sadlet, mine Mænd i Plade.
Nu jeg besøger Knud i Canevdon.
Ved Gud, jeg hader Mord og grusom Blodtørst
Saa stærkt som han; — jeg slutter Fred med ham;
Og skiøndt Aldgitha gav mig denne Krands,
Saa sønderriver jeg den strax, og kaster
Den dybt i Støvet.

(Han gior det.)

Det var førstegang
At Veiler handled saadan med en Gave,
Der skiænktes ham af dyrebare Mø.
Men hun vil selv bifalde denne Daad,
Naar kun hun Sandheden faaer ret at vide.

(Gaaer.)

Eadrik

(tager den sønderrevne Krands op).

Den, Edmund! hun erfare skal af mig!

(Gaaer.)

Knuds Borg Canevdon, i Nærheden af London.

En skion stor Hal, med tilgrændsende Sidegange, der staae i Forbindelse med den ved aabne buede Døre. Igiennem Buegangen i Baggrunden seer man en Hauge, og i Slutningen af Handlingen, skinner Fuldmaanen over Trætoppene.

Biskop **Alfwyn.** **Tym,** en Chordreng, med rod Callot paa Hovedet, et Banner i Haand.

Alfwyn.

Nei er det muligt Tym, min Søsterson!
Du Barn paa femten Aar, Chordreng i Kirken,
Og alt en Mærkismand.

Tym.

Ja, kiære Morbro'er!
Kong Knud har selv udkaaret mig dertil,
Fordi jeg ved et heldigt Indfald, — Gud veed
Hvordan jeg fik det Mod, — i Slaget redded
Endeel af Hæren.

Alfwyn.

Ha fortæl mig Alt!
Det tykkes mig et Eventyr, utroligt.

Tym.

Mig med! Og havde jeg ei giort det selv,
Saa svor jeg paa, det var kun lutter Tant.

Alfwyn.

Nu altsaa?

Tym.

Jeg og flere Kirkens Drenge
Var fulgt med Præsterne; for Slaget skulde
Vi synge de latinske Psalmer, Morbro'er!
At styrke Modet ret i Kæmperne.
Det er jo gammel Skik.

Alfwyn.

En hellig Skik!
Knud sang vel ikke med?

Tym.

Nei, ikke meget!
Han havde Hov'det fuldt af andre Ting.

Alfwyn.

Og Fromheden, som skulde fylde Hiertet,
Den agter han kun ringe.

Tym.

Nu — vi sang!
Og derpaa kæmped da de Ældre. — Jeg
Var gierne gaaet med paa Øieblikket;

Du veed, jeg arved efter salig Fa'er
Den Smule Mod, det var den hele Arv.
Men, Morbro'er, du optugted mig til Klærk.
Naturen dog ei lader sig fordrive
Reent, — siger man jo for et gammelt Ord.
Jeg stod ved Skoven, saae paa Rytterne,
Hvor flinkt de brugte deres Sværd og Spyd.
Snart klapped jeg i Hænder, snart jeg vred dem,
Og tænkte: Var du dog en saadan Karl!

Alfwyn.

Et herligt Ønske!

Tym.

Som jeg saadan tænker,
Da blie'r der midt i Slaget største Tummel,
Uorden; — Flokkens Bannerdrager flyer
Ad Bierget til, fulgt af en fiendtlig Rytter,
Der just indhaler ham ved Skovens Indgang,
Hvor jeg og flere Kirkens Drenge staae;
Nedhugger ham, saa han fra Hesten styrter.
Den bistre Fiende vrister Banneret
Ud af den Dræbtes Haand og rider bort.
Vor Rytters Hest stod stille, som den vented
At Manden atter skulde stige paa den;
Men han fik Forfald, Stakkel! reed ei meer.

Da giennemgloded mig et selsomt Mod;
Jeg tænkte: Skal nu Edmund vinde Seier?
Nei aldrig! Skal de Danske flye? Nei aldrig! —
Et Bøgetræ just luded med sin Green
Hen over Liget; — see, da drog jeg snelt
Den Dræbtes Sværd, hug Grenen af og svang mig
Med den paa Hesten. Ha det var et Banner!
Du havde tit mig sagt, at Bønnen styrker;
Det mærkte jeg! Jeg læste, jeg sang Psalmer,
Alt som i Fiirspring jeg reed hen til Hæren,
Og raabte høit: „Flyer ikke, Danemænd!
Her er et Haabets Banner, grønt igien!
Et Banner af en Bøg! Vort Danmarks Bøg
Vil glæde sig ved denne Heltespøg".
Og uden at betænke mig, foer jeg
Affted mod Fienden, — Flokken fulgte mig,
Adspredte Britten, jog ham til hans Leir;
Og — før vi vidste det — var det en Seir!

Alfwyn.

I denne Daad jeg skuer Herrens Finger.
Han sendte dig, et Barn, vor Kirkes Tiener,
At redde ham, den Stolte, Mægtige.
Hvad giorde Knud? Græd han ei høit af Glæde,
Da han erfared Alt?

Tym.

Nei høit han loe;
Men det var ei Foragt, det var Beundring.
Han tog mig paa sit Skiød og kysted mig;
Og derpaa rakte han mig dette Banner,
Og raabte: Banner er dit Fremtidsnavn.

Alfwyn

(lægger sin Haand paa hans Hoved).

Vær from, priis altid Gud, som du har giort,
Saa vil fremdeles han din Idræt signe.
Du est ei meer et Barn, du est en Mand;
Ei blot en Mand — du est en Mærkismand —
Og du fortiener min Fortrolighed.

Tym.

Hvi sørger du?

Alfwyn.

Jeg sørger for Kong Knud,
Thi han sit Hierte bort har vendt fra Gud.
Hvad hielper hans Forstand, hans Mod, hans Magt,
Naar blot han hylder denne Verdens Pragt?
Naar kun han bruger, hvad han kan og veed,
Til Mættelse for sin Ærgierrighed?
En Engel vandred ved vor Konges Side,
Vor huldе Dronning Emma! Længe lide

Jeg hende saae, fordi al Bøn var spildt
Paa dette Hierte, der blev haardt og vildt.
Da intet hun udvirked ved sin Bøn,
Da reiste hun til Danmark, til sin Søn.
Fra den Tid nær en Diævel Kongen staaer,
Der giver snart hans Dyd sit Banesaar.
Forræder Eadrik Streon! Du tilsidst
Omspænde vil ham med din Argelist. —
Ak Tym! han hører ikke meer Guds Ord;
Kun offentlig han gaaer til Herrens Bord
For Folkets Skyld, men ei af Hiertets Trang.
Ei meer opbygger ham vor fromme Sang.
I Skriftestolen, — taler jeg om Gud,
Da smiler han og leer mig næsten ud.
Og rynker jeg min Pande, — siger han:
Lær du mig ei at handle, gamle Mand!

Tym.

O Morbro'er! tro mig, det har ingen Nød.
Hans Fromhed slumrer kun, den er ei død.
Den vaagner nok igien, naar han faaer Ro. —
Giør mig bedrøvet ei! jeg er saa fro.
Berøv mig ikke Tillid til den Drot,
Der lønte mig saa kongeligt og godt.

See her mit Banner!

(Henter Løvgrenen i den anden Haand.)

Det er grønt endnu.

Saa bør ei heller haablos være du!

(De gaae.)

Der træder en Flok danske og engelske Stridsmænd ind fra modsatte Sider. **Eadrik Streon** iler ind og stiller sig imellem dem.

Eadrik.

I danske Kæmper og I Angler! træder
Ei ind i Salen! Holder Jer tilbage
Hver i sin Dør, som med en aaben Hvælving
Til Hallen støder. Der I kan bemærke
Hver Mine, hver Bevægelse, som yttres
Af Kongerne. Men de vil tale sammen
I Eenrum. Knud beholder her kun mig,
Og gamle Sigfert følger med Kong Edmund.

(De træde tilbage.)

Knud og **Edmund** komme i Purpurkaaber, med Kronhielme, Sværd og Skiolde. **Sigfert** følger; han og **Eadrik** træde tilbage.

Edmund.

Laward, Kong Knud! Jeg seer dig førstegang

Saa nær. Man siger: du er spæd af Vært;
Men Rygtet overdriver alle Ting.

Knud (smilende).

Hil dig, Kong Edmund! Man har ogsaa sagt:
Du var en Kæmpe som en Vade Rise;
Men, Gud skee Lov, jeg veed du est en Mand
Saa smuk som Nogen, og af Middelhøide.
Dog — for at vide hvordan jeg seer ud,
Behøved du just ei at spørge Rygtet,
Men kun Hukommelsen. Du har dog ei
Forglemt, det var dig selv i Slaget, som
Mig Skioldet kløved, stak min Hest i Bugen,
Og saared med dit Sværd min venstre Skulder?
Det var din altfor store Tapperhed,
Der vristed Seieren dig af din Haand.
Da dine Landsmænd saae, du vøved dig
Saa langt, omringet af de danske Stridsmænd,
Da troede de dig fangen, tabte Modet.
Det gav den Skielm, den Eadrik der, det Indfald
At hugge Hov'det af et Lig paa Marken;
Og med den døde Mand, der lignte dig,
Bortfræmmed han de Levende fra Seiren.

Edmund.

Ja List maa til, hvor Kraften ei forslaaer.

Knud.

De trænge til hinanden, tænker jeg,
Som Mand og Hustru. Dygtige Bedrift
Blier ægte Søn af sligt et Giftermaal.

Edmund.

Du byder mig Forlig, som er anstændigt;
Jeg tager derimod.

(De række hinanden Hænder.)

Knud (bestandig munter).

Og jeg behøver
Vel ei at giøre dig Undskyldning for
At nys jeg kæmped mod dig?

Edmund (alvorlig).

Tappre Ridder,
Som elsker Eventyr og Kamp og Farer,
Kan aldrig ret af Hiertet være vred
Paa Den, som skaffer ham, hvad han behøver.
Der er vel de, der dadle Jer, I Danske,
Fordi med Herreskiold I overfalde
Det fierne Land, som ei vedkommer Jer;
Men jeg er ei af dem.

Knud.

Det kan jeg tænke!
Du, som en Drot, naturligviis du kiender

De gamle Sagar i dit eget Land;
Du veed, at Angelsax og Jyde kom
Omtrent herover paa den samme Tid,
Og bortjog feige Britter. — Og hvorfor?
Fordi de vare feige! — Vel du veed,
At om vi ogsaa just ei alting troe
Hvad gamle Sagn har sagt om Regnar Lodbrok
Som bygte London — (Borgen har han bygt)
Saa veed vi dog: Northumberland, Østanglen
Beboetes længst af Danske. Vore Fædre
Har ført en rædselsfuld, en blodig Krig;
Vi vil ei dadle dem i Døden.

Edmund.

Nei!

Knud.

Velan! vi arved Krigen efter dem,
Men vi vil slutte Fred paa egen Haand,
For at tilintetgiøre denne Jammer
Der tuer Landet.

Edmund.

Ja det er en Rædsel!
I Kamp — det er en anden Sag — der har
Jeg ei Medlidenhed; jeg hugger ned,
Hvad Sværdet træffer; — men i Fredens Tid!

Vold, Ødelæggelser og grumme Pinsler,
For Guldets Skyld! Nedrevne Kloſtre, — Nonner
Og Munke dræbte, — hellige Kirker brændt! —

Knud.

Beſkiæmme vil vi ei de døde Fædre,
Har nylig jeg, og har du ſelv jo ſagt.
Du kiender Blomſten, Edmund, Daneblod,
Som voxer der hvor Danerblodet randt,
Da Ethelred i Freden lod dem myrde.

Edmund
(med et Blik paa Eadrik).

Du tog hans Bøddel i din Tieneſte.

Knud (rynker Panden).

Du ſagde ſelv, at Rygtet overdriver;
Det giorde dig for ſtor, og mig for lille,
Det ſværted Eadrik Streon ufortient. —
Du leged med en Krands af diſſe Blomſter
Idag, da Eadrik kom.

Edmund.

Jeg ſønderrev den,
Endſkiøndt min Mø mig havde bundet den.

Knud (formildet).

Det Træk beviſer mig dit gode Hierte.
(Rækker ham atter Haand).

Velan! Vi holde Fred, og Fredens Frugt
Skal vise sig.

Edmund.

Hvad Fred? Med samlet Kraft,
Jeg tænker, drage vi paa Eventyr,
Som vældige Normanner.

Knud.

Edmund nei!
Hvad Alfred har begyndt, maae vi fuldende.
Det skionne Bretland vorde skal en Hauge,
Der sender sine Planter først til Danmark,
Naar ret det trives i sin hele Fylde.

Edmund.

Jeg ei forstaaer dig. Alfred var en Helt,
Og ingen Bonde.

Knud (smilende).

Just en Bonde, Ven!
Som drev sin Ploug, sin Avling, i det Store,
Da Sværdet hvilte.

Edmund.

Jeg har kun ham fulgt,
Saalænge Sværdet giorde ham berømt.

Knud.

Du veed dog vel, han var en Harpespiller?
En Skiald, som qvad og digted skionne Sange?

Edmund.

Det var en Svaghed af ham. Ei en Konge
Bør slaae paa Harpe, digte Skialdesange.

Knud.

Og giorde det maaskee Kong David Skam,
At siunge Psalmer ved sin Strængeleg,
Som end besiæle hvert et christent Folk? —

(Edmund tier.)

Kong Alfred dyrked ogsaa Videnskaber.

Edmund.

Du selv har sagt, at vi vil ei beskiæmme
De døde Fædre.

Knud (leer).

Og beskiæmmes de,
Naar vi beundre dem?

Edmund.

Jeg tilstaaer dig:
Jeg fatter ikke slig en sær Beundring.

Knud.

Velan! Med Tiden du forstaaer mig bedre.
Her vil vi slutte nu Forlig og Fred,

Og bytte Vaaben, hvis det tykkes dig,
Til Tegn paa broderlige Sindelag.

Edmund.

Net gierne! Men hvad skal vi bytte? (spodsk)
Handsker
Vil du ei bytte; min var dig stor.
At bytte Hielm, — det er vel ogsaa misligt;
Mit Hoved er dig udentvivl for lille.

Eadrik (leer).

Nei Edmund! det er mere tykt end hans.

Knud (smilende).

Det er jo ikke Aanden vi vil bytte;
Den hytter sig usynlig, uden Hielm.
Lad Aandens være da, hvad Aandens er!
Her gielder det den legemlige Magt.
See — Skiold og Sværd — hvad tykkes dig om det?

Edmund.

Net gierne! Lad os bytte Skiold og Sværd.

(De bytte.)

Knud (alvorlig).

Vi længe nok var Sværd imod hinanden,
I Fremtid vorde vi hinandens Skiold.
See Maanen, Edmund! den er Tidens Tegn;
Vi, Tidens Born, vi lignte den i Ondt,

Saa bør i Godt vi ogsaa ligne den.
I kaaden Ungdom dæmred kun vor Maane
Som Kul, og sværted Jorden i sit Ny;
Saa krummed den sig ud som Seigl, som Sværd,
Og Blod randt strømmevis som Regn fra Sky; —
O lad den nu, i modne skionne Manddom,
Sig runde som et herligt Sommerskiold! —

Edmund.

Velan! der hører ogsaa Mod til Tillid;
Mistænkelighed, dreven alt for vidt,
Er Nidingsværk. Jeg bød dig før min Handske,
Den vraged du; her byder jeg dig, Knud!
Forsonet, Ven, min nøgne høire Haand.

Knud.

Den tager jeg imod med største Glæde!

(De gaae.)

Eadrik (seer efter dem).

Nei, Knud og Edmund! I kan ikke sættes
I Spiltoug sammen; om I ogsaa stoppe
Det fuldt af Venlighedens Lammeuld,
Saa støde dog I, ved det mindste Ryk,
De skarpe stolte Horn imod hinanden!

(Gaaer.)

Anden Handling.

Hal i Kongeborgen.

Eadrik. Velent.

Eadrik.

God Morgen, Velent! Nu, hvorledes gaaer det?

Velent.

Godt, Herre Jarl! Min Jernhelt er alt færdig.

Eadrik.

Og naar en Piil du lægger ham paa Stræng
Og stiller ham til Sigte, træffer han
I fierne Skive, midt i sorte Plet?

Velent.

Det gior han, Herre! som en ovet Skytte.

Eadrik.

Fortræfligt! Ha det er et Mesterstykke.

Velent.

Kong Knud fandt mig som Finn, jeg var hans Træl;
Han mærkte jeg var nævenyttig, tog
Mig til sit Hof, indretted mig et Værksted.
Han kaldte mig sin Velent, sin Vaulundur;
Mit Hoved lagde jeg saa tit i Blød,
Hvordan jeg skulde vise mig taknemlig.
Tilsidst udfandt jeg denne Mand af Jern,
Og skiænkte Kongen ham; men Kongen skiænker
Mit Arbeid til den fremmede Kong Edmund,
Der ei forstaaer det mindste sig paa Kunst.
Er det ei ærgerligt?

Eadrik.

Jo ganske vist!
Men der er meget Ærgerligt i Verden,
Min gode Smed, der ei kan smeddes om.
Ild smelter Jern; men intet smelte kan
Et menneskeligt, et forhærdet Sind.
Det veed jeg vist, jeg taler af Erfaring.

Velent.

At skiænke sligt et Mesterstykke bort!
Tilgiv! — I kaldte det et Mesterstykke;
Jeg veed, man skal ei rose selvgiort Arbeid.

Eadrik.

Kong Knud er gavmild. Den som vinder let,
Let skiænker ogsaa Noget bort igien;
Men Alt kan overdrives.

Velent.

Ikkesandt?

Eadrik.

Dit Mesterstykke siger ikkun lidet;
Men ubetænksomt gav den gode Knud
Til Edmund, som var overvunden alt,
Erobringen tilbage, halve Bretland,
Og Edmund takker ham — med stolt Foragt!

Velent.

Den Uforskammede!

Eadrik.

Du siger, Knud
Har skiænket dig din Frihed og sit Venskab,
Og Hæder ved sit Hof?

Velent.

Det har han giort!

Eadrik.

Og, gode Smed! du est forbittret over
En Andens Utaknemlighed? Saa vil
Du sikkert selv ei utaknemlig være.

Velent.

O vidste jeg en Maade blot, hvorpaa
Jeg kunde lønne Knud.

Eadrik.

Den har du, Smed!
Din Helt af Malm den bærer i sin Haand.
Jernside kaldes Edmund, — det er kun
En Talemaade. Vær forsikkret om,
At Buens Piil sig trænger i hans Side,
Hvis kun den sigter mod ham, rigtig stillet
Af kunsterfarne Haand.

Velent.

Du mener —

Eadrik.

Hør!
Her er ei Tid til Omsvøb, og jeg sætter
Mit Ord paa Skruer ei; — jeg taler ærligt —
Jeg mener ligefrem. — Jeg stoler paa dig;
Thi jeg har ogsaa lidt at sige, veed du;
Jeg kan vel være dig til Fremtids Nytte,
Ja smedde dig engang til Riddersmand.

Velent.

Tael Herre!

Eadrik

(rækker ham et lille Guldkors, som han har i et Baand paa Brystet).

Hvis du sværger mig ved Korset
En evig Taushed.

Velent

(lægger sin Haand derpaa).

Evig!

Eadrik

(putter det i Barmen igien).

Jeg har Mænd,
Der ogsaa skyde, Velent! træffe godt,
Skiondt ei af Jern.

Velent.

Jeg veed det, Herre! Tael!

Eadrik.

Kong Knud fortryder alt hvad han har giort;
Men Burren, han har sat sig i sit Haar,
Har ind sig filtret i en Marelok,
Og kan kun klippes bort med skarpen Sax.
Den gavner Kongen, gavner Fædrelandet,
Som fælder Edmund. Og Den som ham fælder
Saa klogtigt, at det ingen Opsigt giør,
Og ei Mistanke vækker; — idetmindste
Saa Skinnet undgaaes — intet kan bevises, —

Den gavner dobbelt. Edmund kommer til dig
I denne Morgenstund, at see din Dukke,
Som han jo kalder den; om den kan træffe?
Beviis ham det!

Velent.

Hvad mener du, Herr Jarl?

Eadrik.

Lad Pilen flyve mod ham, naar han kommer!
— Af Uforsigtighed — en Vaadesgierning!

Velent (efter en kort Betænkning).

Jeg er en Finn; vi Finner lide sielden
Af al for ængstelig Samvittighed.
Jeg hader Edmund, han foragter mig.
Jeg er min Konge tro, som ærlig Pudel,
Thi han har givet mig et gyldent Halsbaand.

Eadrik.

Hvis der var Krig, faldt Edmund let i Slaget,
Og ingen græmmed længe sig derover.
Han er bekiendt for Uforsigtighed —
Fremfusenhed.

Velent.

Vel! Lad ham fuse frem!
Jeg træffer ham.

Cadrik.

Dog hør! Du har dit Værksted
Her ligeoverfor i Floien hist;
Jeg vil dog give dig et Vink endnu.
Seer du det Banner, som der staaer i Krogen?

Velent.

Jeg seer det, Herre!

Cadrik.

Sætter jeg det Banner
I Vindvet hen, — betyder det: jeg bliver
Fast ved mit Forsæt; — seer du Ban'ret ei —
Saa tøver du med Drabet — til imorgen —
En andengang. — Det vil ei vare længe.

Velent.

Godt, Herre! godt.

Cadrik.

Der kommer han! Giv Agt!
Nu skal du see, hvor slet han skiule kan
Sit Fiendskab og sit onde Sindelag.

Edmund

kommer opbragt med et Brev i Haand og siger til Cadrik:

Ha finder jeg dig Judas? som forraader
Uskyldigheden med dit falske Kys.

Eadrik (leer).

Hvis selv du kalder dig Uskyldigheden,
Saa har den aldrig faaet Kys af mig.

Edmund.

Du Loke! sammensat af lutter Spot!

Eadrik.

Ret saa, min Ungersvend! kram ud din Viisdom.
Du er saa god en Hedning som en Christen.

Edmund.

Ha Diævlen frister Hedninger og Christne;
Hvor Diævlen er — er du!

Eadrik (kold).

For megen Ære!
Jeg er kun dødelig, — et Menneske.

Edmund.

At du est dødelig, det skulde jeg
Dig vise strax, hvis ei jeg stod som Giæst
I Hal hos Knud. Et Menneske har aldrig
Du været, Eadrik!

Eadrik.

Hvi est du saa vred?
Hvad har du der i Haand? Et Elskovsbrev?

Edmund.

Aldgitha hader mig, fordi med Knud

Jeg slutter Fred; — den Misforstand var let
At hæve; men hun vender Ryggen mig,
Forbittret — evig — (træder ham nærmere) veed du
vel hvorfor?

Eadrik (rolig).

Nu da?

Edmund.

Fordi jeg hendes Blomsterkrands
I Stykker rev og kasted for min Fod.

Eadrik.

Nu det er ogsaa sandt! Det har du giort.

Edmund (hidsig).

Det har jeg giort; men hvordan har jeg giort det?
Det var af Kiærlighed til Gud og Næsten.

Eadrik.

En Mø er nidkiær; hendes Beiler maa
Ei elske Gud og Næsten høit som hende;
Og gior han det, da har han stærkt forseet sig.

Edmund.

Men hvordan har hun faaet det at vide?
Der var i Teltet ingen uden Du.

Eadrik.

Den laa i Støv; maaskee har Nogen kiendt den,

Og sagt Fyrstinden, hvordan hendes Beiler
Behandler hendes Gaver.

Edmund.

Ingen Anden
Har seet det, uden du

Eadrik.

Om nu saa var?

Edmund.

Forræder!

Eadrik.

Hvis det var en Spøg af mig,
En skaansom Straf, for alle dine Skiældsord?

Edmund.

Godt, Eadrik! Hvis du har en Æresgnist,
Mød mig til Tvekamp!

(Kaster sin Handske til ham.)

Du er dog vel ei
For fornem? Selv du troer dig ei for lille,
I Virkelighed er du ei for stor, —
Saaledes bliver du jo ret tilpas!

Eadrik

(tager hans Handske op).

Jeg møder dig, ung Edmund! Der er min!

(Kaster den venstre Handske til ham.)

Edmund.

Den Venstre kaster du?

Eadrik.

Var det den Venstre?
Der tog jeg altsaa feil. Men skeet er skeet.
Jeg boier andengang ei Ryg for dig.
Jeg veed jo nok, at du er ikke keitet,
Og jeg saa lidt som du. Vent til i imorgen,
Og — (med et lumsk Blik paa Velent) — jeg skal ganske
sikkert træffe dig!

(Gaaer med Velent.)

Tym kommer.

Edmund.

Hvo kommer der? Ha hvilket Drilleri!
Den Dreng, den Fusentast, der rev mig Seiren
Af Haanden. O hvad er selv Heltedaad,
Naar Indfald af et Barn kan Helten kue?

Tym

(der har hørt hans sidste Ord, standser i nogen Afstand fra ham, betragter ham skialmsk, med sammenslyngte Arme, Fingeren under Hagen og siger.)

Stort Læs tit væltes af en lille Tue.

Edmund.

Det er da dig, du drabelige Chordreng!
Der rev mig Egekrandsen af min Haand?

Tym.

Jeg overskatter ei min egen Daad;
Men du kan ei fortænke mig deri,
At jeg forelsket er i dette Banner,
Som unge Beiler i sin skionne Brud,
Og at jeg kysser det, saasnart jeg seer det.

(Han gaaer hen og kysser Banneret.)

Edmund.

Saa gak nu atter til din Celle, Pog!
Og agt den underlige Heltegierning
Som Daaden af en Nattevandrer. Ham
Tit lykkes, hvad en Vaagen ei formaaer.

Tym.

Nei Konge, nei! Jeg var lysvaagen, da
Jeg hented dette Banner.

Edmund.

Ja, som Lykken
Du greb dit Bytte med tilbundne Øine;
Sligt hændes eengang, men ei oftere;
Hvis atter du fordrister dig, da kysser
Du Døden.

Tym.

Rædsomt er ei Dødens Kys,
Hvis det mig vier til Udødligheden.

Edmund.

Forlad mig nu! Det sømmer sig ei Drotten
At giøre sig fortrolig med en Dreng.

Tym.

Og troer du, Drengen taalte dine Skiældsord,
Da Knud ham gav en Bannerherres Rang,
Ifald jeg ikke vidste, du er syg?

Edmund.

Du vover Knos —

Tym.

Troer du, jeg dvæled her
Uædelmodig, for at friste dig
Til en uværdig Tale, der beskiæmmer,
Hvis ikke jeg en Læge var, som kiender
Den Sundhedsurt, der kan helbrede dig?

Edmund.

Hvad mener Drengen? Gaaer han fra Forstanden?

Tym.

Nei Herre! men Forstanden gaaer fra Hiertet.
Jeg føler, fremfor Alt, mig oplagt til
At være ret i Faren, hvor det kniber,

Et letbevinget, dristigt Sendebud.
Af alle Helgene var Michael
Mig kiæreſt, ſom Vorherres Bannerdrager.
Blandt Hedningernes Guder var der Een,
Jeg troer han kaldte ſig Merkurius,
Med Vinger paa ſin Hat og ved ſin Hæl;
Ham kan jeg ogſaa lide grumme godt;
Og jeg mig føler halvt i Slægt med ham.
Det er at ſige: jeg er da en Chriſten.

Edmund.

Hvad mener du?

Tym.

Jeg hented dette Banner
Til Danſkerne, ſom var i Nød beſtædt;
Dit Hierte trænger til en Elſkerinde,
Det er i Nød; — jeg henter hende med!

Edmund.

Min Elſkte?

Tym.

Rigtig! Hun er hos min Morbro'er.
Hos Biſpen, ſom var hendes Skriftefa'r.
Farvel! — Jeg dig tilgiver, ſtolte Drot!
Dit Skiældsord, al din Haan og al din Spot.
Du ſønderrev de Blomſter, from og god,

Som spired frem af mine Landsmænds Blod;
En Rose skion derfor jeg skal dig hitte.
Og veed du vel dens Navn? — Det er Aldgithe!

(Iler bort.)

Edmund.

O hør mig Tym! Tilgiv Fornærmelsen!

(Han følger ham.)

Kong **Knud**

kommer fra den anden Side i dybe Tanker.

Det er dog skiønt at herske! — Da Gud skabte
Det første Menneske, — gav han ham Alt!
Og hvor den rette Manddom træder frem
I ægte Kraft, der vaagner Lysten atter
Til den oprindelige første Vælde.
Stort Rum behøver Egens brede Green,
Den lille Blomst kan trives i sit Bed.
Og dog — hvor sielden er en mægtig Aand!
Hvor meget kan i Verden den udrette,
Naar den staaer høit nok til at vorde seet,
Og hørt — og adlydt. — Nede, dybt i Dalen,
Der kiævles Dværgene. Det er et klogtigt,
Ret flittigt Folk; de hamre, smedde godt;
Men Helt fra Valhal maa befale dem;

Hvis ikke vende de kun Hamrene
Mod egne, dumme Pander. — —
Jeg vil ei speile mig i Folkevrimlen,
Sig Folkevrimlen speile skal i mig;
Jeg Frihed ei forvandle vil til Trældom;
Nei, tvertimod, nei, jeg giør Trællen fri,
Fremrykker ham et Par Aarhundreder
I Klogt og Sæder.
Men nægt det heller ei, du stolte Knud! —
Hvor er en Vellyst stor, som Herskerens?
Ha! lykkes det engang mig at forene
Med Danmarks Bogelund det skionne Bretland,
(Det norske Sneefield hylder alt Kong Knud),
Da vil det kaste Glands paa Leirekronen.
Hver Dansk vil rødme stolt, som nævner mig,
Og sige: Knud den Store var min Landsmand!

(Idet han vender sig om og træder tilbage, møder han **Eadrik**, som er kommen ind og har hørt hans sidste Ord.)

Eadrik.

Og Saxen vorde vil saa stolt som Dansken
Af Knud, og sige: Mellem Angelsaxer
Fremraged Knud, som Fieldet over Skoven.

Knud (misfornøiet).

Har du nu atter luret? Eadrik! ha

Det er en hæslig Vane. — Hæslig er
Min Vane ligeviis: at tænke høit.

Eadrik (med Lune).

Ja — man maa ikke tænke altfor høit.
Tilgiv mig, Herre! Du har sagt i Spøg:
Der var endeel af Kattenes Natur
I mig; — jeg sniger mig paa Tæerne.
Jeg skammer mig ei ved min Kat-Natur;
Selv Tigren, Leoparden er en Kat,
Og Løven, — Skovens frygteligste Dyr.
Dermed gav Skaberen os selv et Vink:
At Styrken bør forene sig med List.

Knud.

Ja som hos Løven; ikke som hos Tigren.

Eadrik.

Man ogsaa mig har lignet ved en Ræv.
Hvorfor ei det? Mig huer dette Navn.
Den stakkels Mikkel var mig altid kiær.
De plumpe Dyr var efter ham; men han
Vandt Kongens Gunst; — og begge hialp hinanden.

Knud.

Høist utaknemligt var det vist af mig,
Hvis ikke jeg tilstod, at du har været
Mig til mangfoldig Nytte. Du har Øyner!

Kun savner jeg en vis Hoimodighed,
Som —

Eadrik.

Ak, det er kun i vor Foreſtilling!
I Handlingen vi ſtemmer overeens.
Det er et Sving kun i vort Tankeſæt,
Der danner ſig forſkielligt efter Blodet
Og Nerverne. Fuldblodig, yngre, du
Er meer elſkværdig, aaben; ældre, jeg
Er vranten tit i mine Talemaader;
Men ofte var det godt, ifald min Tale
Blev mere hørt og agtet meer.

Knud.

Du dadler
Mit Forhold til ung Edmund?

Eadrik.

Hvad har du
Nu vundet ved din Menneſkelighed?
Som du jo kalder den. Tilgiv mig Herre!
Men havde det ei været meget bedre,
Hvis du ham havde mødt i aaben Mark,
Og fældet ham som Helt? Saa var du Drot
I England alt.

Knud.

Kald det en Svaghed af mig,
Men — noget Hemmeligt dybt i mit Bryst
Bekæmper ofte denne kolde Klogskab.
Forstanden giver dig vel altid Ret;
Den isnende, beregnende Forstand.
Maaskee det er en Fordom fra min Barndom, —
Og stræbe vil jeg at betvinge den.
Men — Edmund er dog Angelsaxers Konge,
Jeg en Erobrer. Han er stærk og tapper,
En ægte Ridder. Gierne jeg tilstaaer:
En Ridder som er tapper blot og sværmer
For Elskov, duer maadeligt til Konge;
Men Konge var han dog engang. Og Ømhed
Og Kiærlighed bør heller ei foragtes.
Tro mig, det ofte græmmer mig i Hiertet,
At Emma min elskværdigskionne Dronning
Forlod mig, drog til Hardeknud i Danmark, —
From, trosteslos; — fordi jeg hende var
For verdslig og for hedensk.

Eadrik.

Tak du Gud,
At du en stakket Tid blev skilt fra hende!

Thi aldrig, Knud! var du til Maalet naaet,
Hvis Emma havde viet dig til Præst.

Knud.

Jeg veed det; derfor lod jeg hende reise;
Men der er mange Ting i Verden, Eadrik!
Ret gode, herlige; skiøndt ei de passe
For Drotten, agtes dog de bor hos Andre.

Eadrik.

Hos Undersaatten ja; men Edmund aldrig
Vil noies med at kaldes Undersaat.
Hvad vandt du da ved denne Skaansomhed?
Du havde haabet at beherske ham
Med Aandens Overvægt, at giøre ham
Paa denne Maade til din Underkonge.

Knud.

At spare Blod og Angelsaxers Fred!

Eadrik (leer).

Ja man har ogsaa bragt engang en Skrælling
Fra Grønland ned til Hladejarlens Hof!
Der han foragted Alt, hvad ei var Snee
Og Nordlys; — Ølket var ham væmmeligt;
Thi han var vant kun til at drikke Tran.
Paa Viisdom stirred han med dumme Øine,
Og vilde kun tilbage til sin Ørk.

Knud.

Ha Eadrik! der er Malurt i din Tale.

Eadrik (seer ud).

Der kommer han. Jeg træde vil tilside.
Han hader mig, og jeg vil skaane dig
For plumpe Talemaader, høie Herre!
Der ikke sømme sig din kongelige
Nærværelse. Dog — hvis du det tillader,
Staaer jeg saa nær, at jeg kan høre ham.

(Gaaer hen i Galleriet.)

Edmund kommer.

Edmund.

Jeg kommer, Knud! deels for at takke dig
For al den Godhed, som du har bevist mig,
Al Gjæstfrihed; deels for at sige dig:
Jeg ønsker ikke meer at være Gjæst.

Knud.

Hvorledes, Edmund! du forlader mig?

Edmund.

Ja, Knud! og det blot af Taknemlighed.
Jeg ikke vil udsætte dig, for min Skyld,
Og heller ikke mig, for din, naturligt,
For skiøve Domme, for Bagvaskelser.

Man siger: „Edmunds Venskab og Besøg
Hos Knud, er feigt, frivilligt Slaveri;
Knud vil ham binde med forgyldte Lænker;
Og skiøndt de delte Riget, er dog Edmund
Ei andet end en lydig Underdan,
Der lystrer Knud i Alt.“ — Du kan begribe,
Hvor stærkt jeg higer efter snart at hæve
Slig Misforstaaelse!

Knud.

Af Frygt for Poblens
Bagtalelser og taabelige Domme
Bør ingen Drot indrette sin Bedrift.

Edmund.

Ei Folkets Røst er taabelig. Jeg agter
En saadan Røst. Hos mig er ingen Thinglith,
Hvor prægtigt Hielm og Sværd, forfængeligt,
Min Hofmand skiller fra de andre Stridsmænd.

Knud.

Jeg hader Indiernes dumme Kaster;
Men Alt paa Jord kan ikke være lige;
Kun Livet trives i Forskiellighed.
Min Thinglith er en udvalgt Krigerflok,
Der lærer Skarerne med Kunst at stride;
Thi Krig er Kunst, og Kunster maa man lære.

Edmund (hidfig).

Nei! Krig er ikke Kunst; Kunst er et Haandværk
For Arbeidsfolk, for Trælle! Men den Fri
Som ædelt Dyr udvikler selv sin Kraft.

Knud.

Mænd er ei Dyr.

Edmund.

Og mindre Trælle! Trællen
Staaer under Dyret.

Knud.

Har du da besluttet
At skiænke dine Trælle Frihed, Edmund?

Edmund.

Nei! Hver maa være hvad han fødtes til.

Knud.

Ja ganske vist! Men Fødselen ei endtes
Med Byrden; og saalænge som vi leve,
Saalænge fødes vi. Lidt efter lidt
Udvikles Evnerne; men Evnerne
Bestemme netop Menneskenes Rang.

Edmund.

Jeg er en Ridder, vil ei være meer!
Kun Kongen er den bedste Riddersmand.
Den skionne Tapperhed, der ruser frem,

Vel tit uoverlagt, men altid dærv,
Den hylder jeg. Som Rytter paa min Hest
Jeg stormer hen, saa stærkt at Gangeren
Faaer otte Fodder tit, som Odins Sleipner. —
Og styrter jeg og snubler — nu saa stiger
Jeg i mit Fald som Christen, gaaer til Himmels.
Jeg styrter som den skumbekronte Fos,
Selv stolt i Faldet!

Knud.

Det er daarlig Krone,
Som kun er Skum! En Drot ei styrte bør
Uoverlagt til Undergang, ei prale
Med sin Fremfusenhed. Som Nilen skal
Han med sin Soulmen Bredderne befrugte,
Ei øve Krig for Krigens Skyld.

Edmund (trodsende).

Just derfor!

Knud (haftigere).

Nei, nei! Saa vist som Aand behersker Krop,
Skal Aandens Kraft betvinge Kroppens Kraft.
Krig skal ei være galne Hundes Bid,
Ei heller kaade Drenges Børneleg,
Men mandigt Arbeid for at naae et Maal.
Og derfor dyrker Krigen jeg som Kunst,

Og forudseer den Old, da Vid og Klogt
Vil bringe Ridderdrengene, der sværme
Med broget Skiold og Fiærbusk, til at lystre.

Edmund.

Mig faaer du aldrig til at lystre, Knud!
Jeg siger dig Farvel, og gaaer til Hæren.
Jeg veed, du har alt været i min Leir,
Uddeelt det Bytte, som du havde taget.

Knud.

Jeg plyndrer ikke fra min gode Ven.

Edmund.

Med skionne Taler har du smigret Hæren.

Knud.

Hvad Eadrik talde, — han var Sendebudet, —
Veed ikke jeg.

Edmund.

Han er din høire Haand.

Knud (smilende).

Nei, Edmund! han er kun den venstre; men
En Mand, især en Drot, bør bruge begge.

Edmund.

Hvis Eadrik er din venstre Haand, (nu først
Forstaaer jeg, hvi jeg fik den venstre Handske),
Saa frygter jeg, der snart gaaer Koldfyr i den.

Farvel, Kong Knud! Nu jeg bestemmer selv
Min Fremtid.

Knud.

Den bestemmer Skiæbnen, Edmund!

Edmund.

Den sande Skiæbne, Knud! bestemmer Gud.
Hvad du bestemmer, rager ikke mig.
Din Thinglith og din Vitherlagets Ret
Kan være gode nok for dig; mig komme
De Lidet ved. — Du vil opdrage Dukker,
Som lystre dig, med Orden, Lydighed;
Jeg gaaer som Riddersmand til mine Helte,
Forlanger kun at staae i Spidsen af dem,
Og falde først, ifald det gjøres nødigt.

(Spodsk.)

Alt hvad jeg tager med, — hvis du tillader, —
Er Dukken, som din Velent Smed har hamret.
Den vil jeg vise mine Angelsaxer,
Som Billed paa de Mænd, du danner dig
Til store Fremtid: døde Værktøi, nemlig,
Der ledes kun ved Trykket af din Haand.

(Gaaer.)

Eadrik kommer frem.

See saa! Nu kan jo Legen frisk begynde
Fra ny.

Knud.

Jeg træffer ham!

Eadrik.

Du traf ham tit;
Din Fader traf hans Fader; men du træffer
Utallige, som nødig du vil træffe.
Hvo veed, om ei du træffes selv, tilsidst.
Hvad blev nu af den Fred, du drømte dig?
Din Blomst, dit Korn, de Frugter du vil plante?
Kun rasende Tilintetgiørelse
Udbreder nu, som Furie fra Helved,
Kulsorten Banner med en brandguul Drage.
Nu brænde Byer! Kirketaarnet vakler
Og styrter om i Røgen, strækker meer ei,
Som i fleerhundred Aar, sit Spir mod Himlen.
Guds Tiener myrdes bedende for Altret;
Ei Sølvhaar, Purpur, Korset ham beskiærmer.
Vanærte Qvinder graves ned til Brystet,
Og Hunde sønderslide deres Skiønhed.

Smaaglutter kastes mod Dørstolperne,
Saa Hiernen overspreiter Morderen. — —

Knud.

Tie! tie! jeg beder dig. —

Eadrik.

Kan du ei taale
Man taler om det, hvordan taaler du
Da vel at see derpaa?

Knud.

Hvad ei en Hær
Formaaer, formaaer din hierteløse Skildring.
Den faaer mig til at gyse.

Eadrik.

Ha, min Konge!
Viis dig som Helt. Den er ei Helt endnu,
Som blot foragter Sværd. Der gives Kamp
I Sindet, hvortil hører større Mod:
Kamp mod en indgroet Fordom, og især
Naar denne sminker sig med falske Dyd.
„Man Ingen myrde skal, det er en Synd!“.
Ja, det er let at tænke, snart at sige.
Men er det altid sandt? — For enkelt Mand
I Freden er det sandt; for Undersaat,
Som Lov skal følge, ganske sandt; for Fader

Og Moder, Børn og Søskende, — hvor sandt!
Men er det ogsaa sandt for Drotten, Herre?
Er det **bestandig** sandt? I *hvert* et Forhold?
Jeg veed, det strider imod christen Skik;
Men christen Fordom trykker ikke dig.
Og selv i Christendommen, — blev ei Uskyld
Opoffret, for at redde Menneskет?
De gamle Hedninger — et kraftigt Folk,
I mange Ting vort Mynster, — offred stedse
Ved vigtig Leilighed. — Forbyder Hiertet,
Med sine svage Qvindefølelser,
En Enkelts Undergang, for Manges Redning?

Knud.

Eadrik! jeg føler Vægten af dit Ord.

Eadrik.

Men har kun ikke Mod, selv at befale
Hvad du med din Forstand dog billiger?
Nu saa lad Andre raade!

(Han tager Banneret og sætter det hen i Vinduet.)

Knud.

Frister! Frister!
Hvad gjør du der?

Eadrik.

Jeg flytter Banneret,

Som Tym saa kiekt os hentet, hvorved Danſken
Blev hurtig reddet. Lad det ſtaae i Vindvet,
At Solen med ſit Lys det kan beſtraale!
Jeg har min Overtro saa godt ſom Nogen,
Og aner, der en Held ved dette Banner.

Knud.

Du forekommer mig ſaa underlig!
Din Adfærd og din Tale —

Eadrik (ſagte).

Nu er bedſt
At bringe ham i Haſt paa andre Tanker.
Nu Sendebudet komme maa fra Danmark.

(Han gaaer hen til Døren og vinker.)

Harald, en gammel Sømand, træder ind og hilſer Kongen.

Knud.

Harald! jeg kiender dig. Hvad bringer du?

Harald.

Fra Siælland, Herre Konge! først mig ſelv;
Det er kun lidt, men altid bedre dog
End Tidenden; thi den er ſlettere.

Knud.

Ulf Jarl har ſendt dig til mig?

Harald.

Nei, Herr Konge!
Det hytter han sig for af gode Grunde.

Knud.

Hvorfor?

Harald.

Fordi: skiøndt Jarlen er en Ulv,
Er Ulven ikke Jarl. Mens du, vor Hyrde,
Drog til et fremmed Land, fælt hærged Ulven
I Faarehiorden. Det beviser, Herre:
Man Ulv ei sætte bør til Faarevogter.

Knud.

Du spøger dristigt!

Harald.

Lad min Dristighed,
Optaget vel, mig være Lønnen for
Livsfaren, jeg har staaet ud for din Skyld;
Da paa min lille Baad jeg trodsed Stormen,
Og seiled dristig ud fra Isefiord
Til Themsen, for at vare dig itide.

Knud.

Tael!

Harald.

Jeg er kun ringe Somand,

Jeg har ei lært at veie mine Ord,
Du maa ei vredes, hvis de støde dig;
Thi det er ærligt meent.

Knud.

Tael, Harald, tael!
Jeg vredes ei, jeg skiønner paa din Troskab.

Harald.

Din Dronning er gudsfrygtig, gaaer i Kirke
Hver Dag, og bygger Klostere paa Siælland,
Saa ret det er en Gru.

Knud.

Fra Klostret gaaer
Oplysningen ud over hele Landet.

Harald.

Ja det er meget muligt, Herre Konge!
Hun var nok ikke staaet op endnu,
Da sidst jeg hidsed Seil ved Danerkyst;
For jeg har ikke seet den gode Frue.

Knud.

Kun Feilen ligger i dit eget Øie!

Harald.

Ja det kan være. Men mit Øie saae
Dog Ulf paa Thing opfordre Danemænd
Til at forlade dig, og kaare Drengen —

(Slaaer sig paa Munden.)

See der, der har vi atter os forplumpet! —
Jeg mener Hardeknud, din unge Søn,
Et Barn paa syv Aar, til de Danskes Konge.

Knud.

Umuligt! — Ulf! — Saa skiændigt han misbruger
Den Magt, jeg gav ham?

Harald.

Ja Mænd gior han saa!

Knud.

Ulf! som jeg troede, var saa ærlig dansk
Som nogen Helt ved Isefiord!

Harald.

Det er han!
Forstaae mig ret: Det er af bare Danskhed
At han forlader dig. Det er hans Orm!
Han næsten er forrykt af Fædrelandskhed.
Han hader tydske Sværd og valske Hielm,
Og engelsk Øl, og franske Viin. Alting
Maa være dansk. Du er ham altfor engelsk!
Han frygter, du gior os til Engelskmænd;
At du med fremmed Skik og fremmed Brug
Vil ødelægge Landet.

Knud.

Og min Dronning?

Harald.

Hun græd andægtigt; men det var af Glæde.
Hun kyssed Hardeknud og strakte Haanden
Mod Himlen; — hvad hun bad, det veed jeg ikke.
Jeg skyndte mig til England og til dig,
At give dig et Vink om den Forandring.

Knud.

Det trækker op til Torden, Eadrik Jarl!
Jeg staaer paa Heden snart, omringt af Skyer,
Der tætte sig til Fæstninger og Taarne,

Eadrik

(giver Sømanden et Vink, han gaaer).

Maaskee slaaer Lynet ned, hvor ei det ventes.

(Der høres et Skrig udenfor.)

Knud.

Ha hvad var det?

Sigfert kommer fortvivlet.

O alle Helgene!
Min gode Herre dræbt! O hellige Jomfru!

Knud.

Hvo?

Sigfert.

Edmund! Edmund!

Knud.

Ha det er ei muligt.

Sigfert.

Han døer!

Velent kommer.

Herr Konge! Det var Vaadesgierning!
Jeg er uskyldig. Edmund vilde see
Min Bueskytte, tog sig ikke vare —

Sigfert.

Nei, nei! Den sigted mod ham, da han kom.
Just som han treen i Døren, segned han.
Jeg saae det.

Velent.

Fiædren sprang maaskee paa Laasen —
Maaskee gik Pilen af da Gulvet rysted. —

Eadrik (kold).

Det sønderknuser mig.

Knud
(med et stivt Blik paa Eadrik).

Ha Eadrik, Eadrik!

Eadrik (aldeles rolig).

Hvad er det Herre?

Knud (dybt rystet).

Intet! Intet! Intet!
Storhed er intet, naar den kiøbes med
Forbrydelser.

(Han gaaer, Eadrik og Velent følge ham.)

Aldgitha

(kommer fortvivlet med en Daggert i Haand.)

Der gaae de Mordere! De tør ei see
Ham blode. Edmund! hævnes skal din Død,
Og jeg er Hævnens Mø. De døde fra mig!
Ak Alle! Fader — Brødre — du min Edmund!
Før jeg fik sagt dig, at jeg elskte dig!
Nu flyer jeg fra den skumle Fædreborg.
Jeg vil ei sidde der og hyle fælt
Som eensom Ugle; nei, som Ravn, som Ørn
Jeg flagrer efter Hæren. Store Knud!
Som lille Sværdfisk følger jeg min Hval.
Du spotter Christendom, og Dyd og Troskab?
Velan — her sværger jeg paa Edmunds Daggert,
Og ved hans Blod, og ved Guds hellige Blod:
Saa vist, som aldrig sig din Krone bøier
For Christi Kors, — saa vist jeg træffer dig!

(Gaaer.)

Tredie Handling.

Landlig Egn i Nærheden af Roeskilde i Siælland.

I Baggrunden seer man en Klosterbygning paa en Bakke, med Blomsterkrands og Kors i Sparværket.

Dronning **Emma. Hardeknud. Ulf Jarl. Munke** og **Krigere.**

Emma.

Saavidt er Klosteret, at det sin Muur
Høit reiser i den herlige Natur,
Paa Siællands Øe. Nedsvæv nu Helligaand!
Sneehvide Due! Dronning Emmas Haand
Har bygget dig en venlig Rede her
Imellem Herthadalens gamle Træer.
Ja, snart ved Spade, snart ved stærken Plov

Sig breder Haugen, Agren bag din Skov.
Og Gartner-Munk, klog paa Naturens Kraft,
Den Syge rækker Urtens Sundhedskraft;
Velsigner, trøster Gubben før hans Død,
Som Lærer, med hans Barnebarn paa Skiød.
Smaaglutter — hvad nu Voxen knap formaaer —
Skal læse Credo, læse Fadervor.
O see den skionne Krands i Luften blaa
I Sparværk over unge Kloster staae!
Til Arne vier den ei ind sin Hal;
Der ingen Slægt troloves, fødes skal;
Alvorlig Fædreflok, til Guds Behag,
Kun der, den ene som den anden Dag,
Forkynder, hvad en høi Begeistring bød.
For Livets Lyst er Sielen der alt død;
Men ud fra Klostret, fra den Frommes Bryst
Sig blander Salighed i Livets Lyst!

Ulf Jarl.

Det hielper ei at kæmpe mod de Skridt,
Som bringer Aanden, Hiertet mere vidt;
Og derfor alle Danske være froe,
At Hedenskabet svandt for hellige Tro.
Vi dele dit, vor hulde Dronnings Sind,
Med dig vi gierne vie Klostret ind.

Men Helten, som er Fædrelandets Ven,
Af Nyhedssygen aldrig rives hen;
Han slipper kun, hvad der er Vildt og Raat,
Men holder paa det Gamle, som er Godt.
Du elskte Knud, — men du forlod ham jo,
Med saaret Hierte, da han sveeg sin Tro.
Hans Arm er kraftig og hans Hoved lyst; —
Men Knud forlod sin skionne Fædrekyst,
Hans Følelse for Danemark blev mat, —
Derfor igien har Danmark ham forladt.
Hvad hielper det, han er en mægtig Mand,
Behersker, stolten Drot af Engelland?
Nei Brødre! vi er ikke saa tilsinds.
Ei Danmark bli'er af Bretland en Provinds.
Kong Knud har Issefiorden glemt for Thems;
Han agter dens Bedrift, men ei sit Hiems.
En Underkonge sender han maaskee, —
Og Danmark aldrig skal sin Konge see?
O fy! — Hver Arne, selv den mindste Krog,
Selv Træl i Hytten har en Fader dog;
Og Danmark faderløs slaae sig til Taal?
Nei, for skal Anglen vride Vand af Staal!
Kong Knud er død for os? Saa er min Bøn,
I Danske, vælger Hardeknud hans Søn!

Thi ei den Undersaat sin Troskab brød,
Som valgte Sønnen efter Faders Død.
Det skeer af Kiærlighed og ei med Vold.
Saa slaaer, I tappre Danske! Sværd paa Skiold,
Og bryder i et Raab forenet ud:
Knud os forlod, — vi vælge Hardeknud!

Alle.

Knud os forlod, vi vælge Hardeknud!

(De slaae paa Skioldene og gaae.)

En Bondestue, ved Strandbredden.

Tym Banner. Steen Skaktesøn, en Islænder. **En Bondekone.**

Tym.

Tak, kiære Mo'er! at du tillader mig
At see dit Huus.

Konen.

Ak Gud og hellige Mænd!
Der er kun lidt at see.

Tym.

O altid nok!
Meer end det hele Bretland kunde vise.

See Krogen der! der stod min Vugge, Steen!
Der stod min Seng, da jeg var lille Pog.

Konen.

Jer Fader boede her?

Tym.

Ja, før han drog
Til England, tog mig med, som Barn paa sex Aar. —
O Gud! der er det Søm, jeg kiender det,
Hvorpaa jeg altid hængte hen min Hat.
Men vil du nu tillade mig en Ting, Moer?
Det sagtens er en uforskammet Bøn;
Men Brædegulvet, seer jeg der, er raaddent.
I Sprækken har jeg tabt engang en Skilling. —
Jeg græd den hele Dag. — O maa jeg see
Om Skillingen er der endnu?

Konen.

Ja gierne.

Tym (bryder Brættet op).

Der ligger den — bestovet — ganske grøn!

(Hopper af Glæde.)

O Gud skee Lov, jeg fandt min Kobberskilling!
See, Steen! der er den! Skulde man vel troe
Sit eget Øie? Der har den nu ligget
Vist i en halv Snees Aar. See Steen!

Steen (tør).

Ja ja!
Jeg seer det nok, det er en Kobberskilling.

Konen.

Lidt kan fornøie Børn. Men I er dog
Ei længer Barn.

Tym.

Nei jeg er Mærkismand! —
See Steen! Dørstolpen kiender jeg. Seer du
De Furer der? Dem har jeg skaaret med
Min lille Kniv.

Konen.

Og det er Alt?

Tym (bryster i Graad).

Ja — Alt!
Alt! Alt! — De ligge hist paa Kirkegaarden.
Men Morbro'er lever dog, og han er Biskp.
See saa! (tørrer sine Øine) Det var en Hilsen til de
Døde;
Nu vender jeg tilbage til mit Liv. —
Nei! jeg vil drømme lidt om dem endnu.

Mo'er bryd dig ei om mig! Tael med den Mand!
Han, tænker jeg, han vil nok more dig.
(Han fætter sig hen ved et Bord, med Haand under Kind og falder i dybe Tanker.)

Konen.

I hedder Steen, min Faer?

Steen (enfoldig).

Ja, Mo'er! jeg hedder
Steen Skafteson. Det Navn har selv jeg valgt.
Jeg er fra Island, jeg er Skald — berømt. —
Steen Skafteson, det var en herlig Skald;
Var hos Kong Knud, og fulgte ham, som jeg;
Men da med Guldskoe han beslog sin Hest,
Blev Kongen vred, og jog ham fra sit Hof.
Nu har jeg taget Navnet efter ham;
Jeg er i Slægt med ham paa Mødre Side.

Konen.

Og I er Kongens Skald?

Steen.

Ja — jeg har giort
Et Drapa til ham, kaldet: Hovedløse,
Og det er vidt berømt.

Konen.

Ak, Herregud!
Kan ogsaa Skalden være hovedløs?

Steen (leer).

Ja, det var ikke saadan at forstaae.
Der var en anden Skald af mine Landsmænd
Ved Kongens Hof, som hedder Thoraren.
Jeg leed ham ei. Man sagde, Mo'er, han digted
Langt bedre Ovad end jeg. Det mig fortrød;
Og derfor satte jeg bestandig ud
Paa hvad han sang.

Konen.

Ja det var da naturligt!

Steen.

Nu vilde jeg engang bevise Kongen,
At ogsaa jeg, som Andre kunde digte,
Da dog jeg er fra Island. I skal vide,
Der er vi alle født af gammel Slægt,
Og alle Skalde.

Konen.

Alle?

Steen.

Ja de Fleste.
Een Dag da Kongen var lidt vred i Hov'det —

Det var en Feil af mig, — hentraadte jeg
Og sagde: Herre Konge! jeg har digtet
Et Qvad til dig. „Nu har jeg ingen Tid
At høre dig!“ gienſvarte Kongen mut.
O det er ganſke kort! gienſvarte jeg.
„Hvad?“ raabte Kongen opbragt, „vover du
Til mig at digte ganſke korte Qvad?
Du til imorgen Middag digter mig
Et Drapa langt, om alle mine Seire;
Hvis ikke, koſter det dit dumme Hoved.“
Og dermed gik han.

Konen.

Det var tydeligt!

Steen.

Nu kan I ſelv begribe, Mo'er! hvordan
Jeg blev tilmode. Meie havde det
Mig koſtet, at forfærdige det Korte,
Hvorledes blev jeg færdig med det Lange
Til næſte Middag? Og dog gielte det —

Tym (halv høit).

Dit dumme Hoved!

Konen.

Det gik altſaa galt?

Steen.

Nei! Heldigviis var Thoraren tilstæde;
Han, som saa tit jeg havde revet ned.
Men det fortrød ham ei, han vidste nok,
Jeg meente ham ei Ondt dermed. Han hialp mig
Tilrette, — mellem os — han digted' Drapet.
Jeg lærte det om Natten udenad.
Jeg fik ei mindste Time Søvn; jeg kunde
Tilsidst opremse det paa mine Fingre,
Og stod og læste det tilbords for Kongen.
Han loe og var særdeles vel tilfreds;
Han gav mig tre Mark Sølv, og Lov at blive
Ved Hoffet hos ham, som —

Tym (som før).

Hans Nar!

Steen.

Hans Skald.

Var det ei skiønt?

Konen.

Men det er underligt!
I bærer fremmed Navn, og andre Skalde
Maae digte Viser for Jer, og I høster
Dog Frugten af det?

Tym (reiser sig).

Ja, det skeer saa tit!

Steen.

Men Tym! imens vi tøve her og sladdre,
Skeer der maaskee i Roeskild stor Fortred.
Kong Knud er kommen, maae I vide Mo'er!
Han overrumpler Ulf og Dronning Emma.
Han bringer Hæren over paa sin Flaade.
Vi seiled med. Men paa den lille Baad
Jeg fulgte Tym, at see hans Barndoms Egn.
(Sagte til hende.)
I vide maae, det er en fornem Mand,
En Mærkismand.

Konen (forundret høit).

Hvordan? den Dreng?

Steen (som før).

For Guds Skyld,
Tag Jer iagt! Husk hvordan det gik mig!

Tym (som har hørt det).

Vær rolig, Mo'er! det siger ingenting.
Jeg er en Dreng af Aar, der har du Ret. —
Det er jo godt, at have Livet for sig.
Tak nu, fordi du tillod mig at see
Min Barndomsstue! Tak for Skillingen!

Til Takke tag, i Vederlag for den,
Med denne Guldmynt! Kobberskillingen
Tilhører mig, den faaer du ei tilbage.
(Kysser den og gaaer, fulgt af Islænderen.)

Borgen i Roeskilde.

(Kongshallen.)

Hardeknud, Svend Estridson, Børn.

Hardeknud (grædende).
Min Fa'er er kommen hiem!

Svend.
En herlig Dreng,
Som græder for hans Fa'er er kommen hiem.

Hardeknud.
Saa sige de, han slaaer mig vist ihiel,
For jeg blev Konge.

Svend.
Hvilken tosset Snak!
En Fa'er slaaer ei sit eget Barn ihiel,
Fordi det var uartigt. Muligt faaer du
Lidt Riis, og saa er det forbi.

Hardeknud.

Mo'er græder.

Svend.

Hvad er det værd at græde. Skal vi lege?

Hardeknud.

Nu lege, naar min Fa'er er kommen hiem,
Og er saa vred?

Svend.

Han bli'er nok god igien.
Der er min Fa'er, han er vist ogsaa bister;
Men Mo'er nok stiller ham tilfreds igien.

(De gaae.)

Ulf Jarl kommer med **Estrid.**

Ulf.

Min Hustru! da jeg træffer dig alene,
Tag mit Farvel! Thi Hiertet ogsaa har
Sit Krav, og Ulf er ikke hiertelos.

Estrid.

For Himlens Skyld, min Ven! vær ei fortvivlet.

Ulf.

En Mand er ei fortvivlet, som forudseer
Med Rolighed sin Skiæbne. Knud er kommen
Med Folk og Skibe; Mængden, som det gaaer,

Den Stærke hylder; — jeg staaer som Forræder.
Jeg — efter Loven — har forbrudt mit Liv,
Og finder mig med Fatning i min Død.

Estrid.

Du skal ei døe. Jeg er hans Søster, Emma
Hans Hustru, Hardeknud hans Barn. Os dræber
Han ei, og han skal ikke dræbe dig.

Ulf.

Jeg handled ei af smaalig Egennytte.
Ei Magten vilde jeg tilvende mig,
Men kun hans egen Søn. Du veed min Grund.
Jeg feiled, da jeg troede ham forviklet
I Bretland i en lang og farlig Krig.
Alt England hylder ham. Ha Lykken følger
Ham blindt i Alt!

Estrid (stolt).

Ja! Lykken følger ham;
Han viser Lykken Veien den skal vandre
Som lydig Tærne. Han er stor, den Broder!

Ulf.

Hvad stor? Nu kalder man saameget stort.
Min Farfa'er Styrbiørn var vel ikke mindre;
Min Fader Torgils Sprakaleg ei heller.
Jeg delte Krigens Farer tit med Knud,

I Norge, som i Bretland; jeg har seet
Ham raadvild der og nærved at fortvivle.

Estrid.

Nu skal jeg sige dig, min Husbond, hvad
Der trykker dig: det er Misundelsen!

Ulf.

Saa nedrig Grund kan du tillægge mig?

Estrid.

O den er ei saa nedrig i sit Udspring!
Alt som den voxer, blier den mere bitter.
Thi Spiren til slig Nidkiærhed er god,
Den sporer Evnen og den skiærper Blikket;
Men hvis du lukker Øiet for det Store,
Da gjør du selv dig til den blinde Mand.

Ulf.

Det er en daarlig Mand, min gode Estrid,
Som af en Qvindes Tale lære skal
At agte Stort. Jeg agter det i Godt,
Men hader det kun i Forbrydelsen.
Et Menneske det driver stundom vidt,
Forsikkrer Munken, naar han sig forskriver
Til Diævlen.

Estrid (fortørnet).

Om min Broder vover du —

Ulf (rolig).

Han vover meest! Men Den har ingen Dine,
Som ikke Satan i hans Følge seer,
Formummet i den Niding Eadrik Streon.
Man mumler meget om Kong Edmunds Død.
I Kampen har din Broder ham ei fældet;
Han faldt ved Troldom for en kulsort Ridder,
Et Spøgels uden Liv, en Helvedslarve;
Og det har sat Kong Knud paa Englands Throne. —
Farvel, min Estrid! Modtag mit Farvel!
Det aner mig, at det er sidstegang
Vi tale sammen ene. Dømmer Knud
Mig strængt, saa ligger snart paa Blok mit Hoved;
Men er han mild og sød og sig forstiller,
Saa sætter det ondt Blod, jeg veed forud,
At jeg kan ikke længe tvinge mig, —
Og Enden bliver dog tilsidst den samme!

Estrid.

Tænk paa din Søn!

Ulf (pludselig munter).

O han har ingen Nød!
I Aftes saae jeg ham med flere Børn
At lege Konge. Legen var saa smuk!
Sex Sønner fulgte ham paa Danmarks Trone.

Forunderligt! Naar Virkelighed svigter,
Da griber Hiertet Drommens Sæbeboble.
Kom nu! Græd ikke!

Estrid.

Knud min Broder er —
Du er min Husbond! Dette grumme Forhold
Mig sønderslider Siælen.

Ulf.

Kiære Hustru!
Den evige udødelige Siæl
Kan ikke Jordens Ondskab sønderslide.
Den Tanke styrke dig og være Trøst!

(De gaae.)

Kong **Knud** kommer i Optog med en Skare bevæbnede **Kæmper.** En Marsch spilles. Han sætter sig paa Thronen. Dronning **Emma** kommer ind med **Hardeknud** ved Haanden. Naar Musiken tier, knæler hun for Thronen.

Emma.

Jeg har forbrudt mit Liv! Tag det, min Herre!
Men skaan det stakkels Barn, hvis unge Siæl
Endnu ei kiender denne Verdens Synd;
Der Kronen greb kun som et Legetøi,
Den Ældre bød ham; og jeg var den Ældre!

Mit Hoved falder let, ifald du vil.
Af hellige Martyrer har jeg lært
I Død at staae med Palmegreen i Haand.
Jeg vender fro tilbage til min Skaber!
Men, hvis du ikke kræver Emmas Blod —
Send mig som Nonne til mit stille Kloster!
Der er mit Hiem, der er min Virkekreds.
Jeg overlader gierne dig den Store!
Jeg veed dog, min, saa lille som den er,
Bli'er større regnet hist, hvor Jordens Tal
Bortsvinde som et Nul for Evigheden.

Knud

(staaer op, reiser hende venligt og omfavner hende).

Du Ædelsteen og Blomst fra Normandie!
Hvor kan du dog saa reent miskiende Knud?
Strænghed er Grumheds eller Dumheds Barn,
Og Knud er hverken grusom eller dum.
Bagvaskelsen har sværtet mig for dig;
Du troede mig ugudelig, og derfor
Har du forladt en Husbond, der dig elsker
Saa høit, som nogen Beiler skionne Brud.
Jeg fordrer kun Retfærdighed af dig,
At du skal see med dine egne Øine.
Det kan en Christen af en Christen fordre —

Emma.

Ja selv en Hedning af en Hedning, Knud!

Knud.

Kom, Hardeknud! kom paa din Faders Skiød!
Knæsætte vil jeg atter dig, min Søn!

(Han indbyder Dronningen at sætte sig ved hans Side, og tager Barnet paa Skiødet.)

Og nu til Lystighed og munter Fryd!
Der er kun Een som Straffen venter paa,
Det er Ulf Jarl. Lad ham ei komme mig
For Øine meer; thi han er en Forbryder,
Som bøde skal og bløde for dem alle.

Estrid kommer med **Svend** og knæler rask for Thronen.

Estrid.

Begynd da med at dræbe først hans Hustru
Og Barn! Thi, Knud, du kan vel selv begribe,
Vi vil ei overleve ham.

Knud.

(sætter Hardeknud ned og siger rort).

Min Søster!

Stat op! du er uskyldig. — Lille Svend!

Svend

(løber hen, springer op paa hans Knæ og omfavner ham).

Det vidste jeg jo nok, at Morbro'er du
Blev god igien og dræber ei min Fa'er.

Knud.

Du springer paa mit Knæ?

Svend.

Ja ikke sandt?
Kiæk maa jeg være, hvis du skal erkiende
Svend for din Søsterson. Jeg springer paa
Dit Knæ, og Morbro'er derfra springer jeg
Dig lige ind i Hiertet. (Kysser ham.)

Knud.

Ved Guds Blod,
Det Barn afvæbner mig.

Emma (til Estrid).

O han er god,
Min Søster! der er Haab endnu.

Knud.

O Estrid
Græd ikke! Du mig ligner altfor meget
Og jeg begriber nok, hvad ydmyg Taare
Maa koste Tveskiægs Datter. Jeg har givet
Dig Ulf til Mand; saa vil jeg ikke være
Den, som dig rover ham. Jeg kiender ham,
Han er ei nedrig — han er tapper, klog;
Selv tro; men det er paa en daarlig Maade:

Sin Særhed og sin Fordom er han tro,
Men ei sin Konge.

Estrid.

Just sin Konge, Knud!
Han blev dig utro, da han tvivled om,
Du længer var hans Konge. Det var Eenfold;
Men — du har sagt, at Strængheden er dum.

Knud.

Saa lad ham komme, lad ham gjøre Afbigt!
I Hoffets Paasyn jeg ham Naade skjænker.

Estrid.

Man kan med Æren døe, min gode Broder!
Man kan med Skammen leve. Fordrer du
At Ulf skal komme som en Skolepog
Der har forseet sig, ydmyg kysse Riset, —
Saa har du skilt din Søster ved en Mand, —
Dit Danmark ved en Helt, — dig ved en Ven!

Knud.

Guds Død, hvad skal jeg da?

Estrid.

Tilgive ham
Med Ædelmod! Ei lade dig betale
Tilgivelsen med Sønderknuselse.

Knud.

Du fordrer meget af mig, Estrid!

Estrid.

Knud!
Den Biælke, som du bruger i din Borg
At bære Bygningen, maa du ei knække.

Knud

(efter nogen indvortes Kamp).

Vel, lad ham komme! Jeg tilgiver ham
Selv uden Afbigt. Jeg vil sanke Gløder
Ulf paa dit Hoved! Der skal ikke tales
Et Ord meer om det Skeete. (høit) Svende! Piger!
Nu hilser Eders Konge, som hiembringer
Britanniens Krone, med en festlig Dands.

(Sagte til Estrid.)

Det forekomme vil Forlegenheden.
Og hent ham saa, imens de Andre dandse.

(Musik og Dands. Estrid henter Ulf; han synker i et Knæ for Knud, som reiser ham op, omfavner ham, og indbyder ham til at sætte sig ved Thronen. Dandsen og Musiken varer endnu entidlang, derpaa fierne Alle sig paa Kongens Vink.)

Estrid (siger først sagte til Ulf).

Nu har jeg giort hvad trofast Viv formaaer;

Nu viis dig ogsaa som en Mand! En Mand
Beherster med Besindighed sig selv.

(Gaaer.)

Kong Knud. Ulf Jarl. Tym Banner,
(som er bleven tilbage efter Kongens Vink).

Knud.

Det glæder mig at see dig her igien
I Danmark, Ulf! Vær ei undseelig for mig!
Jeg har med Estrid talt, din Viv, min Søster;
Hun har forklaret mig din Daad, — undskyldt den.
Du troede, jeg var troløs mod de Danske; —
(smilende)
Du dig bedrog. I lang og blodig Krig
Du troede mig forviklet, — men bedrog dig!
Det hele Bretland hylder nu Kong Knud.

Ulf.

Du viser dig høimodig, Herre Konge!
Og dersom virkelig du i dit Hierte
Tilgiver mig —

Knud.

Det gior jeg, Ulf! det gior jeg.

Ulf.

Saa maa dit Hierte være godt endnu;

Og er det godt, saa maa det aabne sig
For Tro og Christendom. — Tilgiv mig, Herre!
Det var ei blot, fordi jeg troede du
Forsaged Danmark; det var meget meer,
Fordi jeg troede, du forsaged Gud,
At Ulf forraadte dig.

Knud.

Vær rolig, Ulf!
Jeg frygter Gud saa fromt som du og Nogen.
(Afbrydende)
Men — jeg er træt af denne lange Reise,
Af al den Spænding jeg har været i,
Og trænger til Adspredelse. — Der kommer
Desuden sielden Godt af slig Forklaring;
Og naar man ikke vogter sig, forsvinder
Den gode Stemning let, man først var i. —
Kom — lad os spille Skak! Du er en Mester
I dette Spil; men jeg forstaaer det ogsaa.
Jeg har ei spillet siden jeg var her;
(leer)
At sige da med Brikkerne paa Tavlen;
Thi Bretland, sagtens, er et større Skakbret. —

Ulf (med et stivt Blik paa ham).

Ja, Knud! Der satte du jo Edmund mat!

Knud

(bliver mork og forstemt, men skiuler det og siger venligt til Tym).

Aa Tym! vil du vel hente mig et Skakbræt?

(Tym skynder sig ud.)

Ulf.

Er det din Smaadreng?

Knud.

Nei, det er en Høvding!

Ulf.

Det Barn? Han gaaer jo med Kallot og Lintoi,
Fast som en Chordreng.

Knud.

Ja det var han før.
Han hented i den værste Strid et Mærke,
Som Fienden havde taget fra min Hær.
Det bidrog ikke lidt til Kampens Udfald.
Jeg gav ham Banneret at føre; men
Han er beskeden. Han er altid om mig;
Og — skiøndt jeg ikke lider det — han selv
Har giort sig, paa en Maade, til min Smaadreng.

Ulf.

Det passer ogsaa bedre for hans Alder.

Knud (rynker Panden).

Vil du nu lære mig at vælge Mænd?

(Tym kommer med Skakbrættet.)

Knud.

Kom, lad os spille Skak!

(Tym sætter Skakbrættet paa et lille Bord og en Stol for Kongen. Knud og Ulf sætte sig. Tym dværer.)

Ulf (til Tym).

Ja det er godt!

(Tym stirrer forundret paa ham.)

Ulf.

Ei Kongen trænger til Opvartning meer!

(Tym seer smilende paa Kongen.)

Knud (misfornøiet).

Jeg har jo sagt dig, han er Mærkismand,
Saa godt som du. Han bliver her i Hallen
Saa godt som du. Men — lad os spille Skak!

Ulf

(seer foragtelig paa Tym, men tvinger sig. De spille).

Imidlertid har **Eadrik Streon** sneget sig ind, staaer bag Kongens Stol og lader som han tog Deel i Spillet, i det han med et afskyeligt Smil betragter Ulf.

Ulf

(slaaer Øinene op, bliver ham vaer, og raaber med en undertrykt Forbittrelse).

Ha! —

Eadrik (iiskold smilende).

Blev du bange for mig, Ulf?

Ulf (halv sagte).

Man skiælver

For Satan!

Eadrik.

Jeg har ikke hilst paa dig endnu.
Hil dig og Sæl, min tappre Jarl i Danmark!
Lykonske maa jeg dig til al den Naade,
Dig Kongen har bevilst. — Han har vel ikke
Befordret dig; men derfor just — jeg tænker —
Maa man lykonske dig.

Ulf.

Er det din Villie
Kong Knud, at Eadrik skal forhaane mig?

Knud (smilende).

Gaa, Eadrik! og lad Jarlen fatte sig.
Forstyr ham ei i Spillet! I kan siden
Jo altid hilse venligt paa hinanden.

(Eadrik gaaer, men stirrer fælt tilbage paa Ulf; Ulf følger ham med Øinene, til han er ude af Døren. Kongen byder Ulf med en Haandbevægelse at vedblive Spillet. Tym bliver staaende bag Kongens Stol.)

Ulf (afsides, forbittret).

Det er et aftalt Spil, for mig at krænke.

(De spille.)

Ulf.

Der tabte du en Ridder. (Tager den).

Knud.

Jeg forsaae mig.

Lad om igien mig giøre dette Træk.

(Han sætter Ridderen paa Brættet igien.)

Ulf

(springer op, kaster Brikkerne overende paa Brættet, og gaaer til Døren).

Knud

(raaber opbragt efter ham).

Ha, Ulv hin Rædde! flyer du nu?

Ulf (i Døren, ude af sig selv).

Ei kaldte

Ved Helgaa du mig ræd, da ieg dig kom

Til Hielp; da Svenskn slog Jer ned som Hunde!

(Gaaer.)

Knud (flammende af Vrede).

Det er for meget! — Jeg benaader ham,

Misdæderen, som har forbrudt sit Liv

Saa skammeligt; og han, til Giengiæld, skiælder

Sin Konge for en Hund? Nu skal du døe,

Om end du havde tusind Liv, du Niding!

(Kalder.)

Hei! Er der Nogen?

Tym (træder frem).

Jeg!

Knud.

Skynd dig! Hvis dig
Dit eget Liv er kiært, adlyd mit Bud,
Send strax en Træl afsted at dræbe Ulf,
Hvor han saa finder ham! For Alteret,
I Estrids Arm — med Barnet paa sit Skiød.
Nu Intet — Intet meer skal redde ham.
Hans Stav er brudt, saa vist jeg er en Konge!

(Til Tym.)

Og Vee dig selv, hvis du ei lyder mig!

(Gaaer.)

Tym (forfærdet).

Hvordan det gaaer mig selv, det veed jeg ikke,
Det bryder jeg mig ei det Mindste om;
Saameget veed jeg: at jeg ikke lyder.
Jeg ellers er et villigt Sendebud,
Og kan jeg hente flere Mærker til dig,
Saa giør jeg det med Glæde, store Knud!
Men Bud til Helved gaaer jeg ikke for dig.

Imorgen har du sovet Vreden bort;
Da vil du takke mig, og ikke straffe
Den Ven, der skaante dig for Nidingsværk.
(Gaaer.)

Cadrik kommer listende ind.

Til Helved gaaer du ikke Bud for Kongen?
Velan, min Dreng! saa skal jeg gaae for dig.
Min Vei just falder lige der forbi. —
Det var kun Kongen om et Bud at giøre; —
Det Første, Bedste. — Tym er altfor god
Til dennegang at kalde sig den Bedste.
(Gaaer.)

Fierde Handling.

Kong Knuds Sovekammer.

Han ligger i Morgendragt og slumrer urolig paa en Løibænk. En Symphoni har udtrykt en rædselfuldt truende Drøm, afbrudt af himmelske Anelser, og vedvarer endnu, da Tæppet gaaer op. Man seer **Kong Edmunds** og **Ulf Jarls Gienfærd** staae Arm i Arm, i sneehvide Klæder, ligeoverfor **Knuds** Leie. **Ulf** holder et fort Kors opstrakt i Haand, og **Edmund** peger dertil med sin Finger i det de begge betragte Kongen med alvorlig Medlidenhed. I det **Knud** vaagner, vende de ham Ryggen, gaae henimod Væggen og forsvinde. Musiken tier.

Knud

(reiser sig op).

Der var de atter! — Jeg faaer neppe lukket
Et Øie til, før disse Spøgelser

Staae for mig — som lyslevende; skiondt Døden
Har ramt dem begge. Blegt, som hvide Taager,
Dog tydelige, vise de mig Siælens
Bevægelser. Jeg kiender Ansigtstrækket.
Edmund er stolt, godhiertig meer er Ulf;
Men ingen af dem saae fortornet ud.
Som Engle, sendt fra den barmhiertige Gud,
De stod for mig, som for en grov Forbryder. —
Man siger ellers: Gienfærd komme for
At varsle Ondt, at true sunde Liv;
Men Disse svæved, som fra Lysets Egn;
De saae paa mig, som om jeg var et Gienfærd;
Var mere angst for mig, end jeg for dem. —
Ha lad mig fatte mig! Hvor er jeg henne?
Jeg uafklædt har kastet mig paa Leiet
I Aftes, — rettere: langt over Midnat,
Da Søvnen, som saa længe flyede mig,
Mig overfaldt. — Ulf Jarl — du est da død!
Det glæder mig, du est en salig Aand; —
Men Døden havde tifold du fortient. —
Edmund! det var ei mig som fældte dig. —
Og derfor trued de mig ei med Hævn. —
Men — hvorfor peged de paa sorten Kors?
Og hvorfor vende de til Jorden atter?

Vil I bevise mig et Aandeliv
Hinsides Graven? Vil I overtale
Det stolte Hierte til at troe paa Christus? —
Er jeg en Synder?
(Med en pludselig smeltet hæftig Anger.)
O elendige Klogt!
Udflugter! Sandskorn, der vel kastes kan
I Støvets Øie — du ei blænder Gud!
Spidsfindigt Forsvar! Spaan, hvorpaa en Orm
Stolt seiler hen ad Tidens korte Flod,
Du est et daarligt Fartøi op til Himlen. —
Til Himlen? Stolthed agter ingen Himmel —
Troer ei paa den; dens Himmel er paa Jorden;
Og Daaren saa forgabet i sit Flitter,
At reent han glemmer Stiernerne deroppe.
Men naar det brager i den sidste Nat,
Naar usle Taage brister fra dit Øie,
Som prægtige Forhæng i et Jødetempel
Ved Christi Død, — da seer du og forfærdes. —
Ja! jeg har Edmund dræbt. — En Niding var
Mit Værktøi; thi den Niding var min Ven.
Ulf har jeg dræbt! — Har han fortient sin Død,
Saa skal han fældes under aaben Himmel
I Solens Lys, ei af en Morderdolk. —

Og en uskyldig Siæl, min Redningsengel
Har jeg giort til en skammelig Forbryder.
(Han ringer, en **Tiener** kommer.)
Jeg tale maa med Tym, kald mig paa Tym!

Tieneren.

Han staaer derude.

Knud.

Venter han alt paa mig?
Ha den Ulykkelige! — Lad ham komme!
(Tieneren gaaer.)

Tym kommer og synker paa et Knæ.

Tym.

Min Konge!

Knud
(vender sig smerteligt fra ham).

Kom mig aldrig meer for Øine!
Vi kan ei see hinanden meer.

Tym (reiser sig).

Jeg gaaer!
Og endt er alt mit korte Liv paa Ærens
Forføreriske Bane.

Knud.

Stierneskud!
Du lyste smukt, men du sank dybt — og sluktes.

Tym.

Ulykkelig igaar jeg vilde følt mig,
Ved Tabet af din Naade, Herre Konge!
Men — at du vred forstøder mig idag —
Vel ogsaa krænker mig; dog ei for min Skyld.
Ja du har ganske Ret, det maa saa være,
Vi To kan aldrig see hinanden meer.
Jeg gaaer tilbage til min stille Kirke.
Min Fane vil jeg tage med og plante
Ved det Guds Lam som bar al Verdens Synder
Der ofte, Knud! jeg bede skal for dig.

Knud.

Og hielper det?

Tym.

Desværre da for dig!
Jeg havde troet, din Synd var kun et Blus
Af Vredens Ild, en Lygtemand i Mosen,
Af Natten tændt, men slukt af Dagens Straale.

Knud.

Og var det ei et Lyn, som slog og dræbte?

Tym (glad).

Du ønsker, det var ikke slaaet ned?
Ha glæd dig da, min lykkelige Konge!

Jeg troede, du fortornet var paa mig,
Fordi jeg ikke lød dit Bud.

Knud (henrykt).

Ulf lever?
Saa lever ogsaa jeg, saa lever end
Min Sjælero, min Trøst, min Salighed.
O Tym! du hented mig et bedre Banner
Ved denne Dvælen, end, paa snelle Ganger,
Det første fra min legemlige Fiende;
Det var fra Sjælefienden dennegang
At du mig hented Banneret tilbage.

Biskop **Alfwyn** udenfor.

Jeg tale maa med Kongen, stands mig ei!
(Han træder ind.)

Knud.

Hvo kommer der? Herr Bisp! du træder i
Mit Sovekammer uanmeldt?

Alfwyn.

Jeg maa!
En Rædselstidende —

Knud.

Guds Blod, hvad er det?

Alfwyn.

Jeg vilde læse tidlig Morgenmesse
Ved Solens Opgang i Luciæ Kirke;
Jeg ene med en Chordreng gik derhen,
Før Sværmen kom. — Det er saa skiønt at staae
I Kirkens Hvælving, naar i Østen Solen
Staaer op og skinner paa de brogede Ruder;
Det fylder Sielen med Gudsfrygtighed!

Knud.

Hvi spænder du min Angst paa Pinebænken?

Alfwyn.

Jeg kom. Der var saa tyst — tyst som i Graven,
Og Helgenbillederne saae paa mig
Med en besynderlig Medlidenhed.
Jeg hørte Spurvene paa Taget qviddre
Saa ynkeligt. Paa Veien havde Svalen
Omkrydset mig i lave Flugt. Og Duggen
Græd udenfor stærkt paa Ligstenene.
Jeg stod i Skibet — skued til Hoialtret,
Og aned Intet.

Knud.

Ha! jeg aner Alt.

Alfwyn.

Jeg vandred over de glatslidte Stene,

Hvor Ridderstoltheden i Hielm og Harnisk
Betrædes nu af hver en Bondes Fod.
Jeg kom til Altret.

Knud.

Giv mig Naadestodet!

Alfwyn.

Jeg stirred til vor Frelsers hulde Billed,
Endnu jeg aned Intet. — Da jeg gled
Med Foden i en slibrig Vædske, Knud!
Og det var Blod; og da mit Die sank,
Saae jeg Ulf Jarl at ligge dræbt for Altret.
Hans Ansigt vendte hen mod Altertavlen,
Hans brustne Øine, som stod vidt opspilet,
Saae paa Forløseren. Han holdt sin Haand
Paa Brystet, af hvis Saar end Blodet randt;
Men Munden med forfærdelige Smil
Skreg stum Forbandelsen imod hans Morder.

Knud.

Og hvo er denne Morder?

Alfwyn.

Det er du!
Og derfor høit forbander jeg dig, Knud!
Og vender mig med Afsky fra dit Purpur,
Som farvet er i Menneskenes Blod;

Og fra din Krone, der med Guldet skiuler
Din lumske Pande. Jeg forbander dig,
Om ogsaa du maaskee med Løgn og Gaver
Forblinder Paven i det fierne Rom,
Og man mig rover Pallium og Stav.
Kom Tym, mit stakkels Barn! Han skal ei ogsaa
Fordærve dig. Du skal ei høre ham
Med sledsk Undskyldning sminke sine Lig.
Følg mig i Skoven, til min gamle Ven!
Der Eremit jeg være vil med ham.
Den sidste Tieneste du der skal vise
Din gamle Morbroer, og tiltrykke mig
De Øine, Tym! som brast i denne Glands,
Da jeg i Helvedsild saae Knud den Store.

(Han drager Tym med sig og gaaer.)

(**Knud** ringer, **Tieneren** kommer.)

Knud.

Lad Eadrik komme!

Tieneren.

Han kun venter paa
At kaldes ind.

Knud.

Det tænkte jeg jo nok.
Saa lad ham komme! Men Drabanterne

Skal staae bevæbnede, for, paa mit Vink,
At gribe ham.

(Tieneren gaaer.)

Eadrik (kommer og siger smilende).

Der har jo Fader Alfwyn
Angrebet ret de sidste, svage Kræfter.
Han skiældte saa man hørte ham derude.
Det er dog sandt, naar Mænd bli'er gamle, ligne
De meer og meer de gamle Kiærlinger,
Og bruge Munden værre fast end de.

Knud.

Du har ei Lyst da til at vorde gammel,
For at ei Munden skal forraade dig?

Eadrik.

Naturlig er din Vrede, Herre Konge!
Men husk — det var ei mig, som dig fornærmed.

Knud.

Er Trællen grebet som har dræbt Ulf Jarl?
Thi du har dog vel hørt at han er dræbt?

Eadrik.

Jeg veed hvad der er skeet.

Knud.

Det kan jeg tænke;

Og meget maatte jeg vist tage feil,
Hvis Morderen og Trællen ei var funden.

Eadrik.

Du selv har sendt ham, Konge!

Knud.

Jeg?

Eadrik.

Forstaaer sig!

Du est jo Herren over Liv og Død.
Din Vrede traf i Aftes Ulf med Ret!
Dog Opsigt vilde du ei gjøre med det;
Men da den Tolper atter overfaldt dig
Med Skiældsord, blev tilsidst du kied deraf,
Og saae dig om, at træffe paa et Bud,
Der brat udrette kunde din Befaling.
Uheldigviis traf du den stakkels Tym.
Jeg mærkte nok at han var bange for
At lyde dig; men da det her jo blot
Kom an paa, Knud! at vorde hurtig lydt,
Saa skyndte jeg mig, som tilfældigviis
Var nær, at gaae det Bud, du sendte Tym.

Knud.

Elendige! Hvor længe tænker du

At slaae den Mand, som England, Danmark, Norge
Behersker, i din usle Trællelænke?

Eadrik.

Drot — jeg forstaaer dig ei.

Knud.

O hvad Forstand
Forstaaer, forstaaer du med. Men du er dum,
Uagtet al din Klogt, Dumdristige!
Fordi du troer, at Alt i Verden kun
Udrettes kan med Klogt. Jeg kiender dig!
Slet intet Godt og Stort behersker dig.

Eadrik.

En Mand ei lade maa sin Aand beherske,
Som Barn, som Qvinde. Dunkle Følelser
Og brogede Billeder, — det er kun Rangler,
Kun Sukkergodt for Glutten, men ei Næring
For Vornes Aand.

Knud.

Og — Træl — hvad er en Aand?
Har du med kolde Klogt udgrundet den?
Hvad er dit Giøgleværk og al din Idræt?
Dit Liv? Hvad er det hele Jordens Liv?

Eadrik.

Det veed jeg ei. Jeg lever — det er nok;

Og netop, Knud! fordi jeg veed ei meer,
Indskrænker jeg mig til at leve her.

Knud.

Du troer slet ikke paa Udødligheden?

Eadrik.

Nei! for at tale ærligt, siden dog
Man sætter Kniven mig paa Struben.

Knud.

Ha,
Man lægger Strikken dig om Halsen, Niding!
Thi du skal døe i Galgen.

Eadrik.

Dræber du mig,
Saa handler du særdeles uforstandigt.
Du mig saalidt undvære kan, som Skipp'ren
Aarvaagne Styrmand. Huff paa al den Nytte
Jeg giorde dig!

Knud.

Ja vist! og iblandt andet,
Dengang du myrded Edmund.

Eadrik.

Hvoraf veed du,
At jeg har myrdet ham? Jeg aldrig har
Tilstaaet det.

Knud.

Har du ei selv mig sagt,
Du est en Ræv, en Tiger, en Hyæne?
Og dog jeg skulde troe din Ærlighed?

Eadrik.

Indret din Bygning blot som hidindtil,
At Begges Fordeel stemmer overeens;
Saa holde vi hinanden, som to Biælker,
Der mødes over Floden til en Bro.
Just Begges Tyngde hindrer deres Brist.

Knud.

Ha jeg foragter din elendige Bro!
Jeg springer dristig over Tidens Flod,
Med Daad og Siæl jeg vil beherske Tiden.

Eadrik.

Er det dit Alvor, Knud? Vil du mig dræbe?

Knud.

Hvor ofte har du Døden ei fortient?
Du har forført, tildeels fordærvet mig;
Men aldrig kiølte du min Siæl til Jis.
Beherske vilde jeg kun Mennesker,
Fordi jeg elsker dem, fordi jeg troer

Med Kraft og Vid at fremme deres Tarv.
Du elsker kun dig selv, du blege Træl!

Eadrik.

Jeg tigger ei om Livet, har min Stolthed
Saa godt som Nogen.

(Han griber en Daggert af sin Barm og vil dræbe **Knud**; men denne, som har havt et vaagent Øie med ham, griber hans Arm, vrister Daggerten af hans Haand og kaster ham til Jorden.)

Knud.

Det var sidste Spræt
Af Listen; det var Kraftens lette Seir. —
Drabanter!

(De træde ind.)

Griber ham!

(De gribe ham.)

Eadrik.

Jeg skal da døe?

Knud.

Bered dig kun dertil!

Eadrik (kold).

Jeg er beredt.

Knud.

Husk hvad du vorder nu!

Eadrik.

Hvad du skal vorde:
En Ormesæk — et Støv!

Knud.

Og intet meer?

Eadrik.

Slet intet!

Knud.

Og du gyser ikke for
Tilintetgiørelsen?

Eadrik.

Jeg er en Mand;
Naturen gyser ikke for sig selv.
Har du seet Bladet gyse, naar det faldt?
Luften bevæged det, selv følte det
Ei mindste Rædsel. Skulde Helten gyse?
Nei! Gysen — det er kun en Følelse,
Og Skrækkebilledet — er kun et Billed.
Skal Menneskет da, naar hans Time kommer,
Staae ængstelig, som taabelige Dreng,
Der skiælver naar hans Moder lukker ham
Ind i det mørke Kammer? Nei, Kong Knud!
Jeg skiælver ikke for min Moders Strenghed.
Jeg er saa vant alt til at gaae i Mørke,

Saa jeg kan godt undvære dette Lys. —
Om kort Tid er det ogsaa slukt for dig!
(Drabanterne gaae med ham.)

Knud.

Forfærdelig er denne Nidings Død!
I denne kolde Trods, i sidste Spræt
Af hjertelos og uforskammet Hovmod
Seer jeg det allergyseligste Selvmord.
Han dræber Sjælen, hvis den dræbes kan.
(Pause.)
Og denne Mand — det var din Styrmand, Knud?
I lang Tid lod du dig af ham indbilde
At Storhed kan fornedre sig til List,
At Herskersiemed kan adle Synd?
Hvad er jeg nu? Som Konge staaer jeg vel
For Englands, Danmarks og for Norges Riger,
Men har dog ikke drevet det saa vidt
Som mangen Betler, Hyrden ved sit Led,
At jeg kan kaldes en uskyldig Mand! —
(Smeltet.)
O himmelske Natur! lær mig at vorde
Hvad ei hovmodig List kan lære mig.
Jeg iler ud i Skoven, i din Favn;
Og Krone, Septer, Purpur blier tilbage.

Ja — dvæle vil jeg, som den unge Sværmer,
Ældgamle Leireskov! blandt dine Bøge.
Lær, Fugl! lær, Hiort! enfoldige Lam paa Marken!
Lær Knud, den store Knud, Uskyldigheden.
Og har jeg lært at være Menneske,
Saa vil jeg være Menneskenes Konge!

(Han gaaer hurtig ud af en Løndør.)

I Skoven ved en Eremithytte.

Et Kors af tvende Grene, sammenbundne med Bast, staaer paa et lille Alter bygget af Grene, tættet med Mos.

En gammel Eremit. Aldgitha.

Eremiten.

Unge Pige! hist en Hytte
Seer du i mit Nabolag.
Straaet med sit lave Tag
Vil for Storm og Regn beskytte.
Derfra kan du altid flytte,
Naar dig Klosteret sit Skiød
Aabner; — hvor ei Taarer flød
Over Jordens korte Smerte;
Hvor det kummerfulde Hierte
Styrker sig ved Christi Død.

Aldgitha.

Der min Taare ſtandſe ſkal,
Der jeg ſkal min Elſkov glemme,
Naar til Himmelen min Stemme
Lyder i de Frommes Tal.
Men i Skovens grønne Hal,
Gubbe! ved din Faderrøſt
Finder alt mit Hierte Troſt.
Enebygger! ved din Bolig
Dulmer mere blid og rolig
Lidenſkaben i mit Bryſt.

Vilde Smerte bragte mig
Over Sø og ſalten Bølge,
Med den fromme Biſp i Følge,
Gamle Fader! hen til dig.
Thi forhadt er Bretland mig,
Fra den Stund da, kiæk og god,
Edmund ſegned i ſit Blod.
Bort mig drev hans vrede Skygge!
Nu ſkal Uglerne kun bygge,
Hvor min Faders Haller ſtod.

Eremiten.

Bliv da her og see dig om!
Pris din Skaber i det Grønne!
Skoven er, den hele skionne,
Din Betragtnings Eiendom.
Sielden her en Fremmed kom;
Hvor et tæt indvoxet Krat
Næsten Dagen giør til Nat.
Dog forgieves du ei venter!
Bispen dig til Klostret henter,
Himlen har dig ei forladt.

(Gaaer ind i Hytten.)

Aldgitha (seer stolt efter ham).

Gubbe! jeg dig kun bedrog! —
Ogsaa Bispen paa min Reise.
Thi mit Mod skal atter kneise,
Naar mig Hævnens Time slog;
Naar jeg i sin Stolthed vog
Denne kongelige Træl,
Der behandled mig saa vel,
Edmund! giæsted dig saa vakkert.

(Tager Edmunds Daggert frem af sin Barm.)

Kiender, Knud! du denne Daggert?
Ha! den sender dig til Hel.

Ja, jeg svor en hellig Eed;
Intet kan mit Had forsone;
Og saa vist som ei din Krone
Boier sig for Korset ned,
Straffer jeg din Troloshed.
Selv du har mig Daaden lært,
Hævnen i mit Hierte nært.
Dør du — vil jeg ogsaa bløde;
Thi kun nu iblandt de Døde
Finder jeg, hvad mig er kiært.

Knud kommer grublende fra den anden Side med en Krands af Roser og Torne i Haand.

Skoven har jeg giennemsøgt;
Trosten er dog ikke funden,
Hvor den muntre Fugl i Lunden
Paa sin lille Green har spøgt.
Meer det har min Oval forøgt.
Haabet paa den skumle Vei
Stod ei som en Blomst i Mai;
Leen blev imod mig hvæsset;
Løvetanden stod i Græsset;
Men Kiærminden — var der ei!

Meget vist Natur formaaer!
Den kan skiænke sunde Blade,
Den kan læge mangen Skade,
Men kun ikke Hiertets Saar!
Selv naar Nattergalen slaaer,
Slaaer den, i de dunkle Lunde,
Mere dybt kun Hiertets Vunde.
Siælen, i Naturens Fred,
Føler først sin Lidenhed,
Og — hvor stor den være kunde!

Saadan, med forvirret Sands,
Ingen Lindring fandt jeg atter;
Og jeg bandt med haanlig Latter
Denne Torne-Rosenkrands! —
Ja! din korte Purpurglands
Drukner i et Tornehav,
Som Naturen Jorden gav,
Stakkels Liv! Og dine Minder,
Hvad er de, naar du forsvinder?
Visne Roser paa en Grav!

Hvad staaer der? Et Kors af Træ.
Længstafhugne sorte Grene

Bli'er samme Ting dog, i forskiellig Tone.
(Betænker sig.)
Her kan jeg ham ei dræbe!
Min Eed forbød det paa min egen Læbe.
Vel, Knud! saa gak tilbage;
Jeg skiænker end dig et Par Levedage.
Thi ei det lindre kan mit Hiertes Kummer,
At dræbe dig ved Korset — og i Slummer.
Nei, i din stolte Vælde
Vil jeg dig mellem dine Kæmper fælde,
Med Purpur og Guldkrone.
Kun saadan Edmunds Drab jeg kan forsone,
Samt ende denne Smerte,
Som — trods min stolte Tale —
Vil Hævnens Stund forhale,
Ja truer med at knuse mig mit Hierte!
(Gaaer.)

Alfwyn og **Tym** komme.

Tym (seer Aldgitha gaae bort).
Aldgitha! — Hun har funden
Alt Kongen her. Der sover han i Lunden!
Alfwyn.
Afmægtig, strakt i Græsset.

Ak! Brødens Byrde har han her aflæsset
For Korset, som en Synder.
Medlidenheden i min Barm begynder
At vende mild tilbage.

Tym (munter).

Den aldrig i mit Bryst Hiem kunde tage;
Nei, aldrig Knud den Store kunde synke
Saa dybt, — at du maa ynke!

Alfwyn.

At han er sunken, det kan her vi skue.

Tym.

Sank aldrig du, med samt din Bispehue?
Var vi ei alle lunkne
For Dyden stundum? Er ei Alle sunkne?
Men efter Regnen kan selv Græsset kneise; —
Og Helten sig skal reise.

Alfwyn.

Jeg offrer ham min Taare!

Tym.

Jeg ikke. Han blev daaret af en Daare;
Ei Daarlighed kan faae mig til at græde;
Men snart er Knud tilstæde,
Som Sol, indhyllet ei af Skyen længer;
Thi Nidingen alt hænger.

Alfwyn.

Troer du, at Knud i Fremtid Herren dyrker?

Knud

(vaagner, springer rask op, og da han seer Alfwyn siger han).

Alfwyn! O jeg har havt en Drøm, som styrker!

Tym (glad).

Hvad sagde jeg?

Alfwyn.

Herr Konge! giv Forklaring
Mig af din Gaade.

Knud.

— Hellig Aabenbaring!

Alfwyn.

Saae du din Frelser hist i Straaleklæde,
Med Engleskaren i sit Herresæde?

Knud.

Jeg saae ham, — som Disciplene, — saae Manden
I ringe Dragt, med Haaret skilt i Panden. —
Han talde til mig.

Alfwyn.

Tungen dog, den svage,
Kan ei hans Ord gientage?

Knud.

Det var enfoldigt, dog en kraftig Lære:
„Nei, Knud! du vil mig ingen Judas være!“

Alfwyn.

Og derpaa?

Knud.

Han forsvandt.

Alfwyn.

Du?

Knud.

Stirred efter
Det kiære Syn; og med gienskiænkte Kræfter,
Jeg sprang af Græsset med nyfødte Vinger,
Som Blomsten, naar den ud af Knuppen springer.

Alfwyn.

Hvad vil du nu?

Knud.

Strax til mit Hof tilbage!

Alfwyn.

Din ædle Viv vil Afsked med dig tage,
Hun gaaer i Kloster.

Knud.

Hun skal sig forsone

Med Knud igien og smykke Danmarks Throne.
Nu følger mig til Hove — til min Ære!

Alfwyn.

Hvad vil du?

Tym (jublende).

Han vil ingen Judas være!

(De gaae.)

Femte Handling.

Kongens Hal i Roeskilde.

Hemming, Kongens Staller. **Hakon Jarl** fra Norge. **Athelwin**, Hertug fra Bretland.

Hemming.

Velkommen, Athelwin! — Du drager som
Herold fra Svend i Skotland, Kongens Søn. —
Knud er her strax, han har kun lagt sig hen
At hvile lidt; thi Reisen har ham trættet,
Og meget Andet med; den store Konge
Behøver lidt Opmuntring. Er den Tidend,
Du bringer, god?

Athelwin.

Den unge Svend, hans Søn,
Slog Dunkan og Macbeth; saa seired Skotten,

Anfort af Banko. Ei dog tvivler Svend
Om snare Seier, naar han faaer Forstærkning.

Hemming.

Tael ei dog om Forretninger idag!
Det gielder her at muntre Kongens Sind;
Thi han har viist et sælsomt Sværmeri,
En Veemod, en Forstemthed og et Mismod,
Som aldrig jeg har kiendt hos ham tilforn. —
Det gaaer nok over! — Eadrik ærgred ham;
Det var en Niding, og nu hænger han
Til Straf i Galgen. Han har myrdet Ulf,
Og Jarlens Død bedrøved Kongen dybt.
Hvad værst er, Dronning Emma gaaer i Kloster,
Af overspændte, fromme Følelser.
Det gielder her om at faae Kongen adspredt
Og munter stemt. — Ei, smukke Hakon Jarl!
Velkommen os fra Norge! Vil du gierne
Fornøie Kongen?

Hakon.

Derfor kommer jeg;
Thi jeg har gode Tidender at bringe.

Hemming.

Desbedre! — Men tillader mig dog først
At vise Jer, hvad jeg har ladet hamre!

(Han viser dem tre Kroner, som ligge paa et Bord.)
Tre Gyldne Kroner, smykt med Ædelstene,
For Danmarks, Norges og for Englands Konge.
Og see! Guldkrandsene kan sammensættes,
Saa kun det vorder Een. Den danske Krone
Vel holder sig beskeden nederst, men
Dog Panden, Hiertet næst; thi han er dansk.
Den norske Krones Middelkraft forener
De andre Kroner; Englands straaler øverst
Med lukket Hielm; men bæres af de Andre. —
Vi Tre maa række Kongen, som Herolder,
De trende Kroner, naar han staaer i Hallen.

Hakon.

Ha det var vel betænkt!

Athelwin.

Særdeles vel!

Hemming.

Naar Kongen kommer, har jeg ogsaa tænkt,
At lade Herrer, Jomfruer og Fruer
Modtage ham til Velkomst med et Qvad.
To Skialde findes her ved dette Hof:
Sighvat, som er berømt, af Kongen agtet,
Og saa Steen Skaftesøn; vel ei saa stor,

Lidt underlig; — man veed ei altid, om
Knud roser ham for Alvor eller Spøg.
Saameget er dog vist, at Steen idag
Har overtruffet Sighvat. Vil I høre?

Hakon.

Jeg kan kun slet bedømme Skialdequad.

Athelwin.

Jeg ogsaa. Det som Stalleren har valgt
Er vist det bedste. Vi tilbagetræde.
Jeg kan ei synge.

Hakon.

Heller ikke jeg.

Athelwin.

Men giv os blot et Vink, naar Kronerne
Skal rækkes Knud! saa ere vi tilstæde.

(Hakon og Athelwin gaae.)

Hemming (ene).

Jeg er dog lidt forlegen med den Sang!
Thi Kongen tit har egne Griller, veed man,
Og egen Smag. Der kommer Tym, som kaldet,
Thi han forstaaer sig bedst paa Kongens Smag.

Tym gaaer over Skuepladsen.

Hemming.

Tym Banner! Bi et Øieblik, min Ven!
Jeg har en Ting at spørge dig tilraads om.

Tym.

Herr Staller! det er altfor megen Ære.

Hemming.

Den Kongen ærer, ærer ogsaa jeg.

Tym.

Jeg takker skyldigst!

Hemming.

Sagen, Ven! er denne:
To Skialde digtet har et Qvad til Kongen;
Nu veed du nok hvorledes Skialden er:
Den som ei vinder, troer, man gior ham Uret.
Sighvat har digted eet; Steen Skafteson
Eet ligerviis. Han er din gode Ven.

Tym.

Ja jeg fordriver ofte Tiden med ham.

Hemming.

Og Den, som Tym fordriver Tiden hos —

Tym (leer).

Forlad mig det! Jeg har ei sagt, at jeg
Fordriver Tiden hos ham, men kun med ham.

Hemming.

Jeg veed nok, Sighvat er et større Snille;
Men dennegang har Steen ham overtruffet.
Her har jeg begge Viserne. Vil selv
Du læse dem?

Tym.

Ja gierne!

Hemming.

Der er Sighvats.

Tym (læser).

„I den Kraft som Himlen skiænker
Jordens bedste Dødelige,
Blander sig dog Svaghed tit.
Modgang sprænge Smaaheds Lænker,
Svinge dig til Aanders Rige!
Da kan du med Sandhed sige:
Siælen hersker kongefrit!"

Hemming.

Oprigtig talt: Jeg finder dette Digt
En Smule næsviist.

Tym.

Steens?

Hemming (rækker ham den).

Ja det er bedre.

Tym (læser).

„Hvor kan en Helt i Norden,
Med Magt, som Faa paa Jorden,
Om Fremtids Held vel sporge?
O Knud! hvor kan du sørge,
Du største Drot i Nord?
Alt kan du overbyde,
Hver Modstand kan du bryde,
Naturen selv maa lyde,
Maa skiælve for dit Ord!"

Hemming.

Det er en Hylding; saadan bør det være.
Ei sandt?

Tym.

I siger jo, I synger Sangen
For at fordrive Kongens dybe Tungsind,
Og faae ham — om just ikke til at lee —
Dog til at smile lidt?

Hemming.

Det ønske vi.

Tym.

Ja saa maa dette Ovad vist foretrækkes.

Hemming.

Nu er jeg rolig, naar du siger det.
Du er hans Yndling; du forstaaer dig bedst
Paa hvad han ynder.

Tym (smilende).

Det er ikke sagt.
Jeg indestaaer for intet. Kongens Smag
Er ikke altid min.

Hemming.

Jo bild mig det ind!

(Gaaer.)

Steen Skaktesøn kommer fra den anden Side.

Tym.

Hvad fattes dig? Du seer jo saa forknyt ud,
Som om du havde vælted Kongens Olkruus;
Og har dog vundet Prisen.

Steen.

Ja det har jeg,
Og ingen Modersfiæl har hiulpet mig.
See her er Ringen! Den er kun til Fingren,
Men det var ogsaa blot fra Stalleren;

Jeg tænker, Kongen gi'er mig een til Armen,
Hvis Ovadet huer ham.

Tym.

Det gior han nok!
Maaskee til Halsen med.

Steen.

Du gior mig ræd —
Tym du forfærder mig. — Troer du maaskee,
At ogsaa dette Ovad er altfor kort?

Tym.

Dets største Skionhed er, at det er kort.

Steen.

Du spøger i Utide. Troer du, Kongen
Vil tykkes om det?

Tym.

Sikkert! Blier han vred,
Og fordrer atter, du skal digte meer,
(Hvad ikke dog jeg kan tiltroe hans Viisdom),
Saa skal jeg bede Sighvat om at skrive
Dig noget Bedre.

Steen.

Ja men, Tym! du glemmer,
At det er reent imod hans egen Fordeel,
Ifald jeg vinder.

Tym.

Nei, paa ingen Maade.
Det er jo store Skialdes bedste Seir
At overgaae sig selv.

Steen.

Men jeg ham skiller
Jo ved den Ring, som han har selv fortient.

Tym.

Ja du har Ringen, han Fortieneſten.
Hvordan det gaaer, — han fik dog Broderparten!

Steen.

Men det maa holdes hemmeligt.

Tym.

Forſtaaer sig!
Det er en aabenbare Hemmelighed,
At du dig pynter steds med laante Fiær;
Hvo ei det veed, faaer aldrig det at vide.

(De gaae.)

Hemming kommer med **Hofkrokenerne**, lidt efter lidt følge de andre **Hofkolk** efter.

Hemming.

I kiære Jomfruer og huldе Møer!
Nu sørger ei for meget over Emma.

Vel sandt, hun var vor Dronning; men hun er
Det ikke meer. Og hun er ikke død!
Ja var hun død, det var en anden Sag;
Men kun en egensindig Grille skiller
Ved Kronen hende, Kongen ved sin Viv.
Han elsker hende vel endnu desværre;
Men Elskov er en Lidenskab, der svækkes
Ved Fraskand, og som Nærhed giver Tønder.
I ere Kongen nær, I ere smukke —
Her gielder det kun rigtigt at slaae Ild.

Der kommer han! Han seer forstyrret ud,
Nedslagen, bleg. — Og dog han feire vil
En Fest, og har befalet hele Hoffet
At samles her i bedste Prydelser.
Og Veiret er saa mørkt som han er selv!
Det trækker op til Torden, vi faae Regn.
Og dog en Fest! — Det er en Ynk, i Sandhed,
At være Staller i deslige Forhold.

Knud kommer i Kroningsdragt, men bleg og med blottet Hoved. I det han træder ind synger Choret Steen Skaftesons Sang.

Athelwin, Hakon og **Hemming** knæle og række Kongen Kronerne.

Hemming.

Hvad Skialden synger, høit gientage vi:

„O Knud! hvor kan du sørge?
Du største Drot i Nord!
Alt kan Du overbyde,
Naturen selv maa lyde,
Maa skiælve for dit Ord."

Mængden.

Naturen selv maa lyde,
Maa skiælve for dit Ord!

Knud (alvorlig).

Jeg takker Eder for Jer gode Mening.
I har særdeles høie Tanker om mig.
Men det er vel, en Drot har Folkets Tillid. —
Ha hvilke skionne Kroner!

Hemming.

Danmarks,

Hakon.

Norges

Athelwin.

Og Englands.

Hemming.

Som forene sig til Een,
At smykke, Knud! din kongelige Tinding.
(Han sætter dem sammen, Knud sætter den trebobbelte Krone paa sit Hoved.)

Knud.

Jeg takker Eder for den sieldne Pryd!
Og nu skal Festen ogsaa strax begynde.

Hemming.

Tilgiv mig, høie Drot! — hvori bestaaer den?
Du har endnu ei talt et Ord derom
Med mig, din Staller, og det er min Pligt
At tilberede Hoffet slige Fester;
Men da jeg ikke veed —

Knud.

Behøves ei!
Den er alt tilberedt. Vi gaae tilsammen
En Vandring giennem Skoven ud til Stranden.
Det glæder mig, at see Jer alle pyntet
I bedste Stads. Jeg selv har ogsaa taget
Min Høitidskiortel paa.

Hemming.

Men, store Konge!
Jeg frygter, vi faae Regn.

Knud.

Det har ei Nod.

Nogle.

Det bliver et Guds Veir.

Hemming.

Med lysgraa Rand
Staae sorte Skyer over Mark og Soe.

Knud.

Nu — et Guds Veir, er godt. Kan man vel ønske
Sig bedre Veir, end det, der kom fra Gud?
Saa følger alle Hirdfolk mig til Stranden,
Med Spil og Klang! Men glemmer ei, for alting,
Uagtet Storm og Regn og røde Lyn,
At gaae nøiagtigt efter Eders Rang!
Thi derpaa kommer det just an idag.

(Han gaaer med Hoffolkene.)

Hemming.

Jeg veed ei, hvad jeg sige skal om Kongen
Idag; — og derfor tier jeg bomstille!

(Gaaer.)

En Hytte.

Emma. Aldgitha.

Emma.

Bedrøveligt fornye vi vort Bekiendtskab;
Jeg — Bretlands Dronning før, du Bretlands Brud!
Med Edmund misted du den Krone, som
En stakket Tid jeg delte med hans Fader,
Som Knud mig gav igien.

Aldgitha.

Bestænkt med Blod.

Emma.

Som nu jeg tager af et skyldfrit Hoved,
Fordi den ikke længer hædrer mig.

Aldgitha.

Besynderlig din Skiæbne var, Veninde!
Men aldrig har jeg kunnet ret forstaae,
Hvorledes du gav denne Eventyrer
Din Haand.

Emma.

Forundre burde det dig meer,
Hvordan jeg ægted Ethelred, den Gamle,
Den Svage, Feige. Men jeg lød min Fader,

Og da min første Husbond døde, lod jeg
Mit eget Hierte.

Aldgitha.

Det bedrog dig.

Emma.

Knud
Er deilig og elskværdig, mild og tapper.

Aldgitha (mørk).

Ja — mild!

Emma.

Du dømmer ham for strængt, Aldgitha!
Du troer ham skyldig i din Edmunds Død.

Aldgitha.

Jeg troer det ei; man troer ei, hvad man veed.
Lettroende! du troer uskyldig Knud,
Og dog forlader ham, og gaaer i Kloster.
Han har ei heller dræbt Ulf Jarl?

Emma.

Nei! Eadrik,
Hans onde Engel, han har dræbt dem begge.

Aldgitha.

En saadan Engel vælger Menneskет
Sig selv, og Dievlen har ei Magt i Hiertet,
Naar ikke Villien først forlader Gud.

Emma.

Der har du Ret! Og der er ogsaa Grunden,
Hvorfor jeg flyer fra Knud og gaaer i Kloster.
Thi uden Tro og Gudsfrygt i sit Hierte
Giør ingen Drot lykfalig Folk og Land.

Aldgitha.

Saa stemme vi tildeels dog overeens —
I Hovedsagen. —

Emma.

Vi vil leve sammen
Som gode Søstkende. Det Held, som Skiæbnen
Tillod os ei som Dronninger at øve,
Det vil vi øve nu i mindre Grad,
Som fromme Qvinder. O et Menneske
Kan meget, — selv indskrænket, — naar han vil.

Aldgitha.

Han kan slet intet, naar ei Himlen vil.

Emma.

Hvad Himlen vil, det grunder du ei ud,
Det lærer dig din egen gode Handling.
Vi vil besøge Fattige; vi gaae
Fra Klostret ud som Lægeqvinder, Søster!
Som Gartnerster og som Raadgiverinder.
Og Psalmer, hellige Legender vil

Vi skiænke stakkels Bønder. Hardeknud
Besøger mig, jeg lærer ham at læse, –
Med andre Børn!

Aldgitha.

Og røgter dem maaskee?
Nei, Emma, nei! Du faaer mig ikke med.
Slip gav jeg paa et herligt Heltelív,
Paa Kiærlighed, paa Livets Ungdomslyst;
Slig Usselhed kan ikke troste mig;
Og jeg nedværdiger mig ei til Tærne,
Fordi jeg ingen Dronning blev. Min Stav
Er brudt for dette Liv. Saa vil jeg vandre
Til Døden værdigt. — Gravsang, Miserere
Skal vorde nu min Fremtids Brudeqvad.
Nu er mig Kirken kun en Dødens Hvælving,
Hvori jeg levende begravet sidder.
Martyrerne mig vise blodige Saar,
Som Edmunds, da han faldt for Nidingspilen;
Det er den Rose nu, som blomstrer mig.
Af Roser fik jeg nogne Tornekrone;
Den vikler sig omkring min Frelsers Hoved,
Og presser Brodden i mit eget Hierte.
Dog er det ikke brustet plat aldeles,
End er der Kraft og Mod i dette Hierte.

Et Hværv det har endnu paa denne Jord,
Saa fanger Hiertet Ro. Men jeg dig bliver
Langt mindre kiær maaskee med denne Ro;
Thi, som det lader, daares du endnu
Af Verdens Synder og Forfængelighed.

Emma.

Een Svaghed har jeg end for dette Liv;
Og den tilgive Gud! Jeg har ei sagt ham
Farvel, — og jeg kan ikke sige det;
Thi som han farer, farer han ei vel;
Men see ham vil jeg dog endnu engang —
For sidstegang. — Han kommer her forbi.
Med alt sit Hof igiennem Skoven gaaer han
Til Stranden, som er nær, har man fortalt.
Bag Busken vil jeg see den stakkels Knud
I al sin usle Jordens Herlighed,
For sidstegang; — saa gaaer jeg i mit Kloster.

Aldgitha.

Det regner og det tordner; troer du, Knud
Sig vover ud i saadant Veir?

Emma.

Spot ei!
Din Vrede han fortiener, ei din Spot.

Tys! Hører du ei Lyd af Fløiter, Krumhorn?
Han kommer. — Jeg begriber selv ei hvi!

Aldgitha.

Maaskee vil han aftvætte sine Synder.
Men slige Pletter sidde fast i Huden,
Afvaskes ei med Vand, som faldt fra Himlen.

(Sagte)

Forbrydelsernes Lud — er Hierteblod!

Emma.

Hvor dybt bevæge disse Toner mig!

Aldgitha.

Ha, svage Søster, knap jeg kiender dig.
Est du en Christen? Dronning? en Heltinde?

Emma.

Aldgitha! Jeg er Hustru — Moder — Qvinde!

(De gaae.)

Skoven med Strandbredden i den nære Baggrund.

Under en styrtende Regn og et frygteligt Tordenveir med hyppige Lyn, hvis Virkning og Majestæt en prægtig Symphonie udtrykker, kommer Kong **Knud** i Optog med sit Følge. Først en Skare Musikanter; derpaa Stridsmænd med Hielme og Landser; saa Munke; foran

Biskoppen, som i Ordensdragt bærer et stort Guldkors, gaaer **Tym** og svinger et Røgelsekar, som Chordreng, men med Banneret i Arm. Strax efter Biskpen følger Kong Knud med den tredobbelte Krone; derpaa Hoffolkene; Herrer og Fruer. Tienere og Tærner slutte Toget.

Knud

(naar han er kommen midt paa Skuepladsen raaber).

Holdt, holdt! Her dvæle vi.

(Musiken tier og Toget standser.)

Her har Naturen
En prægtig Hoisal, hvælvet Bøgekirke;
Og Havets Kirkegaard staaer fuld af Grave,
Med Høi ved Høi, skiondt uden Skrift og Navn.
Her vil vi standse Toget. — Da I troe,
Jeg er en Helt, som overbyder Alt,
Naturen selv, og saaer den til at lystre,
Saa vil jeg vælge her min Kroningssal. —
Maaskee forundres I, at jeg udjager
I bedste Pragt Jer i et Styrtebad?
Der findes vistnok Mange blandt Jer nu,
Der ansee det for Vanvid, troe: Kong Knud
Har tabt Forstanden? — I Kortsynede!
Naar har jeg vel viist meer Forstand og Klogt?
Thi — skal jeg give Jer en Prove paa

Den Herremagt, som I saa høit beundre,
Kan jeg da vælge bedre Tid og Sted,
End her, hvor Stormen raser som en Jette,
Der har afslidt sin Lænke? Bølgerne
Vildt fraade, skære Tænder, som da dybt
I Mulm fra Himlen styrted Lucifer?
Hvor Ilden hvirvler kaad i Vandets Favn,
Som paa den første Skabningsdag, da Herren
Ei havde vristet Elementerne
Med Almagtsarmen kraftigt fra hinanden? —
Men jeg skal tæmme dem! — Bring mig min Stol!
Min Kongestol — af Guld og Ædelstene. —
Brig mig min Throne!

(Stolen bringes, han sætter sig.)

Rækker mig mit Spir!

(Det gives ham.)

Her sidder Knud den Store paa sin Kongstol!
Og nu befaler jeg dig, vilde Kraft!
Som vover i mit kongelige Paasyn
At gjør slig en uforskammet Larm,
Og glemmer reent den Ærefrygt, du skylder —
Tie for mit Bud! Ydmyg dig Hav og Himmel!

(Et stærkt Tordenskrald lyder, en Lynstraale slaaer ned i en gammel Eeg, som Kongen sidder under, saa at den

briſter, og en ſtor Green ſtyrter lige ned for hans Fødder.
Havet ſvulmer frygteligt og overſkyller Stranden.)

Knud (reiſer ſig kort.)

Det har ei dræbt mig!
(Kaſter Scepteret og folder ſine Hænder mod Himlen.)
Han forſtod mit Spøg!
Jeg har ei ſpøget med Hans Herlighed,
Men kun med Eders taabelige Smiger.
(Vender ſig til dem alle og ſeer med et gjennemtrængende Blik paa dem.)
I Sandhed! hver en Chriſten burde vide,
At der er Ingen mægtig uden Gud.
Han dannede Himlen, han lod Havet glide
Med evig Vexel ved ſit ſtærke Bud.
Han ene mægter Luft og Hav at tvinge;
Mod hans er al min Vælde ſaare ringe.

Og derfor Ham tilhører denne Krone.
Hans Naade laaner mig kun Brug deraf.
Jeg ſyndet har, jeg vil min Synd forſone;
Jeg bærer den ei meer, ei til min Grav.
Nei, den ſkal ſtraale ved den Tornekrone,
Som Livet ſine bedſte Roſer gav.
(Vinker Biſpen ſom kommer med Korſet.)

Knud (hænger Kronen paa Korset).

Her hænger den! Mit Bryst har atter Freden.
Fra nu af herster kun Uskyldigheden!

Aldgitha træder hurtig ud af Krattet med **Emma** ved Haanden; hun fører hende hen til **Knud.**

Aldgitha.

See, Knud, her af din Daad den første Frugt!
Jeg bringer dig din ædle Viv tilbage.
(Tager hæftig Daggerten ud af Barmen.)
Her — Edmunds Daggert —!!
(Stirrer paa Kronen der hænger paa Korset og siger sagtmodig.)
Jeg har ei den brugt.
Du som et Minde venligt den modtage!
I Bretland, som i Danmark, straale smukt
Dit Fremtidsnavn! Sig Ingen skal beklage! —
Aldgitha gaaer i Kloster nu fornoiet. —
For Korset, Knud! har sig din Krone boiet!
(Hun gaaer.)

Emma (omfavner Kongen).

Min elskte Knud! jeg ei forlader dig!

Knud.

Da jeg fandt Himlen, Emma! fandt du mig!

Dina.

Et tragisk Drama

af

Oehlenschläger.

Kiøbenhavn.

Paa Forfatterens Forlag,

trykt hos F. D. Qvist, Bog- og Nodetrykker.

1843.

Dina.

Tragisk Drama.

Personerne.

Kong Frederik den Tredie af Danmark.
Corfitz Ulfeld, Rigshofmester.
Eleonora Christina, hans Frue.
Walter, Geheimeraad og Oberst.
Hofmarsken Lars Lykke.
Dr. Theol. Hennings.
Dr. Med. Otho Sperling.
Dina Vinhofer, en ung Pige.
Rudolf, hendes Broder.
Johanna, hans Kone.
Lille Dina, deres Barn.
Otho Krag, Slotsherre.
Paul Gephard, gammel Muursvend.
En Gartner.
En Fangefoged.
En Page.
En Tiener.

Første Handling.

Værelse i Ulfelds Pallads.

Ulfeld i Slaabrok. **Dr. Hennings.**

(De sidde ved et Bord med en Foliant.)

Hennings (reiser sig).

Jeg takker Jer ydmygeligst, Herr Greve!
Og tilstaaer, at jeg næsten skammer mig
Ved, som en Mand af Faget, som en Lærd,
At undervises i det græske Sprog
Af Danmarks Rigshofmester. Men — det veed man —
For Corfitz Ulfeld er der Intet tungt,
Og næsten Intet, troer jeg, ubekiendt;
Den babyloniske Forvirring, da
Man talde vildt i Munden paa hinanden,
Hver i sit Tungemaal, har ingen Virkning
Paa Eder havt; thi hvert et Sprog, Herr Corfitz!
Er Eders Modersmaal. I kan dem alle.

Ulfeld.

At kunne mange Sprog, Herr Doctor Hennings!
Dertil udfordres tidlig Skolegang,
En god Hukommelse, samt nogen Flid;
Men vidner ei om nogen stor Forstand.
Det forekommer mig omtrent, Herr Hennings!
Som godt at spille Skak. Thi jeg har seet
De største Dummerjahner spille ganske
Fortræfligt Skak og kunne mange Sprog.

Hennings.

Sandt nok! Det ei beviser just endnu
Et stort Genie og nogen kraftig Aand;
Men er dog godt. Det er en dygtig Grund
At bygge paa.

Ulfeld.

Jeg maa modsige Jer!
Thi Grunden har alt Aanden i sig selv,
Hvis den har nogen. Kunne mange Sprog,
Er ei engang at eie stort Forraad
Af Bygningstømmer. Nei! men det er Penge,
Courante Penge, som man skaffer sig,
Og som man med en god Oeconomie
Kan kiøbe Meget for.

Hennings.

Saa takker jeg
Ærbødigst da for Hiælpen, for den Agt
Og den Bevaagenhed, I viser mig!

Ulfeld.

Den er fortient. Og vær ei hiertegreben,
Fordi Lars Lykke viste Jer Foragt,
Og lod Jer staae en Timestid og vente
I Forgemakket blandt hans Tienere.
Det er en Dosmer, han har Intet lært,
Og derfor veed han ei at giøre Forskiel
Paa sieldne, lærde Mænd og Almuesfolk.
Det var en Feil ved Reformationen,
At Geistligheden tabt har i sin Agt.
I veed, jeg er en ivrig Adelsmand,
Og viger ei en Fodbred fra min Ret;
Men Geistligheden — den har ogsaa Ret!
En Ret vel hævdet i Aarhundreder
Som Adelens. Den høie Ridderære,
Samt Statens Roer tilhøre Adelen;
Men Lærd og Præst og Kunstner kan en Borger
Med Hæder være. Dengang Ridderskabet
Stod høiest i sin Flor, lod det en Præst,
Der stundom først var fattig Tiggermunk.

Det kommer ikke Slægten ved. Sin Slægt
Kan Borgeren ei adle med sit Hverv.
Aarhundreder maae adle Blod, som Rhinskvin;
Men Hvo, der nægter Jer personlig Agt,
Som er fortient, fortiener selv Foragt.

Hennings
(tager Folianten).

Jeg takker Eder for den gode Mening
Om mig og om min Stand, og for den Hiælp,
Som I har ydet mig.

Ulfeld
(bliver siddende i Lænestolen og siger venligt).

Guds Fred, Herr Hennings!

(Dr. Hennings gaaer langsomt gravitetisk bort og møder i Døren hilsende Lægen Dr. Otho Sperling, der kommer meget hurtig.)

Sperling
bukkende, med Lune).

Jeg kommer underdanigst, Herr Hofmester!
At see til Eders ene, venstre Been,
Som ikke fattes noget.

Ulfeld (leer).

Sperling! Giør
I mig til Hest med tvende venstre Been?

Sperling.

Det var en Lapsus linguæ, naadig Herre!
Dog — J har Ret! En Doctor loquens bør
Udtrykke sig præcist i daglig Tale,
For ei at vænne sig til Skiodesløshed
Paa Lærerstolen. Altsaa — classisk talt —
Hvordan befinder sig Jert ene Been?

Ulfeld.

Tvetydighed endnu bestandig! Men
En Doctor vænnes til Tvetydighed,
Som fordumstid det Delphiske Orakel;
Den Form er netop god, naar man skal spaae.

Sperling.

Det glæder mig at finde Jer saa lystig.

Ulfeld.

Der har maaskee dog Psychologen stærkt
Forregnet sig. — Har J ei mærket tidt,
At Overgivenhed er Mismods Søster,
Og vidner om et mørkt, uroligt Sind? —
See nu mit Been!

Sperling
(blotter det, trækker paa Skuldrene og siger):
Det fattes ingenting!

Ulfeld.

Den Byld, jeg havde der, som J curerte,
Da jeg som Brudgom maatte vente lidt,
Før jeg var værdig til at byde Christian
Den Fierdes Datter, Frøken Leonore,
Min Haand, — maa ikke være ret coureert.

Sperling.

Den er cureert. Men mulig trykker Eder
En anden Byld, som jeg kan ei curere,
Men som der hører større Doctor til.

Ulfeld.

Jeg vil ei volde Jer Uleilighed,
Dog — hvis det skulde gjøres nødigt, maae
J give mig Attest paa, at mit Been
Ei skikket er at bære mig til Hove.

Sperling.

Hvis det behøves, faaer jeg vel.

Ulfeld.

Fortæl nu
Lidt Nyt, der kan adsprede mig. En Doctor
Og en Barbeer, der har saamegen Lighed
I andre Ting, maae Begge bringe Nyt:
De komme rundtomkring i mange Huse
Fra tidlig Morgenstund, og høre Meget,

Hvad siden da — udpyntet med lidt Kunst,
Kan more mange stakkels Patienter
Og muntre Sindet. Jeg har ladt mig sige,
At Munterhed er bedste Medicin.

Sperling.

Jeg er ei stemt just til at muntre Nogen;
Thi jeg har nylig ærgret mig.

Ulfeld.

Hvorover?

Sperling.

Hvorover? Over Peder Vogensen.
Han kalder mig distrait. Distraction
Er for en Doctor en affky'lig Feil!
Men jeg er ei distrait, fordi jeg stundom
— Og just fordi jeg har saamange Ting
Af Vigtighed i Hovdet, — glemmer Smaating.

Ulfeld.

Hvad glemte da J der?

Sperling.

At ta'e min Hat,
Da jeg gik bort. Ifald jeg havde glemt
Mit Hoved, — det vil sige, hvis jeg glemte
Besindigheden, hvor jeg skulde handle,
Var det en anden Sag. Men glemme Hatten!

Jeg nys har faaet mig en ny Paryk,
Som er for varm; der hiemme gaaer jeg altid
Med skaldet Hoved; — men naar jeg er ude
Med den formaledidede Paryk,
Mig tykkes tidt, at jeg har Hatten paa.

Ulfeld.

Saa tag den af og giør Jer her commode!
Vi er jo gamle Venner.

Sperling.

Spøg aparte!
Jeg kommer fra et Sted, hvor ei, desværre,
Der vanked Spøg. Gud hiælp os! Nei, det var
En Sag af altfor stor Alvorlighed. —
Jeg kommer fra en gammel, gyselig
Giftblanderske. — See her er Flasken, Herre!

(Tager en sleben lille Flaske frem.)

Vi har forseglet den, som den er funden,
Og som det medicinske Facultet
Har undersøgt. — Det er dog skrækkeligt,
Hvor Sligt ta'er overhaand. Den Synd, den Ondskab,
Der gaaer i Svang i Rom, Italien,
Hidplantes strax. Viindruer, Apelsiner —
De kan ei trives her; men Synd og Ondskab,
Fra Syd — de finde snart en frugtbar Grund.

(Han sætter den hen paa Kaminranden.)

Jeg vil ei gjøre Jer, som alt er triſt,
Meer triſt med ſlige Ting. Jeg bringer Eder
Langt bedre Sager, mere morſomme.
See her er Ærtſer! Sølv fra Norges Bierg;
Og her er nogle ſieldne Planter, Herre!
Til Eders Cabinet, ſom jeg beſtyrer.
Jeg ſkal nok bringe Sagerne derhen.

(Han lægger det paa Bordet.)

Ulfeld

(tager Ærtſen og betragter den).

En deilig Ærts! Viſt rig er denne Grube.
Der har I ogſaa været, Sperling! Mindes
I vel, dengang I vandt Jens Bielkes Hierte,
Statholderens, med Spil paa Clavcinbal?

Sperling.

Ja jeg blev Spillemeſter for hans Datter.

Ulfeld.

Men Juel fraraadte Jer at gaae til Throndhiem,
Fordi Folk der, naar de er ſyge, ſelv
Curere ſig med ſtærkt Roſtokerøl,
Med gammel Miød og friſke Multebær.
Ja ja! Der ſtifted vi vort Ungdomsvenſkab.

(Lægger Ærtſen hen og tager en af Planterne.)

Hvad har I der for Planter?

Sperling.

Ogsaa norske.

Jeg saae dem, da jeg var der, fik dem nu først.
En Birk, som kryber langs ad Jorden. Jeg
Har kaldt den: Chamæ betulam repentem
Norvegicam.

Ulfeld

(betragter Planten og lægger den paa Bordet igien).

Erindrer I, dengang
Paa Rosenborg Kong Christian den Fierde
Bød Jer til Taffels paa min Anbefaling?
Men Jørgen Vind blev vred, da salig Kongen
Kun talede med Jer og ei med ham.
Fra Haugen hented han en Haandfuld Nælder,
Med Handsker paa, bad Jer benævne dem.
I svared: Eders Handsker veed alt Navnet;
Men Brændenælden brænder ikke mig.
Naar kun man griber rask om saadant Ukrud,
Saa mister det sin skadelige Kraft.
Da loe Kong Christian, saa Salen rysted,
Og raabte: Jørgen! kom igien og spas!
Han greb Dig hardt, Du brænder ikke ham.

Sperling.

I forekommer mig som stolten Ørn,

Der lægger Mærke til en Spurv, som hopper.
Vil I ei ogsaa rose mig for Flid
I Padua? I, som har været med
At slutte Fredstractater, Alliancer
Med Axel Oxenstierner, Mazariner?

Ulfeld.

Jeg faaer kun liden Tak for Tieneſter,
Jeg viſte Fædrelandet.

Sperling.

Hvad der er
For Stort, misundes. I kan ſpeile Jer
I Tycho Brahe.

Ulfeld.

Nei, min gamle Ven!
Det Speil ei duer, har en daarlig Ramme.

Sperling.

Var Tycho ei en Viis?

Ulfeld.

I Stiernetydning,
Men Daare dog paa Jorden. Hvordan kan
Man fægte, gifte ſig og døe ſom han?

Sperling (aſſides).

Han er misundelig paa Ligemænd.
Det er en Feil; men vi har Alle Feil.

(Høit)

Tilgiv mig, naadig Herre! Tycho Brahe
Var dog en stor Mand.

Ulfeld.

Der med samt sin Storhed,
Haardnakket stred imod Copernicus,
Forud indtaget af sit Hjernespind;
Fordi han havde læst, at Sol stod stil'
I Gibeon, og Maanen — hvor det var —
I Ajalon.

Sperling.

Tilgiv mig! Tycho Brahe
Var dog en stor Mand. Dette Hjernespind
Var troet i flere tusind Aar, og Biblen
Gav Tycho Medhold. Tycho Brahe var
En stor Mand; ikke blot som Astronom,
Men som Mechanicus og Physicus.
Og hvis ei Avind og Misundelsen
Ham havde drevet bort, saa havde snart
Vort lille Hveen i Danmark overgaaet
Det store Storbritannien. Ligesom —
Hvis Ulfeld maatte raade — Kiøbenhavn
Fordunkle vilde London og Paris.

Ulfeld.

I klapper, efter Skik, mig venligt paa
Den ene Kind og slaaer mig paa den anden.
Men ligemeget! Jeg forlanger ei,
At Vennen blot mig snakker efter Munden.
Der kommer Froken Leonore. Hun
Vil ei forsvare Tycho Brahe, tro mig!
Hun holder med sin Fader.

Eleonora Christine,

(som er kommen ind og har hørt Ulfelds sidste Ord, siger venligt):

Corfitz Ulfeld!
Du holder ikke med ham, hvis Du roser
En Ungdomsdaad, hvortil man ham forførte,
Men som den modne Konge tidt fortrød.

Ulfeld.

See saa! Der fik han Medhold.

Eleonora (til Sperling).

Hvordan lever
Jer Hustru? Eders Børn?

Sperling.

Godt, ædle Frue!
De gaae i Skole, de velsigne Jer,

Som overtaled deres blinde Fader
At bringe bort dem fra den Bondeby,
Hvor de var voxet op som andet Ukrud. —
Hvordan befinder sig Jer Arm?

Eleonora.

Den er
Alt lægt, og Ulfelds med.

Sperling
(slaaer sig for Panden).

Ak, det er sandt,
Jeg reent har glemt at spørge til Jer Arm.

Ulfeld (leer).

Af lutter Iver for mit ene Been.
Jo — den er ogsaa lægt.

Sperling.

Et selsomt Indfald,
At lade Blodet gaae ved Transfusion
Fra Eders Aare hen i hendes Aare.

Ulfeld.

Blot nogle Draaber Blod, hvad siger det?
Det var ei mit, det var min Dames Indfald.
En Ridder underkaster sig sin Dame,
Selv da, naar han er vorden Ægtemand.

Sperling.

I har ei mærket Følger? Jeg tilstaaer,
Jeg giorde det ei gierne.

Eleonora (sværmerisk).

Det ei skader
Nei, det vil gavne; thi det sætter mig
Uskilt i nær Forbindelse med Den,
Som er mig Alt. Der komme vil en Tid
Maaskee, da man adskiller os paa Jorden;
Men om end Rummet med sin Kæmpearm
Os kaster tusind Mile fra hinanden,
Skal vi dog føle Sympathie og Nærhed.

Ulfeld

(griber hendes Haand).

Med Hiertet? O min kiære Leonora,
Dertil behøve vi ei Lægens Hiælp.

Eleonora.

Ja! Hiertet er for Evigheden! — Men
(Peger paa sin Arm)
Paa dette Sted, hvor vores Blod blev blandet,
Skal en Fornemmelse forkynde, Corfitz!
Naar Døden skiller os i Tiden ad.

Ulfeld
(sagte til Sperling).

Lad hende sværme! Det er smukt og qvindligt.
Berov ei med Forstandens Fingergnidning
Violens Blad sin Skionhed og sin Duft!

Tieneren kommer og melder:

Hofmarsken Herr Lars Lykke vilde gierne —

Ulfeld.

Siig, jeg er syg!

Tieneren.

Han kommer fra Monarken.

Ulfeld.

Det er en anden Sag. Saa luk ham ind!

Sperling.

Der Tausend! Saa maa jeg jo før jo heller
Afsted med alle mine Siebensacher!

(Han putter Ærtserne og Planterne i Lommen; men glemmer Flasken paa Kaminen.)

Eleonora.

Ifald I ei vil mode ham, Herr Doctor!
Saa gaae I kun ad denne Vei med mig.

(**Eleonora** og **Sperling** gaae ind i Sideværelset. **Ulfeld** giver Tieneren et Vink, som aabner Døren i Baggrunden for Hofmarsken.)

Ulfeld (bliver siddende).

Velkommen, Ridder Lykke! Megen Ære!
I seer til mig, imens jeg skranter end.

Lykke.

Ja dertil vilde Venskab drive mig,
Hvis ikke Pligten drev end stærkere.

Ulfeld (smilende).

Saa driver Eder ikke Venskabs Pligt?

Lykke (forlegen).

Jo netop den. Just den!

Ulfeld.

Kort sagt — I drives!
Og ligegyldigt er det mig forresten,
I hvilket Driveri den smukke Blomst,
Som her I rækker mig, er klækket ud.

Lykke.

Jeg kommer fra Hans Majestæt. Vil sige:
Jeg kommer ikke fra Hans Majestæt
I streng Forstand, jeg kommer fra mig selv.
Et Vink — et Venskabsraad. Forstaae mig ret!
En Ting, der burde meldes Jer sub Rosa.

Ulfeld (leer).

Nu — bedre Rose kan man ikke vælge.

Lykke.

Bestandig munter, altid spøgefuld!

Ulfeld.

Ja hvorfor skal jeg ikke være munter?

Lykke.

Der har I Ret; I er en Philosoph,
Som ikke lader Jer decont'nancere.
Og hvad jeg har at sige, kan desuden
En Adelsmand, med slig Forstand som Eders,
Ei krænkes over, ei bedrøves over.
Men der er Noget til i denne Verden,
Som kaldes Etiquette; — den er dybt
Rodfæstet i Naturen; — Staten slet
Bestaaer kun uden den, — og den maa følges.

Ulfeld.

Jeg har stor Ærefrygt for Etiquetten,
En Menuet, som intet andet Dyr
End Menneskет kan dandse.

Lykke.

Spot ei Dandsen!
Den hører til en god Opdragelse.

Ulfeld.

Men vi bestiæmmes dog af Katte, Høns,
Som gaae paa Tæer uden Dandsemester.

Lykke.

Til Sagen, hvis I gunstigt det tillader!

Ulfeld.

Tal, Ridder Lykke!

Lykke.

Kongen — Dronningen —
Har megen Agt for den høisalig Kong
Christian den Fierdes Børn, stor Godhed for dem;
Men da de kiære, kongelige Børn
Er af et morganatisk Ægteskab,
(Vil sige: Ægteskab til venstre Haand)
Ei med en Fyrstedatter, men en Frøken,
Som andre Ridderfrøkner, — mener man —
De kiære Børn herefterdags vel kunde,
Som andre Hoffets Damer, Hoffets Herrer,
Staae af ved Porten, udenfor ved Slottet,
Og ikke kiøre meer paa Gaarden ind;
En Ret og en Udmærkelse, som blot
Tilkommer Kongehuset — Kongehuset
I streng Forstand.

Ulfeld.

Jeg takker, Ridder Lykke!
Ei blot med streng, men med en god Forstand
Har I fra Hoffet røgtet Eders Ærind.

Lykke.

Jeg beder Eder ei at misforstaae mig!
Jeg kommer ei qua Marskal, men qua Ven,
At give Jer et provisorisk Vink.

Ulfeld.

Det Vink er godt og jeg benytter det.
Naar min Upasselighed mig tillader
At giøre min Opvartning, kommer jeg
Og holder udenfor ved Slottets Port,
For det forbydes mig.

Lykke.

Det er ei sagt,
At det forbydes Jer, det er ei sagt;
Det kunde skee, og som Jer gode Ven
Jeg varer Jer i Tide.

Ulfeld.

Mange Tak!
I Noden skal man kiende sande Venner.

Lykke

(bukker idet han gaaer).

Mon cher Ami! à revoir.

Ulfeld.

Adieu!

Lykke
(afsides, idet han gaaer).

Fordømt! jeg havde haabet, at han skulde
Forløbet sig. Han fandt sig dog deri
Med mere Fatning, end jeg havde ventet.

(Gaaer.)

Ulfeld (ene).

„Allhier agirt der Pikelhering" staaer
Der i de gamle tydske Sørgespil,
Som tidt begynde med en lille Farce.

Tieneren (melder igien).

Herr Greve! Oberst Walter, kongelig
Geheimeraad, forlanger Audients.
Han bringer Budskab fra Hans Majestæt.

Ulfeld.

Jeg er beredt at høre Kongens Bud.

(Tieneren gaaer.)

Ha, sagde jeg det ei? Nu gjælder det
For Alvor. Jeg har aldrig seet ham før.
Hvi sender Kongen mig min Avindsmand?

Walter kommer, **Ulfeld** bliver siddende i Lænestolen og hilser fornemt.

Walter.

Herr Rigshofmester! — tilgiv, at jeg her

Ei siger „Greve“. Keiseren har givet
Jer Grevetitlen; men jeg kommer fra
Hans Majestæt i Kongens Ærinde,
Og bruger Titlen, som han skiænkte Jer.

Ulfeld (smilende).

Særdeles smigrende. Der vore Titler
Som Blade jo paa Træer; en Rigshofmester
Er mere sielden; ja saa sielden, Herre!
At selv jeg neppe troer, jeg er det ret.
Saameget er da idetmindste vist:
Jeg intet Rige har at hovmestrere.
Derfor tilkommer egentlig slig Titel
Mig heller ikke. Kald mig bare Ulfeld!
Det er et gammelt Navn, som jeg har Hævd paa,
Som hverken Konger eller Keisere
Har skiænket mig — og kan berove mig.

(Med Foragt)

I hedder Walter?

Walter

(med Fatning).

Ja! Men dette Navn
Er ikke gammelt, skriver ikke sig
Fra Paradis, hvor al den ældste Slægt
Af Adam, af Stamfaderen fik Navne.

Af Fødsel er jeg borgerlig. Jeg takker
Min Kaarde for min Lykke. Da de Svenske
Beleired Rendsborg, var jeg Commandant.
Man fandt, at Byen skyldte for en Deel
Min Tapperhed sin Redning. Jeg blev Oberst.
Hans Majestæt har naadigst skiænket mig
Opmærksomhed. Han fandt, jeg kunde tiene
Ham ikke blot med Haanden, men med Hoved,
Og kaared mig til sin Geheimeraad.

Ulfeld (spydig).

Geniet agter ei Sædvaners Lov
Og vorer stundom mere snelt i Veiret
End Paddehatten. I blev nobliteert?

Walter.

Ja — efter Skik og Brug. Jeg takker Kongen
For Æren, for det Præg, han satte paa mig,
Nødvendigt til at møde Mængdens Fordom.
Hvad Tingen angaaer i det Væsentlige,
Saa troer jeg ei at være bleven meer
Som Adelig, end før som Borgerlig.

Ulfeld (stolt).

Har Adelsmanden ikke hævet sig
I Verdenslivet over Borgeren?

Walter (ligesaa stolt).

Nei, det benægter jeg aldeles.

Ulfeld.

Saa?

Walter.

Fra Middelaldren regnes Begges Aner.
Det store Fremskridt fra vildt Barbari
Til Aandsforædling — kom fra Stæderne,
Men disse var beboet af Borgere.
Fra Stæderne gik Handel, Industrie,
Kunst, Videnskaber ud, mens i Europas
Afsides fierne Kroge Jæger, Bonde
Vedblev at være plumpe Adelsmænd.
Som Helt har Borger viist sig kiæk, som Adel.
Italieneren var forsængelig:
I Florents, i Venedig, Genua
Sig pynted Borgeren med Adelskaaben.
Germanen følte meer sit eget Værd.
Glem ikke Schweitzerbonden! Glem ei Hansen!
Syvoghalvfierdsindstyve „Hänse“ var
Ei „Gänse“, skiondt en ædel Konge dem
Engang saaledes i sin Vrede kaldte.
Lybekkerne har spillet vigtig Rolle

Den sidste Tid i Rigshistorien,
Og ofte forefrevet Norden Love.

Ulfeld.

Ja Jørgen Wullenweber, Marcus Meyer
Var hele Karle! Fik fortiente Løn.

Walter.

Vi vil ei giennemgaae Historien
Om Landsforræderi; jeg tænker, hvad
Det angaaer, staaer ei Adelen tilbage
For Borgerne. — Men til mit Hverv, Herr Corfitz!
Jeg kommer i min Konges Navn. Han har
Ei sendt mig efter Eders Bifald her
Til Naaden og til Æren, han har viist mig; —
Ei for at jeg skal høre paa Jer Dadel;
Nei — Jer tilkommer det, Herr Rigshofmester
At komme med Undskyldninger til mig.
Thi Kongen spørger Eder, og ved mig:
Hvorfor I ei besøger ham endnu,
Aflægger Regnskab over Jert Gesandtskab
Og viser skyldig Underdanighed?

Ulfeld (fatter sig).

Sygdom er hver Mands Herre!

Walter.

Kongen mener —

Tilgiv, Herr Rigshofmester! det er hans Ord:
At Skaden ei er saa betydelig,
At Benet vel kan bære Jer tilhove
Og giøre Regnskab, hvis I selv har Lyst.

Ulfeld.

Naar selv jeg taler med Hans Majestæt
(Jeg haaber, jeg imorgen ud kan kiøre)
Skal mundtlig jeg undskylde mig for ham.

Walter.

Heel vel, saa har jeg rogtet her mit Ærind.
(Vil gaae.)

Ulfeld.

Men sig mig dog Herr — Herr Geheimeraad!
Hvorfor er Kongen vred paa mig? Der skulde
Dog aldrig nogle Skumlere til Hove
Sat Ondt for mig i min Fraværelse?

Walter.

Naar selv I taler med Hans Majestæt,
Vil han nok svare Jer. Vel er jeg hans
Geheimeraad i hans Forretningssager,
Men i privatgeheime Ting indblander
Jeg aldrig mig.

Ulfeld.

Det giør I meget vel i.

Man siger, han er vred, fordi jeg ikke
Har faaet Holland til at giøre meer
For Danmark.

Walter.

Jeg har ei Befaling til
At foregribe Majestæten i
Hans Meninger og Dom om Eders Daad.
Det vil han sige Jer, saasnart I finder
Det passeligt at træde for hans Throne.
Jeg har ei meer at tale med Jer her
Som Sendebud fra Kongen; men da I
Mig fast behandler som et andet Bud,
Der gaaer fra Undersaat til Undersaat —
Saa maa jeg sige Jer, Herr Corfitz Ulfeld!
At siden mig min Konge slog til Ridder,
Veed jeg at værne for min Ridderære;
At — ei Geheimeraad — men Oberst Walter
Er Jer til Tieneste — naar I forlanger.

Ulfeld.

Saa sagte, Herr Geheimeraad! saa sagte!
Det er ei sagt, at Corfitz Ulfeld Jer
Den Ære giør, at slaaes med Jer som Lige,
Fordi Jer Kongen gav en nybagt Adel.
I glemmer vel, I er en Hiulmands Søn?

Walter.

O nei! saalidt, at Hiulet tvertimod
Staaer i mit Vaaben. Hiulets Tegn er smukt:
Det tyder paa, at man maa hurtig frem,
Ved egen Dueligheb, egen Flid;
Om Lykkens Hiul, som Ingen kan undvære;
Om Hiulet minder bet i Parcens Rok,
Som løber snelt afsted, og varer os
Om vel at bruge knap tildeelte Tid,
Før Lacheſis afklipper Tidens Traad.
Men Hiulet truer ogsaa Den, som stolt
Henvandrer Veien, blind for alle Farer,
At han maa vogte sig for Overkiørsel.
Herr Rigshofmester — jeg er Eders Tiener!

(Gaaer.)

Ulfeld

(springer forbittret op).

Fordømte Træl! Du truer mig med Steilen?
Ha var han kommen ei fra Kongen selv,
Jeg skulde stoppet ham den frække Mund,
Jeg skulde glemt hans usle Byrd, og tugtet
Den Uforskammede, saa aldrig meer
Han havde denne Tærskel overtraadt.

Eleonora kommer bekymret ind.

Ulfeld (altid hidsigere).

Hvad siger I nu, Frøken Leonora?
Indstormer grumt ei Helvede paa mig,
Med alle Plager, alt sit Raseri?
Kun Utaknemlighedens Tornekrands
Bli'er flettet mig. Der vorer ingen Laurbær
I dette usle Land for sielden Daad;
Nei, Middelmaadighedens Afgud plumpt
Med tykke Hoved, dumme Blik, tilbedes;
Og Hvo, som vove tør at føle meer,
At være meer end Hverdagsstymperne,
Det er en farlig Mand for Landets Fred,
Og han bør føres bort og trædes ned. —
Hvi vendte jeg tilbage? Hvorfor drog
Jeg bort ei med den herlige Christina?
Og hvorfor hades jeg? Fordi jeg vover
At vide, hvem jeg er; fordi jeg følte
Hvad jeg som Herremand var Standen skyldig:
At Adlen vælger sine Konger selv
I Danemark, selv Konge paa sit Gods,
Fri for hver Skat, Drot over Hals og Haand.
Det har jeg ikke glemt, det fordred jeg;
Og derfor strev jeg, som mig Æren bød,

For Bremens Erkebisp Haandfæstningen
En Smule hvast. — Det blev ei heller glemt!
(Han gaaer forbittret hurtig frem og tilbage.)

Eleonora.

Hør mig, min Corfitz!

Ulfeld.

Veed Du hvad Besøget
Af Lykke her betød? Dog nei, hvor skulde
Du vide det? Jeg veed det selv først nu.
Saa hør da: Fierde Christians elskte Datter,
Ham af hans Børn det Allerkiæreste:
Christin' Eleonora maa ei meer
I Karmen age til sin Faders Gaard!
Hun skal staae af i Skarnet udenfor.
Det Bud fra — Dronningen — Dig bragte Marsken.
Jeg veed det nok, — det kommer dog fra hende.

Eleonora.

Og om saa var — hvad er det da vel meer?
At gaae et Par Skridt længer. Ei jeg finder
Min Fader længer i min Faders Borg,
Om agende jeg kommer, eller gaaer;
Det veed jeg nok.

Ulfeld

(ſtandſer i ſin Frem- og Tilbagegang for Kaminen og ſtirrer paa Giftflaſken, ſom Sperling har glemt).

See der! Der har igien
Den gale Doctor glemt — ei ſin Paryk,
Men — næſtendeels ſit Hoved.

(Tager Flaſken.)

Denne Gift
Skal være fiin; — var jeg en Richelieu,
En Mazarin, Kathrin' af Medicis —
Og frygted ikke — nordiſkangſt, borneert,
Machiavel! din raſke Politik, —
Hvad var det meer? — Han henſov i en Dvale!
En Drot blev atter valgt! Og Ulfelds Navn
Paa Danmarks Sletter har ſaa god en Klang
Som Waſanavnet over ſvenſke Fielde.

Eleonora

(ſeer forundret paa ham).

Er du nu færdig, Ulfeld?

Ulfeld,

(ſom vaagnende, ſætter Flaſken hen igien).

Hvad for noget?

Eleonora.

Har Du din Criſis overſtaaet?

Ulfeld.

Hvad?

Eleonora.

Gud være lovet, at her Ingen var,
Som hørte dine Tanker uden jeg.
Jeg kiender Dig og kan bedømme Dig.
En Anden vilde Du bedrage til
Din egen Undergang, ifald han troede,
Han saae Dig i saadant Øieblik
I Hiertets Grund. Men det er ei dit Hierte,
Som handler, kun din Phantasie, som sværmer.
Det er en Raptus af dit stolte Blod,
Der i sligt Øieblik behersker Dig.

Ulfeld
(rækker hende Haanden).

Ak Du har Ret!

Eleonora.

En Ulfeld — kunde han
Nedlade feigt sig til et usselt Snigmord?

Ulfeld.

Før Ørnen skulde søle sine Vinger
I Mudderpølen.

Eleonora.

Ha! Nu taler Du

Dig værdigt. Nu din gode Engel kommer
Og frelser Dig.

Ulfeld
(omfavner hende).

Du er min gode Engel!

Eleonora.

Jeg kiender Dig! Naar Du begynder først
Med Had, Foragt mod Bønder, Borgere,
Samt med din Vrede paa Regieringen,
Saa er der ingen Ende paa din Stoien;
Dog virked Du, som Sendebud fra Danmark,
Alt hvad Dig muligt var til Landets Tarv.
Fortieneſten Du agter, hver Mands Held;
Din Ret Du roſer over Hals og Haand,
Dog gav Du ſtedſe ringeſt Almuesmand
Sin Ret, — ſelv naar den ſtred mod egen Fordeel.
Vær nu fornuftig! Lover Du mig det?

Ulfeld (blød).

Jeg lover det!

Eleonora.

Og gaa den Dag imorgen
Til Kongen, til min Broder! Han er god.
Som venlig Biſkop i en rolig Kreds,
Hans milde Sind, fri for hver Lidenſkab,

Blev modnet; og hans Lærdom og Forstand
Forstaaer at skatte dine Egenskaber.
Men ei Du maa fornærme ham! Sandt nok,
Mig har man krænket; men det siger Intet!
Sophia — Dronningen — er fremmed her —
Hun troer, jeg trænger mig hovmodig frem.
Maaskee jeg stundom var lidt utaalmodig;
Hver har sin Feil. Det vil nok give sig.

Ulfeld.

Min kiære Hustru!

Eleonora.

Lover Du mig da,
Imorgen Formiddag at gaae til Kongen?

Ulfeld.

Jeg lover det.

Eleonora.

Og Walter — vil Du ogsaa
Forsone Dig med ham?

Ulfeld.

Ifald jeg kan!

Eleonora.

Nu er Du ret elskværdig!

Ulfeld
(stirrer rørt paa hende).
Leonora!
Tidt undrer jeg mig over, hvordan Du
Kan elske mig saa høit.

Eleonora.
Jeg kiender Dig.

Ulfeld.
Mit Sind er vildt og stolt, jeg tilstaaer det;
Det hede Blod, det løber af med mig;
Dog hersker Aandens Kraft, naar Blodet kioles.

Eleonora.
Ja, Corfitz Ulfeld! Du er en Vulkan.
Men det gaaer mig, som i Sicilien
Og i Neapel Bønderne: — de elske
Dog Bierget, skiøndt det ofte sprudler Ild.
De boe derved, de bygge deres Hytter
Derpaa; thi Grunden er velsignet, frugtbar,
Og skiænker deres Viingaard ædle Druer,
Som langt, langt overgaae den sikkre Dals.

Ulfeld.
Men — hvis engang der kom et Jordskiælv med
En Lavastrøm, som slugte Dig og Bierget?

Eleonora.

Saa synker jeg, som alle Mennesker,
I Jordens Skiød, — det skal vi Alle dog!
Vogt Dig for Udbrud, hvis Du elsker Danmark,
Og hvis Du elsker mig! Da vil vort Land
Sundt vedergvæges af din ædle Drue!

Anden Handling.

Et lille Værelse hos **Rudolf Vinhofer**, med tarveligt Bohave. Hans Kone gaaer til og fra og rydder op. **Dina** klæder den lille Dina paa.

Dina (kysser Barnet).

Nu er Du færdig, nu skal Du i Skole.

Johanna.

Det er endnu for tidligt; Klokken har
Endnu ei slaaet Tre Qvarteer.

Barnet.

Saa maa
Du først fortælle mig det Eventyr,
Du loved, Faster!

Dina.

Nu saa kom da! Sæt
Dig paa mit Skiød!

(Hun sætter sig med Barnet.)

Her er i Danemark
En Kyst, hvor Sandet strækker sig i Havet.
Man seer ei Andet trindt end Sand og Vand;
Og naar det blæser, seer man Ingenting,
Saa blander Sandet sig med Havets Bølger,
Og man kan neppe skimte Lynet ret
Fra Skyerne.

Barnet.

Naa! Hvad saa meer?

Dina.

Der staaer
En Kirke, hvor engang en deilig Brud
Blev dræbt om Natten og begravet der,
Just som hun viet var for Alteret.
Dog — det er sandt, det har jeg alt fortalt Dig. —
Men ikke langt derfra, ved Høiby, kneiser
En Ridderborg; der staaer en anden Kirke
Med Billeder. Man seer to Jomfruer
Paa Sottesengen, blege, de skal dø,
Med Afladsbreve lagt paa Dynerne,
Fra Paven for et før begaaet Mord.
Der var to Riddere, som elskte dem,
Men som bedrøge dem og gjorde dem
Ulykkelige; men de tvende Frøkner

Var kiække Piger, lod sig ei forhaane.
De gik til Kirken med to skiulte Knive,
Der traf de Ridderne, som gik til Guds Bord,
Og stak dem strax ihiel for Alteret.

Barnet.

Saa kom i Himmelen dog Ridderne,
Fordi de havde været først til Alters.

Dina.

Ja! Derfor valgte disse Jomfruer
At straffe dem paa denne Viis. De vilde
Kun røve dem det timelige Liv,
Men ikke deres Salighed hos Gud.
Og Paven gav dem ogsaa siden Aflad.
Men det var dog en stor begaaet Synd,
Og derfor fandt i Graven ei de Ro;
I Kirken spøge de hver Midnat end,
Naar Maanen skinner bleg og blander sig
Med deres løse, lange, gule Haar;
Imens de svæve hen ad Kirkegulvet,
Og bukke sig ned mod Blodpletterne,
Med hvide Lokker bort at viske Blodet;
Men ei det lykkes, Pletten gaaer ei bort,

Og naar saa Klokken slaaer i Taarnet Tolv,
Forsvinde de med Suk.

(Stueuhret slaaer Tre Qvarteer, den lille Dina gyser og seer bange til Uhret.)

Johanna.

Der slog din Klokke.
I Skole, Barn! Kys Faster og afsted!

Dina.

Kom! Lad mig først ombinde Dig din Kyse!

(Hun sætter en lille Kyse paa hende, og binder hende den under Hagen. Barnet tager sin Bog, kysser Moderen og Fasteren paa Haanden og gaaer.)

Johanna.

Min gode Dina! Bliv ei vred paa mig,
Fordi jeg tager Dig, min Svigerinde, —
Der er langt klogere, veed meget meer
End jeg, en Smule selv i Skole. Du
Fortæller altid Barnet disse fæle
Historier! Hvad skal det til? Fortæl
Det noget Nyttigt, noget, der kan giore
Den Lille klog og god. Men hvorfor hidser
Indbildningskraften Du med slige Nædsler?

Dina.

O tro mig, der er Noget i, min Søster,

At Aanden styrkes ved at ryste stundom
Af en høitidelig, en panisk Skræk.
Vi stakkels Mennesker i Hverdagslivet,
Som af Naturen skjenktes Phantasie
Og Følelse, saa gierne vil opleve
Lidt Usædvanligt i den tomme Verden;
Dog lykkes det saa sieldent. Legemet
Ei trænger meer til Næring, end vor Aand
Til hvad der sætter den i Samkvem med
Det Høie, Sieldne, det Forunderlige.
Men — det er fast forbi. Kun Børnene
Og Digterne befatte sig med Sligt —
Og Ridderne — især i gamle Dage —
Men — dog tildeels endnu.

Johanna.

Jeg ei forstaaer
Mig, kiære Dina, paa dit Væsen ret.
Mig synes, Du er sammensat af to
Forskiellige Naturer.

Dina (leer).

Ja — som Alle!
En god, en ond, en dum og en forstandig,
En sund, en syg; en rolig — det er den,
Som er i Slægt med Døden; en urolig —

Og det er Livet selv; thi Livet er
Kun idel Uro. Nu det kommer an paa,
Hvo der er stærkest af de to Naturer.
Den ret Phlegmatiske — han vænner sig
Til Døden let, og sover alt saa sødt
I Lænestolen, som i Graven siden;
Men Den, der lever Livet nogenledes
Med Levekraft, — Den nøies ikke med
At sove, vaage, spise, drikke, trælle,
Paaklæde sig, afklæde sig, bevæges
Som en Maskine til gientaget Hverv;
Den trænger til Bedrifter, til at glædes
Og gyse, — til at folde Vingen ud
Som Sommerfuglen i det skiønne Solskin,
Og flagre lidt, før Vingen falder af.

Johanna.

Tilgiv mig, Dina! det er Sværmeri.
Du læser altfor meget for dit Kiøn
Og for din Stand. Du har et herligt Hoved,
Det veed jeg nok, og Du har lært Dig selv
Fransk, Engelsk, troer jeg, Spansk, Italiensk.
Du læser Krøniker og vover Dig
Til Grublerier selv i Viises Skrifter.
Og dog opfylder Du saa tro din Pligt;

Var for din syge Mo'er en kiærlig Datter,
Som pleied hende med Opoffrelser
Af egen Glæde. Du er kiærlig Søster;
Du vasker, stryger, feier Gulv og spinder.
Gud veed hvorledes Du faaer Tid til Alt.

Dina.

Ak Gud! Jeg spinder den dog ikke bort,
Den falder tidt mig altfor grusom lang.

Johanna.

Din Moder døde!

Dina.

Ja! det Tab var stort;
Og mens hun lev'd, glemte jeg alt Andet.
Men neppe var hun død; — thi jeg kan ei
Med Graad og Veemod pleie Sorgen, som
En afbrudt Blomst, hensat i et Glas Vand.
Jeg finder ingen Salighed i Taarer;
Forgietmigei, Violen er kun blaa,
Som ei erstatte mig den røde Rose.
Min Moder døde, hun var knækket længst
Af Svaghed; — det var Pligt at qvæge hende,
Mens der en Oliedraabe var i Tanden;
Men den er slukt. Skal jeg nu ogsaa døe?

Johanna.

Gud fri os fra slig Tanke! Du er kommen
Fra Holsteen atter hid til Kiobenhavn.
Den smukke lille Sum, Du arved efter
Din Faster, som Du først var hos i Høiby,
Dig muligt giør, at hiælpe paa din Broder,
Min stakkels Mand, som, skiøndt en dygtig Murer,
Dog aldrig ret forstaaer og er istand til
At skaffe sig og Sine det Fornødne.
Du boer hos os, Du holder af vort Barn;
Men troer Du, jeg forlanger, at Du skal
Opoffre Dig for os? Nei, Dina! Men
Der løber mig en vigtig Sag i Hovdet,
En Plan, jeg vil meddele Dig. Den er
Ei hverdags; hvis den lykkedes, saa vilde
Den sætte Dig i Høihed, i et Lys,
Hvor Du fik Evne til at efterkomme
Hvert Ønske, Dina, fra din Phantasie,
Som Du jo kalder det.

Dina.

Siig mig din Plan!

Johanna.

Jeg veed, at Du som Barn, halvvoxen Pige,
Ja jeg kan sige vel heelvoxen Pige,

Har kiendt en Mand, — der holdt saa meget af Dig,
Skiondt ikke Du af ham. Da var han Lieutnant,
Og laa en Tid i Garnison i Holsteen;
Nu er han Oberst og Geheimeraad
Og Kongens Yndling, siger man.

Dina.

Du mener
Vel Walter?

Johanna.

Ganske rigtig! Hvis han næred
Endnu den gamle Kiærlighed for Dig?

Dina.

Det skulde giøre mig ret ondt for ham,
Johanna! thi jeg nærer end for Walter
Den gamle Ligegyldighed. Men frygt
Kun ei for det! Han er vist altfor sindig
Til saadan Daarskab, saadant Sværmeri:
At sukke for en stakkels, ringe Pige
Saa mangt et Aar, selv uden Haab om Giengiæld.
Det skikkede sig ogsaa slet, i Sandhed,
For slig en Oberst og Geheimeraad.

Johanna.

Hvad har Du imod Walter? Er han ei
En exemplarisk, en fortræflig Mand?

Dina.

O altfor exemplariſk og fortræflig!
Saa regelmæssig, troer jeg, at der i
Hans Liv ei gives en Undtagelſe
Fra Reglen. Han fik tømret ſig en Stige
Af godt forſvarligt Træ, til Lykkens Tempel;
Ad den han klavred op, og mens han klavred,
Til Høire ſaae han ei, og ei til Venſtre.
Nu er han der! Nu er han kommen op. —
Troer Du, han ſkulde ſtirre ned til mig?

Johanna.

Den Stige, ſom han ſatte til ſin Lykke,
Var Tapperhed, ſom Byens Commandant.
Du ſiger ſelv: han holdt beſtandig trofaſt
Ved ſin Beſlutning, med ſit Maal for Øie; —
Ifald det Maal nu havde været Dig?

Dina (leer).

Jeg? Nei, Johanna! Hvad man ſigter til,
Maa ſmukt ſtaae ſtille, det maa ſidde faſt;
Og jeg var altfor vild bevægelig
Til Plet i Skiven for ſlig Lykkejæger.

Johanna.

Saameget kan jeg dog fortælle Dig:
I dette ſtore Huus, hvor vi har faaet

Os nogle ringe Værelser i Ovisten,
Boer der i Bel-Etagen, som den kaldes,
En anden høi og fornem Officeer,
En Ven af Walter, som han tidt besøger.
For nogle Uger siden mødte jeg
Paa Trappen Walter. Herr Geheimeraaden
Mig hilste venligt, spurgte — som det lod —
Deeltagende, ret hierteligt til Dig.
Og da jeg ham fortalte: Du kom snart
Til Byen, at Du skulde boe hos os —
Lod det til at fornøie ham særdeles.

Dina (neier).

Særdeles høfligt! — Bliv ei vred, Johanna!
Jeg veed, jeg er uartig; men jeg kan
Ei lade være. Intet forekommer
Mig meer utaaleligt end Baand og Tvang.

Johanna.

En Mand maa tvinge sig imellemstunder,
Naar han vil frem i denne strenge Verden,
Og meer en Qvinde.

Dina.

Men jeg vil ei frem.
Jeg vil ei klinge med i Melodien,

Men skurre som en selsom Dissonants;
Den løser sig dog op i Harmonien.

Johanna.

Jeg kiender Dig, jeg veed Du er uskyldig,
Jeg er derom i Hiertet overtydet;
Men — ved din Levemaade, gode Dina!
Du ofte gav Bagtalelsen et Vaaben,
Som kunde skade Dig.

Dina.

Det veed jeg nok,
At ikke just jeg har det bedste Rygte.
Jeg kiender mange knibske Damer, Hanna,
Saa gode sikkert ei, som deres Rygte;
Ifald jeg — til Forandring — nu er modsat —
Kan det vel skade mig?

Johanna.

Ja, fra maaskee
At giøre snart et godt Partie.

Dina (leer).

Men jeg
Vil ikke giftes.

Johanna.

Og dog bærer Du
En Guldring paa din Finger.

Dina.

Det er ei

Paa Giftefingren.

Johanna.

Altid skiuler Du

For Alle, hvo Dig skiænkte denne Ring,

Hvad den har at betyde.

Dina.

Jeg har skiult det

For Alle hidtil, men for Dig, Veninde!

Vil jeg nu aabenbare det. Jeg veed,

Du er mig tro, — jeg veed, at Du kan tie.

Lov mig at giøre det for Alle, selv for

Din Mand, min Broder!

Johanna.

Jeg det lover helligt.

Dina.

Du hørte mig fortælle Barnet nys

Et Eventyr om Ridder Ebbes Døttre

Fra Burø, — hvordan Sand og Vand paa Stranden

Omtumles, — om den Brud ved Midienat,

Som dræbtes der; — det var tilfældigt ei,

At alle disse Syner kom tilbage.

Min Phantasie har slaaet Rod derude,

Og hvor ei Andet trives kan, Johanna!
Der vorer min Indbildnings Tidselblomst,
Og folder ud de store Purpurblade.

Johanna.

Du spænder min Nysgierrighed.

Dina.

Saa hør!
Jeg var hos Faster et Aars Tid, og vandt
Den gamle Kones Hierte; men det var
Et Offer vistnok af to skionne Foraar.
Gold er Naturen der og sørgelig.
Dog boede der en Ridder nær, paa Burs;
Og han fik just den Tid et kort Besøg
Af Een fra Kiobenhavn, en anden Ridder, —
En deilig Mand, — som ofte mødte mig
I Ridderborgens Hauge, der er smuk,
Og hvor jeg søgte hen, fordi det var
Det Sted i Egnen, og det eneste,
Med grønne Træer, med Urter og med Blomster.
Han gav sig tidt i Snak med mig, og mortes
Vel over, i en simpel Landsbymø
At finde, hvad han just ei altid fandt
I Byens Damer. Vi blev gode Venner —
Forstaaer sig selv i al Uskyldighed.

Han sagde mig dog ei sit Navn; jeg spurgte
Ham heller ei derom; jeg var saa stolt
Som han — og det var ei hans Fornemhed,
Jeg brød mig om, det var hans Vid, hans Aand,
Hans Ild, hans Kundskab fast til alle Ting.
Tidt bad han om et Kys, men fik det ei. —
Nu maa jeg sige Dig, — Du veed jo nok,
Jeg er catholsk, det er min Broder ogsaa;
Derfor jeg aldrig gaaer i lutherst Kirke,
Naar Klokken ringer til Gudstieneste;
Men tidt om Aftnen, naar jeg gaaer forbi,
Og Kirken aaben staaer, gaaer jeg derind.
De fleste Kirker vare jo catholske,
Før de blev lutherske. De gamle Minder
Staae der endnu fra den catholske Tid.
Nu maae de giøre fremmed Tieneste!
Men naar i Maanskin jeg seer Altertavlen,
Med Englene forgyldt i Skyerne,
De gamle Helgenbilleder af Steen,
Som ei er sønderslagne, — knæler jeg
Og holder Bøn og læser Paternoster.
Det giorde jeg en Aften seent i Høiby.
Men tænk Dig min Forundring, da jeg hæved
Mit Hoved, efter en andægtig Bøn,

Og saae en Ridder knæle ved min Side.
Det var min Ridder! Han omfavned mig,
Han stak mig denne Guldring paa min Finger,
Og sagde: Dina! nu er Du min Kiærest,
Og naar vi kommer ud af Kirken, maa
Du give mig det længst forlangte Kys!
Bedøvet stod jeg op og fulgte ham;
Men da jeg vendte mig i Gangen om,
Steg Ridder Ebbes blege Døttre ned
Fra Billedrammen, med udslagne Haar,
Og jamred sig, vred Hænder, trued mig.
Jeg skyndte mig paa Kirkegaarden ud;
Meddeelte Ridderen min Skræk, — han loe!
Han fik mig til at gaae i Haugen med sig,
I Maaneskin, — der tog han mangt et Kys;
Saa ilte han til Borgen, til sin Ven,
Og reiste bort. Jeg har ei seet ham siden. —
Det var, mit Liv! din lykkeligste Stund.
Det var den herligste Skiærsommerdrøm,
Og aldrig Solen straale vil saa klart
For mig, som Maanen smilte denne Nat!

Johanna.

Og fik Du ei at vide, hvo han var?

Dina.

Naturligviis! Nu var det mig jo vigtigt.

Johanna.

Hvad heed han?

Dina.

Corfitz Ulfeld!

Johanna.

Store Gud!

Dina.

Ja det forundred mig saa stærkt som Dig,
Da jeg det horte førstegang.

Johanna.

Veed Du,

At han er gift?

Dina.

Nu veed jeg det! Dengang
Fortaug den Skiælm mig Alt.

Johanna.

Du spøger med det?
Du kalder ham en Skiælm?

Dina (leer).

Maa Den ei kaldes
Saaledes, som, imens hans Kone ligger
I Barselseng, og mens en gammel Ven

Til Tidsfordriv han skienker et Besøg, —
Indbilder en ung Pige, han er Ungkarl,
For at faae hende ret forelsket i sig?

Johanna.

Jeg finder det afskyeligt.

Dina.

Ja vist!
Jeg ogsaa. Men af Hvem? Af Amor, Hanna!
Cupido! — Han er Gud, men ak desværre,
Han er en hedensk Gud; det mærker man.
Hans Lyst er Andres Suk og Siælevee.
Ulfeld forelskede sig stærkt i mig —
Og derfor drev ham Kiærligheden til
At vinde mig igien.

Johanna.

Sand Kiærlighed
Tilbeder ingen hedensk Gud, i den
Man lyder Hiertet og ei Fristelsen.

Dina.

Det er en anden Sag, naar man vil giftes.

Johanna.

Ha Dina! Faa mig ikke til at rødme,
Jeg vil saa gierne agte Dig.

Dina.

Jeg haaber,
At ikke jeg forspilde skal din Agt.

Johanna.

Forlanger Kiærlighed ei Ægteskab?

Dina.

Indretningen i Verden kræver den,
Og Ærbarheden kræver den, saasnart
Blomsten paa Livets Træ skal vorde Frugt;
Men naar man noies med den blotte Blomst,
Hvortil behoves da Forvandlingen?

Johanna.

Du sværmer altid! Hvad Du siger der
Ei grundet er i Menneskets Natur,
Og bringer Den til Fald og Undergang,
Som agter ikke Faren.

Dina.

Tapperhed
Ei agter Faren. Jeg har Characteer!
Venus er sandselig, Diana kydsk;
Men — en forelsket og dog kydsk Diana,
Blev noget Nyt. Jeg holder meget af
Originalitet, og troer mig stærk nok
Til slig Diana.

Johanna.

Gud i Himmelen,
Hvor dog vort Væsen er forskielligt, Dina!
Den hele Verden bruger Du letsindig
Til Tumlepladsen for din Phantasie; —
See denne lille Stue, dette Bord,
Dragkisten, disse Stole, Speilet der,
Det lillebitte! Alt stort nok for mig,
Ifald jeg maatte kun beholde det.
Min Mand! Mit elskte Barn! Men — gode Gud,
Min lille tarvelige Noisomhed
Er bygt paa Lava, som dit stolte Luftslot,
Og muligt styrter jeg deri før Du.

Dina (bekymret).

Du gior mig bange. Naar slig Turteldue,
Der ellers saa taalmodigt, venligt kurrer,
Slaaer Vingen ud og skriger, ængstes man.
Hvad fattes Dig? Er ei min Broder god
Imod Dig?

Johanna.

God som Du; men ak desværre!
Han eier noget af din Characteer,
Og agter ikke nok en daglig Ordens

Velsignede Nødvendighed. — Du troer,
At han er gaaet til sit Arbeid alt?

Dina.

Ja er han ikke det?

Johanna.

Ak gode Himmel!
Han har ei været hiemme hele Natten.
En Sværm Forførere har atter faaet
Ham til at tage Deel i Sviregildet.
Det er ei førstegang.

Dina.

Det gior mig ondt.
Hvis det jeg havde vidst, min gode Hanna!
Jeg havde givet Pengene til Dig
Og ei til ham. Men vær Du rolig, Barn!
Han kommer snart. — Ei, ei min gode Rudolf!
Saa har Du ei aflagt den gamle Vane?
Det gaaer ei an. Har A Du sagt, saa maa
Du ogsaa sige B. Nu skylder Du
Din Hustru og dit Barn at være stadig
Og sparsom. Hvad Du har, er ikke dit!

(Lytter)

Der kommer Nogen.

Johanna.

Ak! Jeg gyser, hvergang
Der gaaes paa Trappen. Mon det er min Mand?

(Det banker.)

Dina.

Kom ind!

Walter kommer og hilser venlig og undseelig.

Tilgiv, at jeg saa dristig kommer!

Dina (forundret).

Herr Oberst Walter!

(Neier dybt.)

Johanna (glad).

Herr Geheimeraad!

Walter

(til Dina).

Madam Vinhofer har fortalt mig alt:
Hun vented et Besøg i disse Dage, —
Et hende kiært Besøg — og kiært for mig,
Der ikke glemmer Barndoms hulde Minder
Og Ungdomsvenskab. — Lykken feier det
Saa vel for mig, at jeg i Huset her
Har alt en Ven; — hos ham erfared jeg
Den kiære Dinas Komme. Hun tilgiver
Min Dristighed?

Dina.

Ak, Herr Geheimeraad!
Den Ære var for stor. Nu, da I er
Saa fornem, skikker det sig ei for Jer meer
At mindes mig.

Walter (smilende).

Jeg veed fra gammel Tid,
At Dina synes godt om Ironien,
Og tidt betiener sig af denne Form.
Særdeles mange Fortrin har Jer Aand,
Jer Siæl; — men Ydmyghed — tilgiv mig, Dina!
Den troer jeg ei kan regnes med blandt disse.
Og for en kjæk, en ædel stolt Natur
Var det ei heller Dyd, men Hykleri.
I veed ret godt, I viger ingen Damer
I Skiønhed, Kundskab, Yndighed, Talent;
Hvortil da Ydmyghed?

Dina (neier).

Særdeles artigt!
Jeg takker, Herr Geheimeraad!

Walter.

I mindes
Ei meer den Tid, da Walters Fader
En Hiulmand var i Rendsborg, Eders Nabo?

Og da jeg som Fricorporal, Cadet,
Besøgte Jer i mine Ferier?
Og fandt den huldе Dina siddende
Med Bøger, læsende, til Morskab for
Min stakkels gamle, blinde Bedstefader.

Dina.

Det mindes jeg heel vel. Og Eders Spot
Jeg mindes ogsaa; naar med Hovdet fuldt
Af Eders Videnskab — Mathematik
Og Fortification og hvad det hed,
I giorde Nar af mig, fordi jeg holdt
Saameget af de gamle Eventyr.

Walter.

Nu, Herregud! Det var ei heller Bøger,
Som passede sig for den smilde Dina;
Men det var barnligt og det var naturligt.
Og af en næsviis halv opdragen Dreng
Var det ei mindre barnligt og naturligt,
At spotte Sligt og troe sig superklog.

Dina.

O det var Næring for min Phantasie!
Det forberedte mig til bedre Kost.

Walter.

Jeg mærker, I har gammel Kiærlighed

For Poesien! Gammel Kiærlighed
Ei ruster, siger man; jeg troer det selv.
Et Fruentimmer ynder Poesie —
Hvad kan der vel indvendes derimod?
Der gives ingen Leeg og intet Spil
Saa fiint, saa smukt, saa aandeligt som det;
Især naar man, som J, forbinder det
Med færdig Kundskab i saamange Sprog.
Vi Mænd — det er en anden Sag, — vi maae,
Naar vi vil drive det lidt vidt i Verden,
Anvende Tiden paa det Nyttige,
Paa det Alvorlige.

Dina (fortørnet).

Nyttigt! Alvorligt!
Er Poesie ei nyttig og alvorlig?
(Stamper i Gulvet.)
Man kunde springe virkelig til Flint
Af Vrede, ved at høre Sligt af Een,
Der gjælder dog for en fornuftig Mand,
Og er det ogsaa; men i andre Ting.
Foragt kun Poesie, Begeistringen!
Bortjag af Livet alt, hvad der er Sieldent
Og Eventyrligt, Stort! Tag Jer til Mønster
Spidsborgeren og Bonden bag sin Ploug!

Lug alle Blomster ud af Livets Hauge!
Slib Industriens Øxe paa Jer Pande!
Hug hvert et Frugttræ bort, som bar ei Brød!
Saae Havre, Rug, Byg, Ærter overalt!
Nedriv hver herlig gammel Ridderborg,
Og byg en Faaresti, en Lo istedet!
Pløi Kæmpehøien bort, som staaer paa Marken!
Hvad skal vi ogsaa meer med Kirkerne?
Med Taarnene? Sløif Kirketaarnene!
Man træffer Dem i Krigstid dog med Bomber.
Giør Alting fladt og flaut og byg saa smukt
Paa denne Slette Strøbsomhedens Alter!
Saa har I virket som en sielden Helt,
Og Tiden har ved Jer giort Kæmpefridt.

Neier dybt, vender ham Ryggen og gaaer ind i Sideværelset.)

Johanna (affides).

O Gud! Nu har hun opbragt ham imod sig.

Walter (affides).

Saa yndig som tilforn med samt sin Særhed.

Johanna (som før).

Han hævner sig. Nu bliver han vor Fiende.

Walter.

Skiøn var hun før, nu er hun skiønnere!

Johanna.

Hvad skal jeg sige til Undskyldning dog?

Walter.

Det gamle, løste Baand, som flagred frit,
Har atter Amor bundet i en Knude.

Johanna (høit).

Tilgiv os, høivelbaarne Herre! Hun
Er taabelig, uagtet sin Forstand.

Walter.

Det klæder hende godt at være vred.

Johanna.

Saa I er ikke vred?

Walter (leer).

Mig vilde det
Vist klæde hæsligt.

Johanna.

Gud velsigne Jer!
Fat ikke Nag til fattigt Folk! Betænk,
At hun, uagtet sin Opfarenhed,
Har gode Egenskaber.

Walter.

Jeg betænker
Det saare vel.

Johanna.

I kommer dog engang
Igien? I slaaer ei Haanden af os?

Walter (smilende).

Dina
Har viist mig Døren, men I er Vertinden,
Og dersom I tillader det —

Johanna.

Hvor gierne!

Walter.

Saa vil jeg prøve paa engang igien
At slutte Fred med hende.

Johanna.

Ædle Herre!

Walter.

Det hele Skum, hvoraf saa stolt hun steg,
Som Aphrodite giennem Havets Bølger,
Beroer kun paa en Misforstaaelse.
Hun troer, jeg hader Poesien.

Johanna.

Ak!
Hvis I kun ikke hader hende.

Walter (leer).

Nei

Saa lidt som Poesien.

Johanna.

Mangetak!

Walter.

Hils hende!

Johanna.

Jo det skal jeg!

Walter.

Siig, jeg gaaer
Aldeles uden al Fortørnelse.

Johanna.

Det skal jeg.

Walter.

At det glæder mig, min Mening
Om hvad hun agter, har fortørnet hende,
Fordi hun troer, den mangler Sympathie.
Det vidner om, at Walters Mening er
Ei Dina ligegyldig.

Johanna.

Godt, Herr Oberst!

Walter.

Lev vel! Og har I Noget mig at sige,
Saa veed I jo, hvor I kan træffe mig.

Johanna.

Jeg takker ydmygst, Herr Geheimeraad!

(Walter gaaer.)

Johanna (alene).

Jeg arme Kone! Hvordan kommer jeg
Dog ud deraf med disse Mennesker,
Der mangle reent sund Menneskeforstand?
Galt var det før i Sandhed med min Mand;
Men nu, da Søsteren er kommen til,
Bli'er Faren dobbelt. — Og dog elsker jeg
Dem begge; thi De er elskværdige,
Og det er Jammerskade, Jammerskade,
At ei de fik lidt mere jevn Fornuft.

Paul Gebhard,

(en gammel Muursvend, kommer med Levningerne af en Natteruus).

O Gud Madam! Er det Madam Vinhofer?
Tilgiv, jeg har forglemt at banke paa!
Jeg gierne vil gaae ud igien og banke
Paa Døren.

Johanna.

Bliv kun her! Jeg kiender Jer.
I er —

Paul Gebhard.

Ja ganske rigtig — Mesterſvend.
Polerer — af Jer Mand en gammel Ven —
Og Broder.

Johanna.

Svirebroder!

Paul Gebhard.

Ja desværre!
Jeg vil ei renſe mig, undſkylde mig;
Men — hvis oprigtig Sønderknuſelſe,
Hvis Taarer kan aftvætte ſlig en Brøde,
Saa græder jeg. Jeg græd den hele Tid!

Johanna.

Hvor er min Mand? Han er dog ikke kommen
Til Skade?

Paul Gebhard.

Tvertimod! Nei, han er heel
Paa alle Lemmer, han er raſk og rørig.
Gud give, han var falden ned ſom jeg
Engang fra Stigen, ſlaaet Benet krumt,
Saa var der ikke ſkeet, hvad nu er ſkeet.

Johanna.

Hvad er der ſkeet?

Paul Gebhard.

Men det forstaaer sig selv,
Det er jo Ærens Vei; og en Soldat
Kan avancere, blive General.
Spørg Oberst Walter kun! Jeg mødte ham
Paa Trappen! Han kan tale med om Sligt.

Johanna.

Gud frels os! Rudolf hvervet til Soldat?

Paul Gebhard.

Ja — det kan ikke nægtes. Han har taget
Haandpenge — som blev drukket op. Jeg selv
Drak med. Det gjør mig ondt, særdeles ondt;
Men vi er alle Mennesker, Madam!

Johanna.

O Gud i Himlen!

Paul Gebhard.

Jeg skal sige Jer,
Hvordan det kom sig. Denne Hververknægt,
Der sniger sig omkring som en Hyæne,
Han snuser om, hvor han kan gjøre Bytte,
Og blander sig i skikkeligt Folks Selskab.
Vi sammen sad in bona Caritate,
Som Studioserne jo kalde det,
Og drak. Det var en ærlig Sag! Frimandag!

Men ei fordi en ærlig Haandværksmand
En Ruus sig drikker, skal man tage ham
Og sætte ham derfor i Slaveriet.
Det er upassende. Den Straf er alt
For exemplarisk, og den Drik for dyr.
Der kommer han.

Rudolf Vinhofer

(i Mundering, med Hat med Fiær i, Kaarde ved Siden, fulgt af en Sergeant. I det han kommer, træder **Dina** ud af Sideværelset).

Rudolf
(med fortvivlet Kiækhed).

Nu er det skeet, min Hustru!
Min Søster! og nu hiælper ingen Taarer.
De græd ei Baldur ud af Helvede,
Og Rudolf grædes ei af Regimentet,
Som han er hvervet til.
(Til Sergeanten)
Min Herr Sergeant!
Gik der et Bud paa Skolen op til Barnet,
Da vi kom der forbi?

Sergeanten (nikker).

Hun kommer strax.

Rudolf.

Jeg ogsaa tager Afsked med den Lille.
Og saa afsted! Her vil jeg ikke blive;
Vil ei, som mig Captainen tilladt har,
Betale for en Anden i mit Sted,
Imens jeg gaaer paa Arbeid. Det var usselt!
Er jeg Soldat, saa vil jeg ogsaa slaaes.
Jeg vil i Krig! Jeg haaber, vi faae Krig
Vel snart igien; — saa kæmper jeg mig op
Til Lieutnant, til Captain, og kommer hiem
Med Hæder, Hanna! gior Jer lykkelige.

Johanna.

O Gud! min høist ulykkelige Mand.

Dina,

(dybt bevæget, men søger at skiule sin Følelse med Raskhed).

Gaaer Du i Krig, saa følger Dina Dig.
Ja, jeg vil være Marketenderske.

(Tørrer sine Øine.)

Jeg altid tyktes godt om denne Stand.
Det er en Slags Valkyrie; — forstaaer sig,
Lidt travesteert, — men dog Valkyrie.
Halvt klædt som en Soldat og halvt som Qvinde,
Gaaer hun omkring og skiænker Mod i Bægret

Til trætte Kriger og opmuntrer ham.
(Der farer hende en Tanke gjennem Hovedet.)
Men bi dog lidt! Jeg faaer en god Idee, —
Min Broder! det er bedre, meget bedre!
Vi har jo Fred, da kan ei avanceres.
Du trækker kun paa Vagt og fryser i
Dit Skilderhuus med fingerløse Vanter,
Og med lidt tørt Commisbrød i din Taske.
Det duer ei. Bi lidt! Jeg kommer strax.
(Hun løber ud.)

Paul Gebhard
(nærmer sig Rudolf med Deeltagelse).
Min kiære, gode, gamle Kammerat!
Kan Du tilgive mig? See mine Taarer —
Min Ruelse, min Bod og min Forbedring!
(Vender sig til Johanna.)
Mig var det, som forførte ham, Madam!
Ja jeg var Slangen i hans Paradis,
Og derfor græder jeg. Men Gud skal vide,
Det er ei falske Crocodilletaarer.

Rudolf.
Gaa, gamle Fiante! Vil Du bilde Folk ind,
At mig en saadan Stymper har forført?

Paul Gebhard.

Nu er Du bleven stolt, fordi Du bærer
Feldttegnet, Rudolf! Nu vil Du ei meer
Vedkiendes gamle Venner. Det er ei
Saa smukt just, som det burde være; men
Det er jo Mode blandt de Militære.
Ja ja! Saa gaaer jeg nu, og ønsker Lykke
Til dit fremtidige Avancement.

(Gaaer.)

Den lille Dina kommer.

Rudolf.

Min lille Dina! Barn! Omfavn din Fader
Til Affked! Muligt sees vi ei saasnart.

(Barnet trækker sig frygtsom tilbage og skiuler sig bag Moderen.)

Johanna.

Hun kiender Dig ei meer i denne Dragt.

Rudolf.

Kom, kiære Barn! Du ønskte jo saa tidt
At see en Sabel. Fa'er har faaet een.
See hvilken deilig Klinge!

(Han drager Sabelen ud. Barnet skriger og skiuler sig bag Moderens Skiørt.)

Rudolf.

Men Dina! Kiender Du din Fader ei?

Walter, (som triner ind med **Dina**).

Du kiendte Dig ei selv, Forblindede!
Tak Himlen, at det træffer sig saa vel,
At just Du styrted Dig i Havet ud,
Hvor der en Fisker sidder i sin Jolle,
Som svømme kan og som kan redde Dig.

Sergeanten.

Herr Oberst! Han er netop hvervet til
Jert Regiment.

Walter.

Jeg veed det. Han er fri!
Tag Hatten, Kiolen, Kaarden!
(Til Johanna)
Giv ham atter
Sit Skiødskind, Hue, Muurskee!

Johanna.

Gode Gud!
Troer jeg mit eget Øre?

Dina
(klapper i Hænderne).

Det er herligt!

Det gaaer jo til som i et Eventyr
Med pludselig Forvandling: Først en Murer,
Saa en Soldat — saa Murer strax igien.

(Sergeanten gaaer paa Walters Vink med Munderingen. Johanna henter Hue, Trøie og Skiødstind. Dina binder ham Skiødstinnet om Livet, sætter Huen paa ham, og henter en Muurskee som hun giver ham i Haanden.)

Dina.

Nu er Du atter Murer; husk nu paa,
At Du skal bygge op, ei rive ned.

(Den lille Dina løber hen og kysser ham.)

Som Fader kiender Dig dit Barn igien!

Rudolf

(kaster sig for Walters Fødder).

Min Redningsmand!

Dina

(lidt forlegen).

Det er han rigtignok. —
Herr Oberst! Jeg kan ikke knæle for Jer,
Men jeg kan takke Jer! Og Dinas Tak
Har aldrig mistet sin Hukommelse.

Walter.

O, kiære Venner! Hvor det glæder mig,
At Skiæbnen føier det saa let for mig,

At være Jer til Redning og til Nytte.
Min stakkels Rudolf! har de fanget Dig?
Fordømte Skik, afskyelige Daad!
Hvorved den ædleste blandt alle Stænder
Nedværdiges og taber al Betydning.
Hvad Ære kan det være vel for mig
Og andre brave Krigere, med Hug
At drive frem en Skare kiøbte Trælle
Til — Heltedaad! Ha latterlige Navn
For — Slaver, — smeddede med Lænker sammen
Som Tyve paa Galleien. — Naar skal atter
Fri Landets Søn slaae for den danske Frihed?
Naar skal han atter føle sig en Helt,
Med Sværdet i sin Haand for Fædrelandet?
Naar det fordømte Hververi er endt!
Naar fremmed Skildvagt ei fortvivler meer
I fremmed Stad og Fæstning; ha naar Bonden
Er atter, som i Oldtid, Odelsmand —
Da skal han kæmpe som den gamle Helt,
Og skaffe Danemark sin gamle Ære.

(Johanna, som mærker, at Dina er rørt over Walter, vinker sin Mand, og gaaer sagte ind i Sidekammeret med ham og Barnet.)

Dina.

O, Walter! Jeg har miskiendt Jer, tilgiv!
Altid har jeg høiagtet Eders Sind
Og Flid og Handlekraft; men troede Jer
Kold, som de Tal, de Linier og Cirkler,
Hvormed I regned Eders Planer ud,
Og som det Sværd, hvormed I tappert slog.
Hvor taabelig og skiev var denne Mening!
Nei, Walter er en stærkbevinget Aand; —
Og — hvad der koster mig af Alting meest —
Frivilligt jeg — ydmyger mig for ham,
Og beiler venligt om — Tilgivelse.
Taknemligheden glemmer ei Velgierning;
Men Høimod har en slet Hukommelse
For Krænkelsen — der ærlig er fortrudt!

Walter.

Man lærer stundum i et Øieblik
At kiende, hvad ei mange Livets Aar
Tilforn har vinet. Ogsaa, Dina, jeg
Miskiendte Dig; uagtet varmt mit Hierte
Hang ved Erindringen om dine Fortrin.
Jeg troede Dig, med samt hver sielden Evne,
Behersket af et daarligt Drømmeri,
Der nød kun Livet som et Skyggespil.

I denne Morgenstund opdaged jeg
I Dinas skionne Barm et kraftigt Hierte.
Den, som sin Broder elske kan saa høit,
Kan ogsaa vorde Hustru, Venneviv. —
Jeg beiler om din Haand! O ræk mig den!
Jeg deler med Dig Rang og Lykke, Dina!
Jeg ønsker ingen fornem Adelsfroken.
Man skal ei kalde mig Roturier
Og Parvenu; jeg agter ei at trænge
Mig ind i deres Æt. Fortieneſten
Og Kongens Naade har ophøiet mig;
Det skal de lade gielde. Vord min Viv!
Med Dina ved min Side, — begge kiække,
Skal vi nedlyne dem med stolte Blik,
Som vove tor vor Adel at fornægte.

Dina (bedrøvet.)

O Walter! Hvorfor hersker Menneſket
Ei over Villien, over Lykken meer?
Hvi skal en Grille tidt bestemme Hiertet
Til hvad der ofte bli'er vor Undergang?
Du troede mig beherſket af et daarligt
Vildt Drømmeri? Maaskee har Du dog Ret.
Og er det saa — da bli'er vist ikke Dina
Den Eneste, den Sidste. — Hvad er Elskov

Vel andet, end et saadant Drømmeri?
Men — skiøndt ei Kiærligheden har Fornuft, —
Hvad er vel al Fornuft og al Forstand,
Som mangler Kiærlighed?

Walter.

Hvem elsker Du?

(Dina viser ham Ringen paa sin Finger.)

Hvo gav Dig Ringen, Dina?

Dina.

Corfitz Ulfeld!

Walter.

Ha Ulykkalige! Farvel for evig!

(Gaaer.)

Dina.

Ak, der bortstødte jeg min sidste Ven.
Hvem har jeg nu — hvem har jeg nu igien?

Tredie Handling.

Hele Forgrunden af Skuepladsen indtages af en tæt Løvhyttegang med klippede buede Aabninger, hvor igiennem man seer en smuk lille Hauge med Frugttræer og Blomster, og Ulfelds Pallads, gammel gothisk Borg med Spir, i Baggrunden.

En Gartner. Dina,
(klædt som Amagerpige, paa Armen har hun en Kurv).

Gartneren.

I kommer for at sælge Blomsterſvibler?

Dina.

De skiønneste, de bedste; nylig sendte
Fra Holland.

Gartneren.

I vil sælge dem til Fruen?

Dina.

Jeg tænker, Blomstervæsenet her i Haugen
Vedkommer hende.

Gartneren.

Ja forsaavidt, naar
De staae der, kan hun plukke, lugte til dem,
Fornøies over deres Farver; men
Ifald I troer, at hun umager sig
Med Kioben, Planten, Vanden og deslige,
Saa ta'er I Feil. Nei, Frøken Leonore
Har andet at bestille.

Dina.

Saa? Hvad gior hun?

Gartneren.

Nu, for Exempel, sidder hun og læser
Latin.

Dina.

Latin? Det er Pedanteri,
Det sikker sig ei for et Fruentimmer.

Gartneren.

Hun skal vel lære Sæd'lighed af Jer?

Dina (fatter sig).

Bliv ikke vred! Jeg meente kun — det er

En Sieldenhed blandt Qvinder, at de lære
Latin.

Gartneren.

Hun er i dette, som i Andet,
Undtagelse fra Reglen. For Exempel,
I troer vel ei, at hun kan giøre Vers?

Dina.

Som due noget? Dem gad jeg dog seet.

Gartneren.

Forstaaer I Jer paa Sligt.

Dina (fatter sig).

Nei; (leer) men bedomme
Kan man jo nok, fordi man ei forstaaer.

Gartneren.

I er satirisk mærker jeg.

Dina.

Satirisk —
Hvad er da det?

Gartneren.

Ja det kan, for Exempel,
Jer Froken Leonore bedst forklare.
Her er et Vers til hendes Ægteherre,
Det har hun giort paa Grevens Fødselsdag.
(Rækker hende et Stykke Papir)

Hvad synes Jer om det?

Dina,

(efter at have læst det).

Jeg finder det

Lidt mat, — en Smule flaut; — men yderst velmeent.

Gartneren.

Ja hvad forstaae vel Bønder, for Exempel,
Sig paa Agurksallat?

Dina (leer).

Amagerbønder

Forstaae det nok.

(Giver ham Verset tilbage.)

Gartneren.

Ja — hvad jeg vilde sige —
Min Frue kan I neppe faae i Tale.
Jeg kiøber ingen Svibler; — man kan ei
Bedømme deres Værd, før Blomsten kommer;
Jeg kiøber ikke Kat i Sæk.

Dina.

Men Herren

Maaskee?

Gartneren.

I siger noget! Han bedømmer
Ved første Diekast, hvad ei vi Andre

Forstaaer os rigtigt paa vort hele Liv.
Ja ja! Jeg henter Herren, for Exempel!
Han lider smukke Blomster, smukke Piger.
(Gaaer.)

Dina (ene).

Jeg troer, jeg holder mig godt i min Maske!
Og hende, som jeg nødigst seer af Alle,
Jeg lod mig melde hos, — for siden ei
At overraskes. Kom hun selv, saa lod hun
Formodentlig mig gaae med mine Svibler,
Og Sagen var for dennegang tilende; —
Men nu — nu kommer Han; — og Fruen læser
Latin. — Der træffer sig særdeles heldigt.
Gud hvor mit Hierte slaaer! — Er det da vist?
Er jeg forelsket end i Corfitz Ulfeld? -
Hvad hiælper det at nægte Sandheden?
(Seer sig om.)
O hvor forskiellig er Naturen her
Fra den, hvor sidstegang vi saaes. Der kiendte
Det vilde Sand- og Vandstov ingen Skranker;
Her drømmer Blomsten bag den snevre Muur,
Som om den sad i Fængsel. — Dina! Hvis
Du i din Blomsterungdom saadan sad
Indsluttet af den skumle Fængselsvæg?

Hvis Blomster her Du saae for sidstegang? —
Hvor falden Sligt mig ind? Den Phantasie,
Den løber dog bestandig af med mig,
Og viser mig tidt Skrækkebilleder,
Som om den vilde røve mig mit Mod.
Aandskraften maa bekæmpe Phantasien
Og tvinge den til Lydighed; hvis ei
Blev alle vi Begavede forrykte.

Ulfeld kommer.

Min Gartner siger mig, her er en Pige
Med Blomsterbibler.

Dina
(vender sig halvt fra ham og rager i Kurven).

Bibler har jeg nok af;
Som dunkle Haab, som uopfyldte Ønsker,
Som Børn i Svøbet ligge de i Kurven;
Det kommer an paa Eder selv, Herr Greve!
Om de skal plantes her i Eders Hauge,
Om der skal blive Hyacinther af dem.

Ulfeld (forundret).

Hvad seer jeg! — Dina!

Dina (neier).

I seer ikke feil!

Ulfeld.

Amagerpige!

Dina.

Denne Dragt er kun
Et Svibelskiul.

Ulfeld.

Der skiuler Skionheden?
Den Lignelse sig passer ikke her;
Thi Dragten klæder Dig særdeles godt.
(Søger at skiule sin Forlegenhed.)
Min kiære Dina — Du besøger mig?

Dina.

Det undrer Eder? Mindes I, dengang I,
Besøgte mig?

Ulfeld.

O jeg har ikke glemt det.

Dina.

I undres over, at jeg kommer her?
Forsikrer mig, at I har ikke glemt mig?
Saa har I glemt mig. — Der er Eders Ring!
Jeg kom kun for at flye Jer den tilbage.

Ulfeld (smilende).

Saa kort for Hovedet som hidindtil!
Saa ubetænksom nu som hidindtil.

Dina (næsten med Taarer).

Ha det er smukt af Jer, at forekaste
Mig Ubetænksomheden! I som selv
Benytted Jer deraf.

Ulfeld.

Hvor kan Du dog,
Med samt dit gode Hoved, misforstaae mig
Saa reent?

Dina.

Hvad vil I sige da med Eders
Forlegenhed og fornem kolde Tale?

Ulfeld.

Jeg nægter ei, at jeg er lidt forlegen.
Du søger mig i Haugen her; — ifald
Min Kone, Froken Leonora, kom?

Dina.

Saa stod jeg ydmyg som Amagerpige,
Og solgte Svibler. Hvis I kun er bange
For Eders Kone, kan jeg troste Jer.
Hun sidder jo fordybet i Latin!
Hun er i Rom; imedens kan vi to
Vel snakke sammen lidt i Kiøbenhavn.

Ulfeld.

Raskvovende, som altid!

Dina.

Gior I atter
Mig Forekastelser, saa gaaer jeg strax.
Der har I Eders Ring!

Ulfeld.

Hvormed har jeg
Forbrudt det Venskab, som den skulde tyde?
Du tog den selv jo som et Venskabstegn.

Dina (fatter sig).

Saa lad den sidde! — Altsaa — Dina kommer
Her som Veninde. Hun besøger Jer,
Og gratulerer Jer til Eders Ankomst.
Hvis hun var fornem nok, lod hun sig melde,
Saa kom hun i en Vogn — sex Heste for —
Drak Thee og Kaffe med Jer, hos Jer Frue,
Og spurgte, hvordan Eders Excellence,
Herr Greven, i den lange Tid sig havde
Befundet. Men — da jeg er borgerlig —
Saa maa jeg vælge til Audientsgemak
Et Sted, som det kan falde sig. Det Sidste
Var stort: en Ork — en Kirke; dette smaat.
Mig synes selv, at I er bleven mindre,
Skiøndt mere trind. Hiælp St. Christoffer! troer
Jeg ikke næsten, at I bær Paryk.

Ulfeld.

Nei, Dina! nei. Det er mit eget Haar,
Men langt og krøllet efter Tidens Mode.

Dina.

Gud være lovet! Hvis I bar Paryk,
Da var det ude med os.

Ulfeld.

Du henrykker
Mig atter med din Kiækhed, med dit Lune.
Jeg seet har mange skiønne Fruentimmer
I London, i Paris, i Wien, i Haag,
Men Ingen lignte Dig.

Dina.

Dog har I glemt mig.

Ulfeld.

Nei paa min Ære, nei!

Dina.

Paa Eders Ære?
Jo I maae tale vel om Æren! I,
Som sneeg Jer ind i Kirken efter mig,
Og profanerede Guds hellige Huus —
Og satte denne Guldring paa min Finger.

Ulfeld.

Du lille Hedning! profanerte Du

Ei Kirken først? Hvor tør en Catholik
Indsnige sig vel i en lutherſk Kirke?

Dina.

Hvor tør en Rigshovmester lyve sig
Til Ungkarl, naar han alt er Ægtemand?

Ulfeld.

En Rigshovmester og en Lutheraner
Dog aldrig havde kunnet ægte Dig,
Den Borgerlig-Catholske, om han altid
Var bleven Ungkarl.

Dina.

Derom taldes ei.
Og sæt nu, at J havde fundet ei
Hos mig det Sindelag, den Kraft, Bestemthed,
Som dog J fandt, — hvad var der blevet vel
Af Dina?

Ulfeld.

Hvad Italien og Frankrig
Har mange Mager til: den skionne Dina
Var bleven Ulfelds Herskerinde.

Dina.

Nævn
Ei Ordet mig paa fransk, saa rødmer jeg.

Ulfeld.

Hver Tid sin Fordom har. Den skionne Dina
Var altid Hader af sin egen Tid
Og Tidens Tænkemaade. Men hvorfor?
Det er dog den, man lever i, dog den,
Man er afhængig af. Den skionne Dina
Forelsked sig. —

Dina (neier).

I Corfitz Ulfeld!

Ulfeld.

Hør mig!
I gamle danske Kæmpe-, Ridderviser,
I engelske Ballader. Hun fik Lyst til
At være den „nødbrune Pige", som
I Mandsdragt fulgte trolig med sin Ridder.
Jeg fandt i den vansmægtende Natur,
Som hvirvler Sand hist ved et stormfuldt Hav,
En deilig Mø. Den tryllende Kontrast
Stærkt virkte paa mig; jeg forelsked mig,
Og vandt, det veed jeg, atter Dinas Ømhed.

Dina.

Er I saa vis paa det?

Ulfeld.

Dit søde Kys

Har sagt mig det. Dog vandt Du ikke blot
Min Elskov, men min Agtelse, da Du
Dig viste stærk nok til at væbne Dig —

Dina.

Imod Forførelsen.

Ulfeld.

I Edens Hauge
Forførte Eva Adam; siden da
Vi joges ud af Uskylds Paradis —

Dina.

Forfører Adam Eva. Nu maa Eva
Beskiæmme Adam. Mener I ei saa?

Ulfeld.

Du har beskiæmmet mig, jeg tilstaaer det,
Og bragt tilbage mig paa Pligtens Vei.
Saa stærk en Charakteer, saa usædvanlig
Som din, kan trøstig man betroe sig til;
Thi Du er ikke som en anden Qvinde.
Saa hør da, Dina! Jeg har elsket Dig;
Men nu — nu elsker jeg Dig ikke meer;
Nu elsker jeg — Eleonora Ulfeld.

Dina (forundret).

Jer egen Kone?

Ulfeld.

Hendes Fromhed, Troskab,
Deeltagelse, Forstand — og Mod'ren til
Mig kiære Børn, — Ledsagersken paa Livets
Tidt tornefulde, farefulde Vei —
Har ganske vundet Corfitz Ulfelds Hierte.

Dina.

Saa at der er igien ei mindste Stykke
Tilbage nu for Dina?

Ulfeld.

Jo — for Venskab
Er der et stort, et aabent Hiertekammer.

Dina.

Hvor der er Rum nok, tænker jeg. Man siger,
I har ei mange Venner just. Nei Tak!
Der har I Eders Ring igien!

Ulfeld.

Du vil ei
Beholde den?

Dina.

Hvad skulde jeg med den?
Den vækker jo kun ærgerlig Erindring.
Jeg vil ei giøre Jer Bebreidelser!
At være smukt forelsket i sin Kone,

Det er jo christeligt. Men, som jeg mærker,
Har I saa kiendeligt forandret Jer,
At Følelsen, jeg havde for Jer før,
Er ogsaa qvalt, som Sæd i Nattefrost.
Jeg saae Jer sidstegang — dansk Herremand,
Der mindte mig om Oldtid, Middelalder, —
Nu er I bleven — fornem Diplomat.
Det slebne Frankrig og Italien
Har slikket Eder Ridderminen bort,
Til søde Smil optrukket Eders Læber,
Og giort Jer til — en fiin Ambassadeur!

Ulfeld.

For Himlens Skyld, skiul Dig! Der er min Kone.

(Dina smutter bag Hækken.)

Eleonora Christina kommer med Giftflasken.

Min bedste Corfitz! Bliv ei vred paa mig,
Fordi jeg varer Dig med denne Flaske.
Du sagde selv, det er en rædsom Gift.
Dit Ord om Kongen, da Du var fortornet:
„Han hensov strax derved, som i en Dvale",
Mig klinger end forfærdeligt i Øret.
Jeg skiælver over alle mine Lemmer,
Naar jeg seer Flasken paa Kaminen end.

Dog stod den der, uvogtet som igaar.
Jeg har ei Ro, før denne Dødens Saft
Er hældet bort og reent tilintetgjort.
I Haugen har man gravet hist et Hul,
Hvoraf man løftet har en Kampesteen,
Der stod i Veien for Rabatterne;
Lad os i Hulen gyde Giften, Corfitz!
Vælt Stenen ovenpaa! saa er det glemt,
Saa er det, som det aldrig havde været.

Ulfeld,

(forfærdet, men med Fatning, tager Giftflasken).

Min bedste Leonora! Du har drømt.
I Middagsheden er Du slumret ind
Nok over den latinske Classiker,
Der stundom er kiedsommelig; jeg veed det.
I Drømme har du blandet Tant med Sandt.

Eleonora.

Jeg har ei sovet, Corfitz! jeg var vaagen;
Hvis Nogen af os drømte, var det Dig.

Ulfeld

(blinker til hende, slaaer Øinene fortvivlet til Himlen og skotter til Siden).

Jeg siger Dig, at Du har drømt, min Hustru!
Gaa, skynd Dig! Gaa tilsengs! Du er ei vel.
Sov Febren bort!

Eleonora,

(som mærker Uraad).

O Gud i Himmelen!

(Hun iler ud.)

Dina

(kommer langsomt frem og siger forbauset, i det hun maaler Ulfeld fra Isse til Fodsaal):

Vil Du med Gift berøve Kongen Livet?

Ulfeld.

Hør Dina! — Doctor Sperling kom igaar
Med denne Flaske, der var vel forseglet,
Som Du den seer endnu, frataget nylig
En farlig Morderske. Han er distrait,
Som Hvermand veed; han glemte den hos os.
Min Hustru, der er noget altfor følsom,
Kom til og hørte det, og gios for Giften;
Og i en Drøm nu, i den hede Middag,
Hun phantaseerte lidt. Det ei ei værd
At tale meer om det.

Dina.

En Sag, som denne,
Fortiener, Corfitz, vel at tales om.
Jeg gyser! Hvad betyder denne store
Forlegenhed og Angst? Jeg seer, I kæmper

Med Eder selv. Jesu Maria frels mig!
I være vil en Kongemorder?

Ulfeld
(med Kraft og Stolthed).

Nei!
Saa sandt Gud lever og min Ridderære.
Og dette, Dina! maa Dig være nok.

Dina.

Nei, Corfitz Ulfeld! det er ikke nok.

Ulfeld.

Hør nu et Alvorsord, et vigtigt Ord,
Som ikke spildes. — Jeg har leget med Dig,
Og det var ikke Ret.

Dina.

Ja — løiet for mig,
Som nu. — See, det er Sandheds, Alvorsord.

Ulfeld.

Ha driv mig ikke til det Yderste!

Dina.

O det behøves ei! thi efter al
Sandsynlighed staaer I saa yderligt,
Som I kan komme.

Ulfeld.

Spænd ei Buen, til
Den brister!

Dina.

Den er brusten!

Ulfeld.

Nei, ved Gud!
En Qvindehaand skal ikke bryde den! —
Hør mig! — Du kom til mig, — og Du har Ret
Til dette Møde; jeg har elsket Dig,
Og jeg bør ogsaa gjøre Noget for Dig;
Det vil jeg gierne; skiøndt jeg skammer mig
Ved det ungdommelige Sværmeri,
Hvortil, i altfor modne Manddomsaar,
Din Deilighed forførte mig. Din Skiønhed
Anklage Du derfor, men ikke mig.
Og mine Følelser blev mødt af dine;
Du kom imøde mig den halve Vei.
Det er forbi.

Dina.

Forbi!

Ulfeld.

Jeg skiænker Dig

En aarlig Sum, hvoraf Du godt kan leve,
Et Huus med Mobler, Hauge, — hvad Du vil!

Dina.

Saadan belønner man — sin Herskerinde;
Men da jeg aldrig var det, vorder det,
Saa vil jeg ikke nyde denne Gave.

(Stolt)

Jeg har hvad jeg behøver, for at færdes
Som andre Dyr i denne usle Verden.

Ulfeld.

Hvad vil Du da?

Dina.

Kun sige Dig Farvel!
Og give denne Guldring Dig igien.

(Giver ham Ringen.)

Ulfeld.

Til Had forvandles da din Kiærlighed?

Dina.

Nei — til Foragt!

Ulfeld (opbragt).

Ved mine Fædres Ære,
Den har jeg ei fortient. — Skomagerdatter!
Hør mig for sidstegang: Jeg er uskyldig!
Det sværger jeg Dig til ved Frelsens Gud.

Men dette, Dina, maa Dig være nok.
Thi — dersom Du anklager mig — skiælv, Dina!
Man siger: Forord bryder ingen Trætte; —
Jeg staaer i misligt Forhold her til Danmark,
Har mange Fiender og Misundere;
Kan ei indlade mig, og vil ei heller
Nedlade mig til uanstændigt Forsvar.
Jeg nægter Alt! Du staaer som Løgnerske, —
Og Døden, Dina! bli'er din visse Løn.

Dina.

Saa er det ikke førstegang, at Døden
Uskyldigheden traf, og skaante
Forbryderen.

(Gaaer hurtig bort.)

Eleonora Christina kommer tilbage.

Hvad var det for en Pige,
Som talde med Dig og som bragte Dig
Ud af Dig selv?

Ulfeld.

Det var en Hex fra Heden,
Der hilste mig til Undergang, som Macbeth.

Eleonora.

Hun vilde sælge Blomsterbibler, sagde
Vor gamle Gartner mig.

Ulfeld.

Nei, Leonora!
Det var Skarntyder; — dem vi fik for Intet.

Eleonora.

Min Gud, hvad fattes dig?

Ulfeld.

Alt, Alt maaskee!
Og derfor takker jeg din latterlige,
Urimelige Folsomhed. At Du
Bestandig i det timelige Liv,
Med al din Lærdom, Viisdom, bærer Dig
Saa keitet ad, — det styrter mig til Helved.

Eleonora.

Igien Du raser!

Ulfeld.

Hvorfor hader os
Vel Dronningen? Fordi — til hendes Kroning,
Da vi besøgte Juveleren — Du,
Der endelig skal prøve hendes Krone,
La'er Kronen falde, — saa en sielden Perle,
Den bedste, springer af og sønderknuses.
At det var Hændelse, det vil Sophia,
Det vilde Kongen selv ei troe; de troede,
Det var af Ondskab, af Misundelse

Du lod den unge Dronnings Krone falde, —
Og Hævnen fletter os en Tornekrone!

Eleonora (med Taarer).

Tidt nok har Du bebreidet mig det Misgreb.

Ulfeld.

Et Misgreb har Du atter giort, langt værre,
Hvorfor maaskee der ingen Frelse gives.

Eleonora.

Du dræber mig med Skræk.

Ulfeld.

Hvi kunde Du
Ei lade den fordømte Flaske staae,
Til Sperling hented den igien? Hvad skulde
Den ned i Haugen? Hvorfor plaprer Du, —
Der steds vil lære mig Forsigtighed, —
Saa stor en Hemmelighed ud? Et Ord,
Som selv Du takked Gud for, Ingen hørte!
Der nu, som Pest, bragt i et uldent Fnug,
Udbreder Ødelæggelser for os; —
Der som en Gnist, der kunde været slukt,
Af Dig oppustes til en Ildebrand,
Der indebrænder os i Husets Aske!
Nu løber hun maaskee forrykt til Hove,

Fortæller der: „Ulfeld vil myrde Kongen!“
Hvad gjør vi saa?

Eleonora.

O Gud i Himmerige,
Min elskte Corfitz! dyrebare Ven!
Har din Eleonora styrtet Dig
Til Undergang? Da — da, som en Alceste,
Jeg selv nedstige vil i Tartarus
Og redde min Admet.

Ulfeld.

Nu taler Du
Dig værdigt! Og jeg haaber, vi kan reddes,
At ei Du skal opoffre Dig for mig.
Men denne — jeg vil ikke sige „Last“,
Men store Feil, — hvormed Du tidt har skadet, —
Den altfor overdrevne Følsomhed
Maa Du aflægge.

Eleonora.

Tal, min bedste Mand!

Ulfeld.

Først — uden smaalig Qvindenidkjærhed,
Som her især var yderst slet anvendt,
Maa Du taalmodigt, uden Klynken, høre,
At denne Pige, som besøgte mig,

Og som jeg kiendte for vor sidste Reise,
Kom — at fornye det flygtige Bekiendtskab,
Men harmedes, fordi jeg elsker kun
Min Hustru Leonora. — Troer Du mig?

Eleonora.

Ak gode Gud! Hvor mangen bitter Skaal
Maa man udtomme dog i dette Liv!

Ulfeld.

Du troer mig ikke?

Eleonora.

Ak jeg faaer vel troe Dig!

Ulfeld.

Det er et Barn, en Sværmerske; men just
Derfor saa farlig. Jeg bortviste hende
Med Strenghed; hun er stolt, fremfusende —
Jeg frygter at hun hævner sig.

Eleonora.

Saaledes
Jeg til dit Vanheld Aarsag er igien!

Ulfeld.

Kun Følsomheden og den altfor store
Betænkelighed bort! saa er vi frelste.
Jeg strengt har varet Dina; robes jeg,
Skeer det til hendes egen Undergang.

Jeg nægter Alt; — hun staaer som Lognerske.
Saaledes maa det være. Corfitz Ulfeld
Kan ikke staae for Kongen som Forbryder,
Som Fiende, der beslutter Fredriks Død
Idag, men faaer imorgen andre Tanker,
De forrige igien i Overmorgen.
At det var et Mundveirs Phantasteri,
Der aldrig slog i dette Hierte Rødder,
Troer Ingen, som erfarer det. Det er
Nu eengang Menneskets Tilbøielighed,
Om Næsten altid kun at troe det Værste.
Hvis Du vil redde mig, — Du, som har bragt mig
Til Afgrundsvælget, — maa Du staae mig bi,
Og nægte Alt.

Eleonora.

Aflægge skulde jeg
Falskt Vidnesbyrd?

Ulfeld.

Nei sandt! Du vidne skal:
„Jeg er uskyldig, vil ei Kongens Død.“

Eleonora.

Det kan jeg godt, thi det er hellig Sandhed.
Men — tale dog med Forbeholdenhed —

Ulfeld.

Det maa Du!

Eleonora.

Hvis det kom til Eed?

Ulfeld.

Saavidt

Vil Sagen ikke gaae. Hans Majestæt
Vil nøies med mit Ridderord.

Eleonora.

Og Pigen?

Ulfeld.

Jeg frelser hende, naar jeg selv er frelst!

(De gaae.)

Værelse hos Walter.

Walter. Rudolf Vinhofer.

Walter

(lægger nogle Papirer hen).

Hvad Du har skrevet af for mig, dermed
Er jeg særdeles vel tilfreds.

Rudolf.

O Herr
Geheimeraad! Saa lad mig blive hos Jer.

Jeg er ei uden Kundskab, jeg kan tydsk —
Min stakkels Søster lærte mig lidt fransk.

Walter.

Fransk har hun lært Dig?

Rudolf.

Og Retskrivning i
Mit Modersmaal.

Walter.

Forunderlige Skabning!
Af stridige Naturer sammensat:
Letsindig som en Sommerfugl, og flittig
Som Spindevæven; smidig, vild som Katten —

Rudolf.

Og tro som Hunden!

Walter
(med Foragt).

Tro! Hvem er hun tro?

Rudolf
(trækker paa Skuldrene).

Den Synder, som har stiaalet hendes Ro.
(Det banker. Rudolf lukker op. Dina kommer bleg og forvirret.)

Dina.

Tilgiv mig, Herr Geheimeraad! Jeg vidste

Min Broder var hos Jer. Jeg trænger hvilig
Til Raad — af Mænd; — han er den Eneste,
Som jeg tør vente Hiælp af, — som jeg vover
At tye til i min Nød. Men — Rudolf er
Hos Jer, og Sagen kræver Hast.

Walter.

I har jo
Grev Ulfeld! Gaa til ham!

Dina.

Jeg kommer fra ham!

Walter.

Har Greven havt en Fest, en Maskerade?
Jeg seer I er formummet.

Dina.

Spot ei den
Ulykkelige!

Walter.

Ha — saa sander I
Mit Afskedsord?

Dina.

Araberen i Ørken
Behandler ædelmodigt selv sin Fiende,
Som træder over Tærsklen i hans Hytte.

Walter.

Med Eders Broder ønsker I at tale?
Velan, saa vil jeg vige Pladsen ham.

Dina.

Bliv, Herr Geheimeraad! I denne Sag
I bedre kan end Rudolf raade mig.
Jeg kommer ikke til min Ungdomsven,
Til Walter, som jeg krænked og fornærmed;
Jeg kommer til Geheimeraaden, Kongens
Fortrolige; den Helt, hvis Pligt det er
At staae sin Konge bi med Sværd og Liv —
Til ham jeg kommer.

Walter.

Atter nye Gaader!

Dina.

Jeg gik til Ulfeld, ham Farvel at sig
Maaskee for evig — og det blev for evig!

Walter.

Ei, ei! Saa har I ogsaa brudt med ham?

Dina.

Det Baand, som bandt til ham, var let at bryde,
Det var ei Løftets, var ei Pligtens Baand.

Walter.

Men Hiertets!

Dina.

Kald det hvad I vil! Hos ham
Ei havde Hiertet Deel deri; og muligt
Var det hos mig meer Lunets Egensind
End Følelsens. Men jeg er ikke kommen
For at forsvare mig; thi der har Ingen
Ret til at spørge mig om mine Luner.
Hvad jeg har hørt i Haugen hos Grev Ulfeld,
Det byder Pligten mig, som Undersaat,
At aabenbare tro for Kongens Mand,
Og det er Eders Pligt at høre mig.

Walter.

Hvad har I hørt?

Dina.

Et lavt Forræderi,
Som aldrig skulde tiltroes Corfitz Ulfeld.
Jeg havde klædt mig ud som Blomsterpige
Og kom i Haugen, for at træffe ham.
Da nærmed, som jeg stod og talde med ham,
Sig Froken Leonora. Ulfeld bad
Mig træde lidt tilside, til hun gik.
Hun viste ham en Flaske — det var Gift,
Og forekastede ham med Engstelse
Beslutningen, i Harm han havde fattet,

Dermed at dræbe Kongen, „saa han hensov,
Som i en Dvale“. Ulfeld blev forfærdet,
Fordi han vidste, jeg var nær nok til
At høre hende. Flux hun maatte gaae,
Og mig han drev med Trudsler ogsaa bort,
Forsikkrende sin Uskyld, men desværre
Med Raseri, som vidned om hans Brøde.

Walter.

Det er en Sag af største Vigtighed.
Bi, Dina! Hurtigt jeg mig klæder paa,
Og strax igien skal spændes for min Vogn.
Til Slottet maa Du med, maaskee til Kongen.
(Han gaaer ind i Sideværelset.)

Dina
(vender sig hurtig til Rudolf).

Min Broder! Elsker Du den stakkels Dina?
Troer Du, Du skylder hende nogen Godhed
Og Giengiæld for den Kiærlighed, hun hidtil
Har vist Dig?

Rudolf.

Dina! Kan Du tvivle derom?

Dina
(rækker ham et Brev).

Nu vel, saa bring det Brev i største Hast

Til Ulfeld! Giv det til den gamle Gartner!
Siig ikke hvem Du er; men ufortøvet
Lad Ulfeld læse Brevet.

Rudolf.

Og hvad skrev Du
I Brevet?

Dina.

At hans Liv i Fare staaer,
At han er klaget an, og at han strax
Maa flygte bort.

Rudolf.

Du klager over ham,
Og Du vil redde ham?

Dina.

Jeg klager ikke —
Jeg redde vil min Konges Liv —
(Sukker, med Haanden paa Hiertet,)
Og, hvis det
Er muligt, ogsaa hans. Afsted min Broder!
(Rudolf gaaer.)

Fierde Handling.

Slotsfængselet.

Otho Krag. Tvende andre Herrer fra Retten.
Dina i Lænker. Tienere i Baggrunden.

Otho Krag.

Vi komme, Dina! for at sige Dig,
At Bytingsdommen over Dig er fældet,
Hvorefter Du dit Hoved miste bør,
Og Hovedet skal sættes paa en Stage.

Dina.

Det var en naadig, en retfærdig Dom.
Min Boeslod har man ei berøvet mig?
Den kan jeg skiænke mine fattige Frænder.
Og derved bliver det?

Krag.

Som alle Livs-
Og Æressager, appelleres den
Til Rigets Raad; men trøst Dig ei med det!

Stadfæstet vorder vist den fældte Dom.
Der gives kun eet Middel til at reddes,
Og det er Ulfelds Forbøn, Kongens Naade.
Men Greven kan ei bede for dig, Kongen
Kan ei benaade Dig, saalænge frækt
Du bliver ved den skiændige Beskyldning.

Dina.

I kalder Sandheds Udsagn skammeligt?

Krag (streng).

Løgn var ei Løgn, hvis ikke Løgneren
Den kaldte Sandhed. Men hvor sand den Løgn er,
Som Du har vovet dristig at frembringe, —
Dertil behøves ei Jurist og Dommer;
Selv Uoplyste, ringest Almuesmand,
Enfoldige, ja Børn kan skielne det.
Man kiender vel dit Forhold til Grev Ulfeld!
Du været har hans Frille, som det lader,
Før sidste Reise; nu, han kommer hiem,
Besøger Du ham i Amagerdragt,
Maskeret vil Du skiules for hans Frue,
For at forføre ham til gamle Synder.
Han væmmes over din Paatrængenhed,
Og viser bort Dig med sit Vredesord;
Da fatter Du det skammelige Forsæt,

At hævne Dig med taabeligste Løgn.
Grev Ulfeld — han har Feil, det veed vor Herre!
Og med sin Stolthedægger han imod sig
Den Adelige som den Borgerlige;
Men er der nogen Riddersmand endnu
Fra Heltefædres Tid med Adelsaand,
Da er det Ulfeld. Heller troede man,
Han havde sat sig ned at sye for Penge
Som Skrædder, end at Ulfeld havde havt
Det Forsæt Danerkongen at forgive.
At være stødt, at være vred paa Kongen —
Det kan han nok, af en umættelig
Ærgjærrighed, som aldrig tilfredsstilles;
At Hidsighed og Fusentasteri
Ham kunde drive til et farligt Spil,
Hvis Djævlen fristed ham, — det var vel muligt;
En stor Forbrydelse var tidt beslægtet
Med kraftig Aand og med en sieldent Hoved; —
Men offentligt og kiækt maa Ulfeld handle!
I Mørke koge Seid som gammel Hex
Af arrig Hævnelyst, — det kan han ei.

Dina.

I dømmer haardt Den, som I vil forsvare.

Krag.

Det gjør jeg, Dina! for at vise Dig,
At Sandhedskjærligheden er mig hellig.
Jeg holder ei med Dig og ei med Ulfeld,
Men med Retfærdigheden. — Hør da nu
Et Venneraad og lad din Galskab fare!
Du kommer jo dog ingen Vei dermed.
Herr Doctor Otho Sperling var hos Kongen
Og kiendte Flasken strax, der er forseglet
Med Facultetets Segl; og Doctoren
Tilstod, at han har glemt den hos Grev Ulfeld.
Grevinden, Christian den Fierdes Datter,
Ufyld og Dyden selv — Eleonora
Christina — hun er bleven farlig syg —
Er sengeliggende. Saa dybt har hende
Din Ondskab krænket.

Dina.

Ja det troer jeg nok!
Lad hende nægte det, ifald hun tør.

Krag.

Din Frækhed, Dina! kiender ingen Grændser.
Du skal bevise dine Løgne, Du!
Grev Ulfeld vidner for sin Gemalinde,
Som ikke kunde være selv tilstede,

Hun kommen var til ham i Haugen ned
Med Flasken, som var funden paa Kaminen;
At hun, af overdreven, ængstelig
Forsigtighed, bad Greven om at kaste
Giftflasken i et Hul, for at der ei
Ulykker skulde skee dermed. Det havde
Du hørt, der smuttet var i Hast bag Hækken,
For ei at vække Fruens Nidkiærhed.
Og nu har Du fordreiet hendes Ord,
For at betiene Dig deraf til Hævn.
Jeg selv med Vidner været har igaar
Ved Leonores Sygeseng; — og mat
Forsikkred hun, med Haanden paa sit Bryst,
At Ulfeld er uskyldig, og at Du
Har misforstaaet hendes Ord, hørt feil.
At alt Samvittigheden Dig har varet,
Det vidner Sedlen om, Du skrev til Ulfeld,
Hvori Du raader ham at flygte bort,
Fordi der Nogen staaer ham efter Livet.
Mens Du anklager ham som Landsforræder,
Vil underfundig dog Du redde ham,
Vil straffe ham paa Æren, ei paa Livet, —
Og giøre Dig troværdig ved hans Flugt.
Tilstaa da, Dina, din Forblindelse!

Saa ſvinder Sagen i ſin egen Taage;
Grev Ulfeld beder Kongen om Benaadning,
Og muligt ſlipper Du med ringe Straf.

Dina.

Og Walter?

Krag.

Walter gaaer det ikke godt.
Han er en Mand, en høit betroet Mand,
Som af Forbittrelſe mod Corfitz Ulfeld
Giør fælleds Sag med en berygtet Qvinde.
Sit Embed miſter han og Kongens Naade.

Dina.

Saa miſter ogſaa Dina Livet. — Ha
Berygtet Qvinde? — I har dræbt mig alt;
Det Bedſte har I dræbt, det Andet kan
I ogſaa tage.

Krag.

Du fremturer i —

Dina.

At tale Sandhed. Hvert et Ord var ſandt,
Og ikke viger jeg en Fingersbred
Fra hvad jeg ſagde. Men Du, Otho Krag!
Som kalder Dig Sandfærdigheden ſelv,
Mig lyver paa. Jeg var ei Nogens Frille,

Jeg er uskyldig, som den stakkels Blomst,
Man knækker og letsindig træder ned.
Din Themis — med sit Bind for Øinene,
Sin Vægtskaal, — er ei mere reen end jeg.

Krag
(trækker paa Skuldrene).

Saa nødes vi da til at gribe til
Det haardeste, det sidste Middel.

Dina.

Hvilket?

Otho Krag (Til Tienerne).

Luk Døren op!

(Sidedøren aabnes; en Lampe brænder under Loftet i det halvoplyste Værelse).

Dina.

Hvad seer jeg?

Krag.

Pinebænken!

Dina
(forfærdes, men fatter sig kiækt).

O det er herligt! Hvilken skion Indretning,
Til at faae Sandheden at vide paa;
At tvinge Hiertet, naar det ei vil lystre
Fornuftens, Dydens, Religionens Røst,

Og agter ikke meer den Pinebænk,
Samvittigheden bygged i hvert Bryst. —
En skion Indretning! Sagtens noget plump:
Haandskruer, Strikker, Hiul — skal giøre fyldest
For Overtydning, Villie, Tanke, Pligt —
I Menneskets det Allerhelligste.
Hvi giør man ikke Hierner, ikke Hierter
Af Jern og Træ? — Pilatus spurgte Christus
Hvad Sandhed er — her, her han kunde lært det.
Ved Himlen, en fortræffelig Indretning,
Som giør vor Tid og Christendommen Ære.
I offre Mennesker endnu til Moloch,
Saa godt som Mexikaner og Carthager —
Og saadan dyrker I — Retfærdigheden!

Krag.

Afstaa fra din Haardnakkenhed! Bekiend!
Saa true Pinsler ei, maaskee ei Død.

Dina
(efter en liden Betænkning).

Frisk, Dina! Mod! Hvad er det Hele da?
Dit sunde Legem falmer, — disse Former,
Som Ynglinger beundred — sønderslides; —
Det smerter — men dit Rygte har Du frelst.

Om nogle Dages Tid er Alt forbi,
Du efterlader et uplettet Navn.
(Til de Omkringstaaende)
Jeg træder ind i Eders Helligdom
Og frygter ei den røde Offerpræst.
Gab, skumle Krokodil, og slug dit Rov!
(En Mand i røde Klæder træder i Døren.)

Dina
(blegner og vakler).

Aanden er villig — Kiødet skrøbeligt.
Jeg tør det ei — jeg holder det ei ud.
Jesu Maria! tilgiv denne Brøde:
(Skriger høit til Otho Krag.)
Jeg tilstaaer: jeg har loiet Ulfeld paa!
(Hun falder til Jorden i Afmagt.)

Krag.

Hun er besvimet. Bringer nu med Omhu
Den arme, den ulykkelige Qvinde
Til Liv igien, og vederqvæger hende!
Jeg iler med at bringe dette Bud;
Og den frivillige Bekiendelse
Har — haaber jeg — for Alle bedste Følger.
(Dina bæres bort.)

Kongens Audientsgemak.

Kong Frederik den Tredie. Corfitz Ulfeld.

Kongen
(til Ulfeld, som kommer og bukker dybt).

Jeg vil Dig spare, Corfitz! for at komme
Til mig med altfor stor Forlegenhed.
Først — hvad den hele Sag angaaer med Dina,
Saa kiender jeg den af Processens Akter,
Og tvivler ei om din Uskyldighed. —
Du rødmer stolt, som om Du vilde sige:
Derom bør tvivles ei, selv uden Akter.
Der har Du Ret; hvis Sagen angik mig
Og Dig — var Alting afgiort med et Ord;
Men da det gjælder Undersaatters Liv
Og Ære, maa det gaae sin Gang ved Retten
Og snart er det jo skeet. Bagtalerske
Faaer sin fortiente Løn, og Walter straffes
Med Embedstab; thi under Sagen har
Han viist saamegen Hidsighed og Had
Mod Dig, mod Adelen, mod Rigets Raader,
Ja dristig selv forløbet sig mod mig —
Saa jeg kan ei beholde ham. Dog skal
Han ikke lide Nød i fremmed Land.

Ulfeld.

Min Konge, — allerunderdanigst Tak!
Men dersom Eders Majestæt vil lægge
Til Naade Naade, — saa forund mig, blot
At sanke gloende Kul paa Fiendens Isse,
Og straf dem ei!

Kongen.

Jeg viser Dig ei Naade,
Jeg under Dig din Ret, som billigt er,
Og Dina heller ei skal mangle Ret.
Men Retten domme! — Ei Retfærdighed
Kan være naadig mod Forbrydelsen,
Det var unaadigt mod Uskyldighed. —
Tal ikke meer om hende! — Denne Sag
Er sørgelig, den har bedrøvet mig,
Forstemt mig og berøvet mig min Ro.
Derfor vil jeg idag ei heller høre
Forretningsting; men holder mig kun til
Hvad der personligt angaaer mig og Dig. —
Du troede, jeg var vred paa Dig, fordi
Du ikke havde virket meer i Holland?
Der tog Du feil! Jeg veed at skatte Dig
Som Diplomat. Det var ei din Skyld, Corfitz!
At Fredens Frugter ikke bedre blev

I Holland, som tilforn ved Bromsebro.
I Cabinettet var Du altid klog;
D'Aveaux, la Tuilerie, samt Oxenstierna,
Ja Mazarin gav Dig fortiente Roes. —
Men — Du mig forekommer som en Qvinde,
Altfor forelsket i din egen Skionhed.
Ja, Du er en forfængelig Narcis.
Hvor Du kom frem — i Haag, Paris, i London,
Du holdt et Indtog, som det kunde været
Mig selv.

Ulfeld.

Jeg forestilte din Person,
Min allernaadigste Konge!

Kongen (smilende).

Alt med Maade!
Der er dog Forskiæl.

(Alvorligere)

Var det ogsaa mig,
Du forestilte, da til Frankrigs Dronning
Du sagde: „Frankrig har ei Adelsmænd;
De findes kun i Danmark!“ — Var det mig,
Du forestilte, da, før Hyldingen,
Du bandt mig Haanden ved Haandfæstningen —
(Thi Du var Siælen i den hele Modstand,)

Saa stærkt, at skiøndt Gud satte mig til Hyrde
For Danmarks Folk, jeg dog maa taale daglig,
At Adelsmanden hersker selv som Drot
Paa Herregaarden, klapper Hund som Broder,
Mens Bonden han behandler som en Hund,
Foragter Borgeren, vil tvinge ham til
Igien at binde Skoene med Bast?

Ulfeld.

Hvad der er bundet, Eders Majestæt,
Kan atter løses.

Kongen.

Ja det haaber jeg.
Og faaer jeg Haanden fri, — det sværger jeg
Ved den Almægtige, da skeer det blot for
At række hver en Dannemand min Haand,
Til Tarv og Ret, den Lave som den Høie.

Ulfeld.

Hvis alle Konger vare som Kong Fredrik,
Da blev Haandfæstninger nødvendig ei.
Det er for intet ei, at Himlens Gud
Beskytter Kongedømmet paa sin Jord!
Thi Splid, Misundelse, Spidsfindighed
Og hidsig Kappelyst, der aldrig hviler,
Oprøre Staten, som et Hav i Storm,

Med ideL Stranden, Havari og Skibbrud,
Hvor alle Bølger raade. Kongens Kraft
Kun skaffer Medbør til den sikkre Havn,
En Medbør, der forstyrres ei af Blæst;
Og Naade, Herre! Hiertets skiønne Ret,
Ei udelukkes af iiskolde Form,
Der tidt med plumpe Kæmpefingre knuser,
Som Hiulet i en maadelig Maskine,
Hvad i en sindrig, ædel Kunstnerhaand
Til Fædrelandets Nytte kunde trives.

Kongen.

Du taler smukt; men ei Du taler i
Den Aand, der drev Dig hidindtil.

Ulfeld.

Talent
Har Manden ung, ifald han noget fik,
Og Kundskab bedst erhverver sig den Unge.
Hukommelse har Barnet allerstærkest;
Men Modenheds, Dybsindighedens Frugt,
(Ei Skarpsinds Blomst, den springer tidligt ud)
Tilhører Manden, det er Mandens Høst.

Kongen.

Jeg altid hørte Corfitz gierne tale.
Du er den klogeste blandt mine Hofmænd!

Det smukke Spil af Tanker, Meninger
Forstaaer Du godt. Jeg spiller gierne med Dig.

Ulfeld.

Jeg haaber at bevise Dig, min Konge,
Alvorligheden, Ærligheden i
Min Siæl. Jeg leger ei med Sandheden.
Og — hvad jeg ikke for saa ret forstod —
Jeg vover at tilstaae Dig det, min Herre! —
At skatte Danmarks Frederik den Tredie,
Det har jeg lært i Frankrig og i England,
Hvor Frondens Pøbel, Puritanersværmen
Beviste Mangel af en Kongesiæl.
Men det beviste ligerviis, at Pøblen
Bør aves, hvor den ikke rase skal.

Kongen.

Jeg tænker, det er netop Kongens Hverv,
At sørge for sit Land saa faderligt,
At efterhaanden Pøbelen forsvinder
Og han behersker kun et ædelt Folk.

Ulfeld.

Skal Nogen virke Sligt, da er det Fredrik
O det var ei for intet, ædle Konge!
Da Du som Yngling gik i Soroskole,
Og Egelovet nedfaldt paa din Isse

Som Kongekrone, skiøndt din Broder lever.
Jeg stod i St. Denys, jeg saae den Krands,
Den hellige fromme Ludvigs Kongering,
Som passed Dig — den Eneste, — skiøndt Følget
Var stort. Jeg saae den gamle Munk i Kirken,
Som spaaede Dig, som hilste først Dig Konge.

Kongen.

Du saae den Gamle? Lever han endnu!

Ulfeld.

Han lever og velsigner Dig.

(En Page kommer og bukker.)

Kongen.

Hvad vil Du?

Pagen.

Herr Otho Krag beretter underdanigst:
"I Fængselet har Dina frit bekiendt,
At hun har skiændigt loiet Greven paa.
Hun underkaster sig fortiente Straf."

Kongen

(nikker og vinker. Pagen gaaer).

Det glæder mig — for Dig! Jeg trænger ei
Til slig Forsikkring; men — for Folkesnak!
Det gior mig ondt, at Du har ærgret Dig,
Mig har det krænket ligervііs. — Nu er

Den Sag forbi, — og den Strafværdige
Forsoner Brøden med sit Blod.

Ulfeld
(dybt hiertegreben).

Min Konge!
Anvend nu Kongemagten, brug dit Magtsprog!
Nu er det Tid, nu er der skøn Anledning.
Lad Naade gaae for Ret! — Før, da jeg stod
I Skyggen, var tildeels mig Tungen bunden;
Men nu — da Dina selv frikiender mig, —
Nu tigger jeg om hendes Liv.

Kongen.

Jeg maa,
Saa nødigt som jeg vil, afslaae din Bøn.
(Hilser ham naadigt og gaaer ind i sit Cabinet.)

Ulfeld (alene).

Saa kold som Jis. — Han troer mig ikke ret! —
Og har just heller ingen Grund dertil.
Men han begriber ikke Corfitz Ulfeld,
Han skiønner ikke paa ham. — Nei, det har
Han aldrig giort. — Kun den Udmærkede
Forstaaer, hvad der udmærket er i Verden.
Han er en Hverdagsaand. — Jeg tilstaaer det:
En lærd, en skikkelig, fornuftig Mand:

Han lader sig ei rokkes, aldrig ledes,
Det passer sig godt for den store Hob. —
For Poblen, som han gjøre vil til Folk;
Men ei for hvad der Ædelst er og Herligst.

O hvor forskiellig er dog Du, Christina!
Du er en Dina — men i større Stil,
Som Magt har til at bringe Ridderaand
Og Poesie og Eventyr tilbage. —
„Hun er forrykt, den store Gustavs Datter!“
Skreg Oxenstierna; — men den gode Mand,
Skiøndt med en Oxepande frem han stanger
Med sielden Kraft, — har heller ei den Sands,
Der fatter det Eskværdige, det Skiønne.

Her er mit Hverv forbi! — Jeg drager bort,
Jeg over Holland reise vil til Sverrig,
Og prøve Lykken der. — Først redde Dina,
Den arme Stakkel skal ei lide for
En taabelig Haardnakkenhed og Hævnelyst.
Nu vil hun døe for mig — det er dog smukt!
Velan, saa lever atter jeg for hende.

Min Hustru kan ei heller trives her.
Hun er for øm, for blød; af lutter Omsorg

Hun vilde vist forraade mig. — Afsted!
(Med paatagen Munterhed)
Det gaaer paa Jorden som i Skuespillet:
Man trænger til Forandring. Nye Skiærmer
Og andre Scener for os Børn,
Indtil det sidste sorte Tæppe falder!

(Gaaer.)

Et Værelse paa Slottet.

Walter. Rudolf.

Walter.

Du traf ham ikke selv?

Rudolf.

Nei, naadig Herre!
Han var endnu hos Kongen; men jeg bad
Lakaien, som jeg saae, fortælle ham,
At der er Nogen her i denne Hal
Paa Slottet, som ham gierne bringe vil
En vigtig Nyhed, før han kiører hiem.

Walter.

Godt! Godt!

Rudolf.

Min stakkels Søster har bekiendt
Sig skyldig. Ak!

Walter.

Af Frygt for Pinebænken.

Rudolf.

Der er han!

Walter.

Træd tilside, men bliv her!

Ulfeld kommer.

Man siger mig, her skulde være Nogen,
Der mig en vigtig Nyhed vil berette.
Maaskee fra Dina?

Walter

(træder ham imøde).

Ikke just fra Dina,
Men fra den Ven, hun har endnu paa Jorden.

Ulfeld (overrasket).

Ha — Walter! — (Stolt) Hvad har I at sige mig?

Walter.

At Dina løi —

Ulfeld.

Jeg veed det, jeg har hørt det.

Walter.

Da hun af Skræk for Pinslerne bekiendte
Sig skyldig.

Ulfeld.

Atter vover frækt I her
At insultere mig?

Walter.

Jeg bød Jer strax
Satisfaktion, da først vi saaes. I afslog
At duellere med en Borgerlig.
Nu er jeg hverken Adel eller Borger;
Ved Eder har jeg mistet Alting. Hvad
Jeg har igien, er et fortvivlet Mod
Og denne gode Klinge. Træk fra Læd'ret!
Een af os bæres død fra dette Sted.

Ulfeld (rolig).

Og hvis jeg trækker, er det Begges Død,
Fordi vi Vaaben drog i Kongens Slot.
Mød mig et andet Sted!

Walter (forbittret).

Her maa det skee!
Her fik jeg Ræv i Fælden. Er Du ei
En topmaalt Niding, Ulfeld! saa forsvar Dig.

Ulfeld.

Jeg nødes til at tugte Dig.

(De fægte. Walter saares i Haanden og taber sin Kaarde.)

Walter (fortvivlet).

Fordømt!
Hvi tog Du ikke Livet fra mig reent?
Min Haand er saaret — jeg kan ikke stride, —
Ei give Dig din velfortiente Løn.

(Rudolf springer til og forbinder ham med sit Lommetørklæde.)

Ulfeld (rolig).

Da jeg har givet Jer Opreisning, Walter!
Behandlet Jer som Adelsmand, vil I
Med Uqvemsord og grove Skiældsord ei
Nedværdige Jer selv til Pøbelen.
Hør mig, og vær fortvivlet ei! Fortvivle,
Det er det Sidste dog en Mand bør gjøre.

Walter.

Hvad er der meer for mig vel, end det Sidste?

Ulfeld.

O Meget. — Lad os slutte Fred, og hør mig
Med Rolighed! Maaskee min Tale vil
Aldeles til min Fordeel stemme Jer,
Naar I erkiender klart, at jeg vil Eders.

Walter.

I min?

Ulfeld.

Kun kort var vort Bekiendtskab, Walter?
Men i den korte Tid, jeg tilstaaer det,
Har I mig tvunget til at agte Jer.

Walter.

Jeg ønsked, at om Jer jeg kunde sige
Det Samme.

Ulfeld (smilende).

Giv kun Tid! Det kommer nok.
I er lidt mere langsom af Begreb,
Men jeg er en taalmodig Skolemester.

Walter.

Spot kun! I har jo Magten.

Ulfeld.

Gid jeg havde!
Saa var snart Sagen endt til Alles Fryd;
Men da jeg ikke Magten har, da Vinden
Ei blæser gunstigt os — maae vi lavere.
Saaledes kommer ogsaa man til Maalet.
(Til Rudolf)
Pas paa, min Ven! Hold Vagt ved Døren der!
(Rudolf gaaer.)

Walter.

Ha jeg forstaaer Jer ei.

Ulfeld.

Jeg tvivler ei
Om Dinas Uskyld; om Uskyldigheden
I Hiertet; men det er ei nok for Verden.
Uheldigviis hun agted aldrig Andet.
Jeg er forsikkret om, hun bilder selv
Sig ind, at hun har hørt mig yttre Brøden.
Nu vil hun i en Afgrund styrte mig,
For selv at staae med Palmen i sin Haand.
Det kosted hende blot et lidet Ord:
„Maaskee jeg hørte feil; at ikke ret
Jeg fatted, hvad jeg lured efter,
I Busken, da fortrolig Mand og Hustru
Tilsammen taled.“ — Men nu er det skeet,
Til Yderlighed er alt Sagen bragt, —
Til Doms; — og hun kan ikke reddes meer
Ad den alfare Vei.

Walter.

Men reddes dog?

Ulfeld

(slaaer paa sin Kaarde).

Ja ved Guldkorset paa mit Riddersværd,
Hun er mig dyrebar endnu, den huldе,

Forunderlige Sværmerske. Hun skal
Ei skiændigt døe.

Walter.

Men pines skulde hun —

Ulfeld

(falder ham i Talen).

Kun trues med. Det svor mig Otho Krag,
Hvis Menneskelighed og Ædelmod
Er Borgen for, han havde holdt sit Ord.
Men dersom Ulfeld skulde redde Dina,
Saa maatte selv han være frelst; og derfor
Den Skiæbne vi velsigne bør, der bragte
Tilstaaelsen paa hendes stolte Læbe.

Walter.

Hvad har I da isinde?

Ulfeld.

Hun skal flye!
Med Guld vil jeg bestikke Vagterne,
Og let det vorder mig at aabne Fængslet
For Dina Natten før Henrettelsen,
Naar Hiertet stemt er for Medlidenhed.
Vil I ledsage hende? Hiælpe hende?
En Baad skal ligge færdig ved Blaataarn,
Som bringer Eder over til Landskrone.

Walter.

Godt, Ulfeld! — Men — I selv — hvad vorder I,
Naar I har reddet Dina?

Ulfeld.

Ogsaa Flygtning!
Her er min Magt, her er mit Hverv forbi.
Ei Kongen troer mig ret; og flygter Dina
Ved Ulfelds Hiælp, da vil han mindre troe mig.
Jeg frygter ogsaa Froken Leonoras
Bedrøvelse paa dette Sørgested.

(Med rask Letsindighed)

Nei, vi maa prøve Lykken udenlands.
Frygt ei for mig! Jeg skal nok hytte mig.

Walter.

Velan!

Ulfeld.

Naturligviis maa vor Duel
Her holdes hemmelig. — Hans Majestæt
Er egentlig just ei fortørnet paa Jer;
Han er kun vred fordi, — tilgiv mig, Walter —
I denne Sag I ei anvendte meer —
Meer Conduite. — Hiertet rev Jer hen.
Tilstaa mig det, I elsker Dina, Walter!

Walter.

Da hun fortiente det, var hun mig kiær.

Ulfeld.

Saa flygt med hende til et fremmed Land!
Vær lykkelig med Dina!

Walter
(atter fortørnet).

Corfitz Ulfeld!
Tak Gud, at jeg er saaret i min Haand!
Du har den Skamløshed, at byde mig
Til Viv din Frille?

Ulfeld.

Dina er saa reen
Som Himlen paa en deilig Foraarsdag.
Vi har kun leget lidt poetisk sammen;
Mit hele Bytte — var et Kys iblandt!

Walter (henrykt).

Du taler Sandhed, jeg kan see det paa Dig.
Men er det Sandhed — da — da, Corfitz Ulfeld!
Giør Du mig meer, langt mere lykkelig,
End Kongens Naade kunde trylle mig.
(Bekymret)
Men Du — Du elsker ogsaa Dina?

Ulfeld.

Nei!

Jeg elsker Leonora Christians Datter.

Walter.

Jeg svimler næsten af Henrykkelse!
Fortvivlelsen og Glæden veksler alt
For voldsomt; jeg kan neppe fatte mig.

Ulfeld.

Drag Du til Holsteen eller drag til Tydskland!
Gift Dig med Dina, kiøb en Herregaard!
Saae Rug og Hvede, plant fortræflig Frugt
I venlig Abildgaard! Lev med din Eva
Som Adam i dit Paradiis! Vær rolig!
Den sande Menneskelykksalighed
Bestaaer i en idyllisk huuslig Ro.
Jeg har ei Ro! — Som Skyen drives jeg
Omkring — snart Regnsky og snart Tordensky;
Snart Slør for Maanen i phantastisk Dæmring,
Snart kold og sort, med Nattefrost og Storm.
Det er nu min Natur.

(Rækker ham Haanden)

Walter — Farvel!

Walter (vort).

Kan I tilgive mig, at Uret jeg

Har Eder gjort, og tvivlet, ædle Mand,
Om Jer Uskyldighed?

Ulfeld

(omfavner ham dybt rystet).

Uret, min Ven?
Ak hvilket Menneske gior stundom ei
Det Andet Uret? — Hvo, for Himlens Gud,
Kan stole vel paa sin Uskyldighed?

(River sig fra ham og gaaer.)

Femte Handling.

Fængsel i Blaataarn.

En aaben Alkove til Venstre. Til Høire Døren. En Lampe under Hvælvingen, paa Bordet et Ibenholtskors, en Krukke med Roser, et Par Bøger. **Dina** i Lænker, **Johanna** med sin lille Datter.

Dina
(venlig munter).

Jeg komme for at sige mig Farvel?

Johanna.

Din Broder kommer strax. O kiære Dina —
(Drager hende tilside, saa at Barnet ikke hører det.)
Gud evig være lovet! Som jeg hører,
Er der ei Fare meer. Du flygter bort.

Dina (smilende).

Saaledes har de aftalt Sagen sammen;
Der mangler kun, at jeg samtykker i det.

Johanna.

Der kan dog aldrig være Tvivl om, Dina!
Du vil dog redde Livet?

Dina (alvorlig).

Ganske vist!
Hvo redder ei det Bedste, naar man kan?

Lille Dina.

Boer Faster ikke meer hos os?

Dina.

Nei, Barn!
Jeg flytter snart.

Lille Dina.

Her er slet ikke smukt
I denne Stue.

Dina.

Livet er et Fængsel.
Jeg har dog Roser, seer Du — Jomfruroser!
Dem sendte mig Grev Ulfeld fra sin Hauge.
Vel sandt — fra Roden er hvert Blomster brudt;
Dog dufte de saa friskt endnu i Krukken,
Som om de sloge Rødder i Naturen.
Min lille Dina! — hør mig! Hvad jeg eier
Testamenterte jeg din Fa'er og Mo'er;
Der er kun lidt igien; men det faaer Du.

(Tager en Bog af Bordet.)

Først denne skionne Samling af Legender. —
Vel er Du lutherst, Dina! — men din Moder,
Vil vist tillade Dig at læse dem.
Det er Fortællinger om stakkels Christne,
Der led i denne Verden bitter Modgang;
Men som med Kiækhed mødte Fare, Død. —
Mens Baalet brændte, Bøddelsværdet blinkte,
Steg Engle ned til dem paa Retterstedet,
Og tog dem med i Skyerne til Himlen.

Lille Dina

(kysser hende og tager Bogen).

Tak, kiære Faster! Mange Tak for Bogen!

Dina.

Her er endnu en anden Bog! Men den
Er mere verdslig. Læs da ogsaa den!
See, det er vore gamle Kæmpeviser.
Alt Barnet elsker høit sit Fædreland;
Og naar Du læser disse Viser, Dina!
Bli'er Fædrelandet Dig alt mere kiært;
De stærke Træk af længst forsvunden Tid
Vil røre Dig, vil præges i dit Sind
Og giøre Dig fortrolig med det Skionne.

Lille Dina

(tager ogsaa denne Bog).

Tak, kiære Faster, for de rare Bøger!
Jeg skal nok læse Dem.

Dina.

Og mindes mig! —
Og — for at Du skal ikke glemme mig,
Vil her vi plukke nogle Rosenblade,
Nedlægge dem imellem Bladene
Paa Bogerne.

(Hun giver Barnet en Rose af Krukken, tager selv een, sætter sig paa en Stol, lægger Bogen i Skiødet og plukker Blade af Blomsten, som hun lægger i Bogen.)

Lille Dina

(hiælper hende og hopper af Glæde).

Ja lad os det! — O det
Var morsomt.

Dina.

Naar saa Dina bliver stor,
Og sidder med sin Bog en deilig Vaardag,
Selv rosenskiøn imellem Roserne,
Naar da dit Øie falder paa det visne,
Det brune Blad, — da tænker Du paa Faster,

Der ogsaa var, som Du, engang en Rose —
Men nu — et Blad hensmuldnet længst i Støv.

Lille Dina.

Ja ja! Det skal jeg nok.

Dina.

Og saa Farvel!
Giv mig et Kys!
(Til Johanna)
Er Pigen ei derude,
Som bringer hende hiem?

Johanna.

Jo, kiære Søster!

Dina
(tager Barnet paa Armen).

Farvel min Navne! Gud velsigne Dig
Og skiænke Dig et langt, lykkaligt Liv!
Saa har ei Dina Vennerne forladt.

Lille Dina
(kysser hende heftigt flere Gange).

Farvel, min søde Faster! og Godnat!
(Moderen gaaer ud med Barnet. Dina sætter sig ved Bordet, tager Roserne og lugter til dem.)

Johanna kommer tilbage med Rudolf.

Dina

(gaaer dem raft imøde og griber deres Hænder).

Hør mig, min Broder og min Broderkone!
Nu maae vi ogsaa tage kiærligt Affked.
Jeg venter Walter om et Øieblik,
Og ene maa jeg tale med den Gode.

Johanna.

Min Søster, som Du vil!

Rudolf.

Min kiære Dina!

Dina

(tager et Papir ud af Bordskuffen).

See, Rudolf her — et lille Gavebrev
Paa hvad jeg eier. — Gaven er kun ringe,
Al min Formue dog — tretusind Daler.
De giør maaskee Dig til en holden Mand.
Forsag al Drik og Svir! Bliv ved dit Haandværk,
Og stræb forfængelig ei efter Flitter.
Frimester er Du nu, da vorder Du
Laugsmester — og Bygmester kan Du vorde.
Naar da til lille Dina, Rudolf, Du
Af egne Midler bygger op et Huus —
Og hænger Blomsterkrands i hendes Sparværk —

(Tager Roser af Krukken)
Indblandt da denne Haandfuld — visne Roser!
Lad ud den titte fra den friske Krands —
Og tænker Alle — paa den syndne Dina!
(Hun giver ham dem.)

Rudolf.

Ja ganske sikkert skal jeg giemme dem.
Men Du er saa høitidelig, min Søster!
Som om Du tvivled om din sikkre Redning.
Vær vis paa den! den sørger Ulfeld for.
Og derfor maa Du heller ikke skiænke
Mig din Formue. Walter mister Alt,
Formedelst Dig; — selv bli'er han trængende —

Dina.

Nei, Rudolf! Kongen sørger nok for ham,
Det har han lovet.

Rudolf.

Ikke naar han hører,
At Walter flygter bort med Dig.

Dina.

Hvo veed
Hvad der kan hændes. — Giem dit Brev, min Broder!
Gior siden med det hvad Du vil; men giem det
For Øieblikket!

Rudolf.

Godt! Jeg giemmer det.

Dina (munter).

Farvel nu! Gaaer med Gud! Der kommer Walter.

(De omfavne hende og gaae.)

Walter kommer.

Min stakkels Dina! Staaer med sorte, tunge
Jernlænker om de skionne, hvide Hænder.

Dina (smilende).

Ja, Walter, ja, det er Koketterie!
Jeg seer, at Eders Haand er ogsaa bunden.

Walter.

Jeg troer ei Sorg og Fare selv for Livet
Kan knække dette sieldne Pigemod.

Dina

(sværmerisk drømmende, halv sagte).

Man siger: Haaret vorer paa den Døde
Lidt frem endnu, naar Aanden har forladt
Det kolde Legem; men det er ei Liv,
Som nærer Væxten; — det er kun en Vane,
Som ikke Døden selv saa strax kan standse.

Walter.

Snart er den frygtelige Lænke brudt.

Dina.

Naar jeg betænker, hvad I offrer mig —
Hvad I vil offre mig, — saa gyser jeg,
Tilbagebæver for den Tanke meer,
End selv for Døden.

Walter.

Og hvad er mit Offer?
At offre, hvad jeg sætter mindre Priis paa,
For hvad jeg skatter høist, er intet Offer.

Dina.

Og naar det rygtes, at I redded mig,
Da nægtes Eder selv den Naadepenning,
Den sidste Rest af Kongens Godhed, Walter!
Som undtes Jer.

Walter.

Og troer den stolte Dina,
At Walter leve vil af Levninger,
Der faldt fra en fortørnet Fyrstes Bord?

Dina.

Hvad vil han da?

Walter.

Begynde rask fra forfra.
En tapper Kriger, dygtig Ingenieur
Kan komme frem i Verden overalt.

Saalænge der er Liv, er Krig og Nød;
Den Ene lever af den Andens Død.

Dina.

Jeg ikke leve vil af Nogens Død.
Ifald jeg havde villet det, saa havde
Jeg ikke reddet Kongen, robet Ulfeld.

Walter.

Miskiend ei Ulfeld, miskiend ei vor Ven,
For os han offrer Alt; Han flygter bort
Som vi.

Dina.

Blot for at vi kan reddes? O
Hvor godt Du kiender Ulfeld.

Walter.

Bedste Dina!
Du har hørt feil, — har misforstaaet ham.
Ulykkelig var denne Misforstand,
Den bragde Dig og mig og ham i Nød.
Lad den ei rase meer!

Dina.

Saa raser jeg?
Og det var mig, der som en daarlig Qvinde
Har styrtet Dig og Ulfeld i en Afgrund.
Det troer Du nu?

Walter.

Du skulde seet, hvor ædelt
Han taalte min Fornærmelse.

Dina.

Jeg veed det,
Rudolf har sagt mig Alt. I duelleerte.

Walter.

Til fælleds Ære var en Kamp nødvendig,
Men Venskabs Blomst steeg frem af denne Kamp.

Dina.

En herlig Ananas af Giødskebænken.
Og hvorfor Skiældsord først mod slig en Mand?

Walter.

Fordi han ikke var den Mand jeg troede.

Dina.

Saa har I faaet nu en anden Tro?
O hvor dog Livet leger Blindebuk!
Og leder os til Bedstemoders Dør,
Den Lem, hvor hun steg ned — og hvor vi følge.
Hvad hiælper det at rive Bind fra Øiet?
Vort Øie slores jo dog strax igien.
Ei stakkels Amor Du er ene blind!
Blindt Haabet er, og Venskab blindt som Hadet,
Og først bag Gravens Mørke see vi klart.

Walter.

Du er forstemt, og det er saa naturligt;
Men Klynkeri var aldrig din Natur.
Jeg venter Dig paa Skibet denne Nat.
Og Ulfeld kommer som din Redningsengel
Og bringer Dig til mig.

Dina.

Velan, velan!
Saa lad os være muntre, tvinge Lykken!
Jeg trøede før at eie kun een Ridder —
Det var et Selvbedrag — thi jeg har To!
Saa gaa, min Helt! og vent med Munterhed
Paa Dina. Snart vi sees igien. See der!
Der har Du Roser! Det er Ulfelds Roser,
Jeg ingen andre har at give Dig;
Men han tillader gierne mig at dele
Dem med sin Ven. Tag disse Blomster, Walter!

(Hun tager de sidste Roser ud af Krukken, paa en eneste nær)

Og giem dem, til jeg kommer!

Walter

(tager dem henrykt og siger).

Dina, ræk mig
Din lænkebundne Haand!

(Hun rækker ham den, han kysser hendes Haand.)

Det Kys indvier
Dig til min Brud. Lov mig at vorde min!
Da vorer Vingen til fornyet Mod.
Det er ei nogen uerfaren Dreng,
Som blusser for Dig; Manden elsker Dig.
Mig gik det modsat af saamangen Anden,
Der først begyndte Livet med at føle;
Mit Ungdomssværmeri bestod i Nyttens
Tilbedelse; Jeg agted ikke nok
Den skionne Kunst, der Livet gior til Kunst; —
Men hulde Dina vær min Musa Du!
Og gierne slipper jeg da Statens Roer
Og griber Bondens Ploug, og bygger mig
I Kiærlighedens Paradis en Hytte,
Hvoraf ei Herregunst kan jage mig.

(Gaaer.)

Dina (ene).

Nu sværmer han! Nu kom hans Tid! Som Yngling
Han rolig var, nu blusser han som Mand. —
Man siger, der er Oldinge, som først
I Vintersiis af Amors Straale rammes. —
Min Ild er slukt. — Den Jordiske. — Nu kiender
Jeg Gioglebilledet. — Nei, Walter, Du

Skal ikke noies med Smaalevninger
Af dette Hierte; Du fortiener vel
Et heelt, et stort, et friskt og et uskyldigt. —
Jeg føler mig dog træt, og jeg vil sove
For sidste Gang — for atter op at vaagne
Paa Jorden. — Ulfeld kommer at befrie mig,
Og jeg maa møde ham med Kraft, for ei
At lade mig forføre til en Flugt. —

(Modig)

Du skialv for Pinebænken, Dina! men
Du skiælver ikke for en Bøddeløxe!

(Gaaer ind i Alkoven.)

Værelse hos Ulfeld.

Christian den Fierdes Billed i Legemsstørrelse hænger paa den bageste Væg. **Eleonora Christina,** klædt som Fiskerinde, med Maske i den ene Haand, et Papir i den anden, kommer ind ad den ene, **Ulfeld** ad den anden Dør.

Eleonora.

Min Corsitz! Du er ikke færdig end?
Vi maae dog kiøre sammen snart til Slottet.

Ulfeld.

Ja, vi skal ikke skilles ad, min Hustru!

Eleonora.

Men det er seent alt hen ad Natten. Vi
Maae være der før Dronningen gaaer bort.

Ulfeld.

Vær ubekymret!

Eleonora.

Hvilket herligt Indfald! —
Du har dog mange gode Indfald, Corfitz! —
At i den store Maskerade, holdt
Paa Slottet, Deel vi tage, klædt som Fisker
Og Fiskerinde. Jeg mig nærmer ydmygt
Da Dronningen og overrækker hende
Det lille Dannebrog, hvori med Perler
Er stukket hendes Navnetræk med Krone.
Jeg synker paa mit Knæ og rækker hende
Det lille Vers.

Ulfeld.

Har Du det færdigt?

Eleonora.

Ja
Her er det!

(Rækker ham Papiret.)

Ulfeld
(læser det).

Det er smukt, men altfor ydmygt.
Tilgiv, at nu jeg først, min ædle Hustru,
Betroer Dig Sagens rette Sammenhæng.
Sandt nok, der er paa Slottet Maskerade;
Men, Leonora, det er ei den Sal
Hvortil jeg bringer Dig, skiendt den er stor;
Men min er større.

Eleonora.

Ha hvad mener Du?

Ulfeld.

Det sølvblaa Hav! — Nu er det vel ei blaat,
Nu er det sort; men Mørket staaer os bi.

Eleonora.

Forklar Dig!

Ulfeld.

Dinas Redning ønsker Du
Saa heit som jeg.

Eleonora.

Den har Du lovet mig!

Ulfeld.

Paa Slottet feirer Hoffet Maskebal,
Der flagrer Spøgen som en Sommerfugl;

I Morgen tidlig reiser man Skafot
For Dina nær den samme Plads; da hyler
Natuglen fra de gamle Kobbertage.

Eleonora.

O gode Gud!

Ulfeld.

Frygt ei! Jeg driller Spøgen
Og giekker Sorgen. Dina skal ei døe,
Skiøndt som en Myg hun flyver selv i Lyset;
Men hendes Redning koster os endeel:
Vor Lykke her i Danmark. Thi Du indseer,
Naar Kongen hører, Dina flygtet er
Ved Ulfelds Hiælp, saa har i Danmark Ulfeld
Spilt sine sidste Kaart.

Eleonora.

Ak! det er troligt.

Ulfeld.

Saa bliver Ulfeld landsforviist som Walter.
Nu veed Du, jeg har altid havt den Mening:
Skee raskt og snart, hvad dog engang skal skee!
Jeg forekommer Dommen, reiser bort,
Og sparer mine Fiender Moien med
At landsforvise mig.

Eleonora.

Endnu i Nat?

Ulfeld.

Imorgen tidlig var det alt for silde.
Jeg har bestukket Vagterne med Guld;
Der er ei sørget for at vogte hende
Med megen Omhu; slap hun ud, jeg troer
Ei Kongen vilde ærgre sig derover.
Fra Blaataarn bringer hende Vagten ned
I Baaden; den maa flygte selv med hende,
Hvor Walter venter.

Eleonora bedrøvet).

Skal vi flye med Dina?

Ulfeld.

Hvor kan Du troe, jeg skulde giøre Dig
Et saadant Forslag? Stadens Gouverneur
Har Stadens Nøgler; jeg er Gouverneur.
En Vogn udruller os ad Østerport
Til Helsingøer; en hollandsk Galliot
Der venter os. Saa seile vi til Holland,
Til Sverrig, hvor Du vil, kun ei til Danmark.
O hvor jeg kommer er jeg høist velkommen,
Det veed jeg vist. Propheten agtes ei

I eget Fædreland; men jeg skal lære
De gode Jyder at høiagte mig.

Eleonora.

Og vore Børn?

Ulfeld.

Dem er der sørget for.
De blev alt pakket ind og sendt forud,
For at forhindre Graad og ømme Scener.
(Griber hendes Haand.)
Nu maae vi selv ei være Børn.

Eleonora.

Du nænner
At saare mig endnu?

Ulfeld.

Nei, paa min Ære!
Men jeg er oprørt; denne Stund er vigtig;
Thi Dinas Frelse ligger mig paa Hiertet.
Farvel et Øieblik! Og saa til Holland!
(Gaaer.)

Eleonora (ene).

Og saa til Holland! — Hvor Du vil, kun ei
Til Danmark atter. — Corfitz Ulfeld! O
Du elsker ei dit Fædreland, som jeg.
Ei Hollands Sumper eller Stenene

Paa Sverrigs Bierge faae mig til at glemme
De grønne Bakker og de gyldne Marker,
Hvor Hytten staaer og Kongeborgen staaer,
Som saae mit Barndoms- og mit Ungdomsliv.
O Fredriksborg og Rosenborg! Saa skuer
Jeg Eder aldrig meer? I vinke mig
Ei fiernt med Eders Spir. — Den store Mand,
Som leved og som hersked der, er død; —
Dog glædte det mig og det trøsted mig,
At gaae i Hallerne, hvor Christian leved.

(Vender sig mod Baggrunden.)

Der hænger Carl van Manderns store Billed
Af Christian den Fierde.

(Knæler.)

Elskte Fader!
Hvi kan dit Billed ikke følge mig?
Det er for stort!

(Lægger Haanden paa Hiertet.)

Dog større staaer det her!

(Staaer op.)

Og saae Du nu din kiære Datter, Christian,
Som Fiskerinde staae for Dig til Afsked,
Du vilde signe mig. — Saa følg mig da,
Du høie Skygge! Tilgiv din Christina!

Hun flygter ikke fra sit Fædreland,
Hun følger sine Børn kun og sin Mand!

(Gaaer ind.)

Dinas Fængsel.

Ulfeld. Fangefogden.

Fangefogden (sagte).

Hun sover!

Ulfeld.

Hvilken Aandskraft i den Pige!

Fangefogden.

Hun er i megen Fare; Tiden er
Forløbet om et Øieblik. Thi Vagten
Bli'er afløst; ikke, som vi troede først,
Hver anden Time, men hver Time, Herre!
Jeg angst var for, I ikke skulde komme
Til rette Tid. Dog har vi et Qvarteer —

Ulfeld.

Væk hende!

Fangefogden.

Hun er vaagnet.

Ulfeld.

Træd tilside!

(Fangefogden gaaer ud.)

Dina

(kommer bleg og forvirret ud af Alkoven).

Hvo vakte mig? Min Bøddel?

Ulfeld

Corfitz Ulfeld!

Dina.

Ha ganske rigtig!

Ulfeld.

Frelst paa Sverrigs Kyst

Vil Du fortryde snart din Haardhed mod mig.

Dina.

Ja Corfitz meget har jeg at fortryde;
Men frem for Alting, at jeg ikke strax
Var haard imod Dig.

Ulfeld.

Kom nu, Dina, kom!
Den Skildvagt, som bevogter Fængslets Dør,
Er vunden for Dig. Skynd Dig! Du er reddet.

Dina.

Min Siæl er reddet, haaber jeg til Gud.
Den sidste Naade, jeg bad Kongen om:

En Siæleſørger af min egen Tro,
Til Troſt og Følge paa den ſidſte Vandring,
Vil ikke nægtes mig.

Ulfeld.

Du raſer, Dina!
Ha dræb Dig ikke ſelv.

Dina.

Du dræbte mig,
Da Du til nedrig Løgnerſke mig løi.

Ulfeld (heftig).

Dit Hierte løi, din Siæl, din Aand beløi mig,
Da Du om Corfitz Ulfeld kunde troe,
Han var en uſſel Morder.

Dina.

Skulde jeg
Ei troe mig eget Øre?

Ulfeld
(ſtolt og heftig).

Dina nei!
Thi Hørelſen er kun en uſſel Sands,
Og Aanden dømmer ikke ſandſeligt.

Dina.

Det er mig altfor høit.

Ulfeld.

Jeg redde maa
Min Ære for Dig, før jeg redde kan
Dit Liv. Saa vid: Du hørte ganske ret,
Et skiæbnesvangert Ord om Giftens Virkning;
Men hvad Du hørte, var en Vredeslyd,
Et Skrald, forstummet hurtigt som det kom,
Et Indfald, yttret i Forbittrelsen
Til den, der har sin Mands Fortrolighed
Heel, som hans eget Hierte: til hans Hustru.
Du snapped, som en fiendtlig Dæmon, Ordet
Fra Hemmeligheds Alter, fløi dermed
Til Landets Domstol. Aldrig, aldrig var
Det sat i Værk, saa sandt Gud Herren lever,
Saa sandt jeg hist vil nyde Saligbed.

Dina (forfærdet)

Ulykkelige! Hvorfor sagde Du
Mig ikke strax hvad nu Du siger mig?
Saa havde Du forseglet disse Læber.
Det var din Stolthed, Corfitz, og din Hovmod,
Som ei tillod Dig det. — Velan! det glæder
Mig dog for Dig; — og det bedrøver mig,
(Rækker ham Haanden)

At jeg har troet saa slet om Dig. Nu dør
Jeg med en større Rolighed.

Ulfeld.

Du skal
Ei dø.

Dina.

Jeg er en Synderinde, Corfitz!
Og Du en Synder. Lad ved Hanegalet
Os ei fornægte Sandheden! Hvad skulde
Jeg længer leve for? Min Blomst er brudt.
Min Kiærlighed til Dig — i Grunden slet, —
Har tabt sin Rose; Tornen staaer igien. —
Jeg vil med praleriſk Veltalenhed
Ei sminke, mens jeg skrifter, mine Lyder.
Dumdristig overtraadte jeg Naturen,
Og lefled med et stolt og sværmerſk Lune,
Der mindst tilkommer Qvinden. — Ha men Du —
Du — Corfitz — spilled ingen bedre Rolle!
Jeg vilde Riddertidens Eventyr,
Og Du dens Magt og dens Selvraadighed.
Til Qvinde var jeg altformeget Mand,
Men Du til Mand var altfor meget Qvinde. —
Forfængligheden svækkede din Kraft,
Selvkiærlighedens Blus, som Lygtemand,

I Sumpen leder Dig, det gaaer Dig ilde,
Det kan ei andet. Corfitz Ulfeld! hør
Min sidste Drøm: Jeg i din Hauge stod,
Hvor sidst vi mødtes; — da forsvandt dit Pallads,
De skionne Træer og Blomster, — Alt forsvandt;
Kun nogle fæle Stene blev tilbage.
Da saae jeg Dig landflygtig, usel døe
I dinne Sønners Arme ved en Sø;
Og neppe fandt dit arme Liig et Læ
Paa Marken ved et trøsket Piletræ;
En Taarepiil Dig dog sin Skygge gav —
Og den blev Monumentet paa din Grav.

(Man hører udenfor Geværklirren af Vagten, som bliver afløst.)

Ulfeld.

Usalige! Du kan ei reddes meer!

(Iler bort.)

En **Munk** træder ind.

Dina.

Jo reddes kan jeg!

(Hun tager Korset paa Bordet ud af Fodfæsten og den sidste Rose af Krukken.)

Denne sidste Rose
I Christi Kors!

(Hun vikler Rosen om Korset og siger til Munken, som nærmer sig).

Kom nu, min Skriftefader!
Og følg mig til Barmhiertighedens Dør!
Men styrk mig først med din Velsignelse!

Hun knæler, Munken lægger den ene Haand paa hendes Hoved og peger med den anden til Himlen. Hun kysser nedbøiet Korset.

(Tæppet falder).

